

1.

Integrovaná strategie území Rýmařovsko

ZHOTOVITEL:

Místní akční skupina RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

KONZULTANT::

ČERVENEC 2014

Obsah

1.	Úvod s popisem základní informací.....	4
1.1	Základní informace o MAS.....	4
1.1.1	Identifikace právnické osoby a její orgány	4
1.1.2	Popis místního partnerství a jeho orgány.....	4
1.2	Historie MAS, zkušenosti s rozvojem území.....	7
1.2.1	Historie MAS.....	7
1.2.2	Zkušenosti s rozvojem území.....	8
1.3	Definování odpovědnosti za realizaci.....	8
2.	Popis zapojení veřejnosti a členů místního partnerství apod. do přípravy ISÚ.....	9
3.	Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování Strategie.....	10
4.	Popis způsobu vyhodnocování ISÚ – sledování projektů, aktivit, které budou ovlivňovat naplňování indikátorů potřeb regionu; jak často bude monitorování probíhat, kdo to bude dělat, jak se budou prezentovat výsledky apod.....	11
5.	Analytická část	12
5.1	Vyhodnocení kvalitativních a kvantitativních charakteristik území ve formě tabulek, grafů nebo map s hodnocením Tabulková část sdružující data popisu území – budou zpracována ve formě souhrnného datového souboru, která bude přílohou analýzy ve formě excelové tabulky (xls, xlsx). 12	
5.1.1	Hodnocení území.....	12
5.1.2	Základní údaje řešeného území.....	13
5.2	Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů z území – definování negativ, pozitiv a rozvojového potenciálu území na základě komunitního projednávání v oblastech, které aktéři považují za důležité pro rozvoj území.....	15
5.2.1	Lidské zdroje a zaměstnanost.....	15
5.2.1.3	Školy a školská zařízení.....	27
5.2.1.4	Zdravotnická zařízení a zařízení sociální péče	29
5.2.2	Infrastruktura	30
5.2.2.2	Technická infrastruktura	42
5.2.2.3	Infrastruktura pro bydlení	51
5.2.3	Životní prostředí	57
5.2.4	Podnikání a cestovní ruch.....	89
5.3	Vyhodnocení rozvojového potenciálu území	107
5.3.1	Územní plánování.....	107
5.3.2	Rozvojová území – definice území, na kterém může docházet k rozvoji (zanedbané plochy, památkové zóny, rekreační zóny apod.)	107

5.3.3	V kterých oblastech má území dostatek lidí (potenciál) zapojitelných do rozvoje území ... jsou v území podnikatelé, kteří mají potenciál rozvoje nebo zkvalitnění služeb; jsou zde spolky s potenciálem rozvoje své činnosti apod.....	107
5.3.4	V kterých oblastech má území rozvojový potenciál (kde se může rozvíjet) – např. služby, doprava, občanská vybavenost atd.	107
5.3.5	Je možno v území využít vlastní prostředky (finance, věcné plnění apod.) k zajištění vícezdrojového financování rozvoje území?.....	107
5.4	Analýza rozvojových potřeb území.....	109
5.4.1	SWOT analýza celková.....	109
5.4.2	SWOT analýza vybraných oblastí rozvoje.....	111
	Zemědělství.....	118
	Životní prostředí.....	119
5.5	Zmapování strategií, jejichž realizace se odehrává na území.....	123
Na území MAS Rýmařovsko se v současné době odehrává několik strategií; ty jsou i s odkazy uvedeny níže: 123		
6.	Strategická část.....	124
6.1	Definování z vize vyplývajících klíčových oblastí rozvoje území.....	124
6.2	V jednotlivých oblastech stanovené strategické (dlouhodobé) cíle s přiřazením strategických indikátorů.....	124
6.2.1	Definování podoblastí v jednotlivých oblastech, specifických cílů s přiřazením realizačních indikátorů.....	124
6.2.2	Stanovení priorit.....	126
6.2.3	Návaznost na jiné strategické dokumenty.....	126
6.2.4	Jak se podobné problémy řeší jinde, je možné je takto řešit i u nás, srovnání s „lepšími či nejlepšími“ regiony.....	128
6.2.5	Integrační prvky.....	128
6.2.6	Inovativní prvky, metody nebo způsoby řešení současných problémů přinášející zlepšení stavu nebo zkvalitnění situace.....	128
6.2.7	Udržení stávající situace tam, kde to funguje.....	128
6.3	Měřitelné indikátory přiřazené ke stanoveným cílům.....	128
6.4	Vytvoření finančního plánu a časového harmonogramu – popis možného způsobu financování a kofinancování jednotlivých opatření.....	128
6.5	Nastavení implementace strategie a jejího monitoringu.....	128

2. Úvod s popisem základní informací

Více odvětvová Integrovaná strategie území MAS je zpracovaná na základě komunikace s obyvateli, neziskovými organizacemi a spolky, podnikateli a obcemi v regionu. Je doložená realizací plánování v rámci MAS, obsahující kompletní problematiku území s definováním všech rozvojových směrů. Strategie je vytvářena na základě poptávky komunity se zohledněním principů udržitelného rozvoje. Jsou jasně definovány a podloženy jednotlivé požadavky a potřeby regionu s vyčíslením jejich měřitelných indikátorů bez přímé vazby na dotačně podporované oblasti.

Strategie jsou vytvářeny na základě reálných potřeb zjištěných na základě průzkumu regionu, přístup k tvorbě strategií je založený na hodnocení vztahu mezi potřebou, předpokládaným naplněním, reálným přínosem a dopady strategií.

Strategie ve svém akčním plánu zahrnuje konkrétní a adresná opatření včetně návrhů typů projektů v nich obsažených, definují implementační strukturu a procesy, stanovují indikátory pro měření úspěšnosti realizace projektů. Jsou zde definovány cílové skupiny, tzn. pro koho budou jednotlivé cíle strategie výhodné, komu pomůže jejich naplnění. Při tvorbě strategie byly zohledněny vzájemné vztahy a vazby v území s ohledem na možná rizika.

1.1 Základní informace o MAS

2.1.1 Identifikace právnické osoby a její orgány

Přesný název místní akční skupiny:	RÝMAŘOVSKO, o.p.s.
Právní forma místní akční skupiny:	Obecně prospěšná společnost
Ředitel společnosti:	Ing. Petr Klouda
Sídlo:	náměstí Míru 1/230; 795 01 Rýmařov
Kraj:	Moravskoslezský

2.1.2 Popis místního partnerství a jeho orgány

MAS Rýmařovsko o.p.s. byla založena dne 23. 7. 2004 za účasti zástupců obcí a podnikatelů z mikroregionu Rýmařovsko. V současné době má obecně prospěšná společnost 14 zástupců obcí a 16 podnikatelských subjektů.

Územní působnost místního partnerství je vymezena společníky, a to obcemi Horní Město, Tvrdkov, Stará Ves, Dolní Moravice, Malá Morávka, Václavov u Bruntálu, Malá Štáhle, Velká Štáhle, Dětrichov nad Bystřicí, Jiříkov, Ryžoviště, Lomnice, městy Rýmařov a Břidličná.

Členy místní akční skupiny jsou podnikatelé se sídlem provozovny v tomto území:

- AL INVEST Břidličná a.s.,
- Katr a.s. Stará Ves,
- RD Rýmařov s.r.o.,
- Historické městečko Křížov o.p.s.,
- Agrární komora Bruntál,
- Farma Dolní Moravice,
- Jiří Halouzka Jiříkov,
- Tvrdkovská zemědělská farma Tvrdkov,

**Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.
reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352**

- Ing. Bohumil Procházka Malá Morávka,
- Psí škola u Koudelů Horní Město,
- Jaroslav Palys Horní Město,
- Hotel Avalanche (Infogold s.r.o.) Brno - Dolní Moravice,
- Stolařství a výroba nábytku David Kopeček Rýmařov,
- SKI Karlov s.r.o. Stará Ves,
- Horymas SK Horní Město – Skály,
- Srdce Jesenického podhůří o.s. Brno.

Rozloha:	368,0 km ²
Počet obyvatel:	18 248
Hustota osídlení:	50,0 obyvatel/km ²
Počet měst a obcí:	14
Počet soukromých subjektů:	17

Orgány MAS Rýmařovsko o.p.s. jsou následující:

Správní rada:

Ing. Zdeněk Mitáš – Rýmařov, člen správní rady
Ondřej Holub – Malá Morávka - člen správní rady
Eva Lašáková – Ryžoviště - člen správní rady
Mgr. Pavlína Stránská – Tvrdkov - člen správní rady

Ředitel společnosti:

Ing. Petr Klouda – Rýmařov

Dozorčí rada společnosti:

Mgr. et Bc. Karel Šiška – Břidličná
Jaroslav Durchánek – Velká Štáhle
Jarmila Pavlíková – Václavov u Bruntálu

Manažer společnosti:

Petr Pecha – Malá Morávka
Ing. Nikola Velebná

Výběrová komise:

Mgr. Jan Beneš – Dětrichov nad Bystřicí
Eva Lašáková – Ryžoviště
Miroslav Volek – Břidličná
Mgr. Jan Vinohradník – Dolní Moravice
Ladislav Velebný – Dolní Moravice
Ing. Jaroslav Stránský – Horní Město

Náhradníci výběrové komise:

Jiří Koudela – Horní Město Dobřečov

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

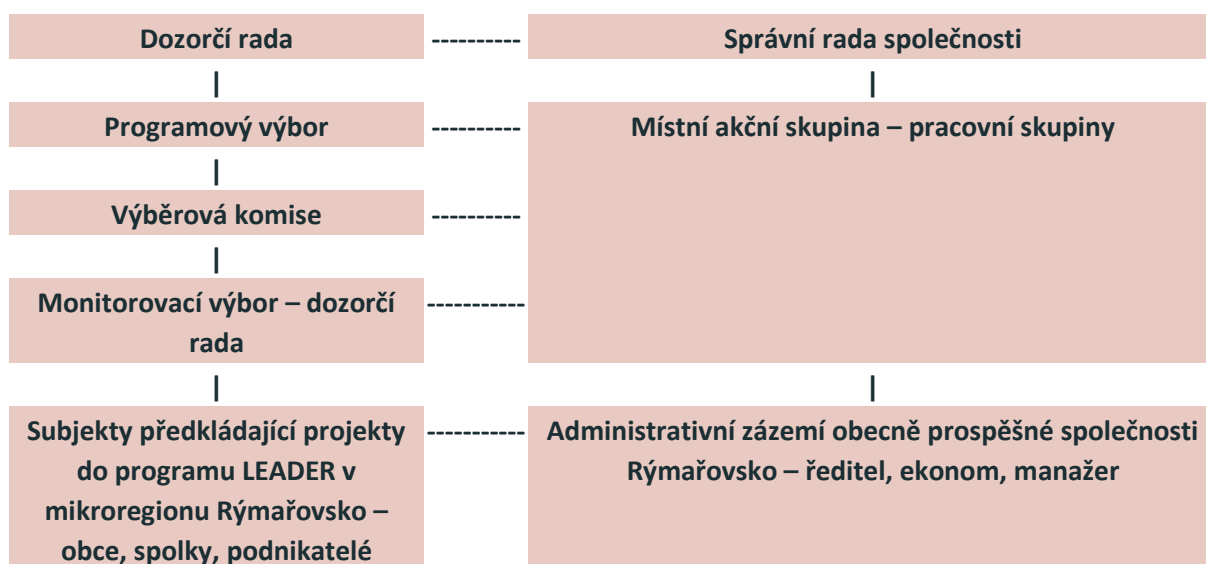
MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Vladimíra Křenková – Stránské
Mgr. Petr Staněk – Stará Ves
Jaroslav Durchánek – Velká Štáhle

Programový výbor:

Ing. František Příkaský – Stará Ves
Ing. Petr Klouda – Rýmařov
Miroslav Volek – Břidličná
PhDr. František Čermák – Rýmařov
Ing. Jaroslav Stránský – Horní Město
Ing. Iveta Pochylová – Břidličná
Eva Machová – Horní Město

Valná hromada MAS Rýmařovsko

Pracovní skupiny

Realizace ISÚ Rýmařovsko

1. Iveta Pochylová
2. Nikola Velebná
3. Eva Kopáčková
4. Vladimíra Křenková
5. Ing. Jaroslav Stránský
6. Jarmila Pavlíková

Udržitelný rozvoj regionu

1. Zdeněk Mitáš
2. Ondřej Holub
3. Pavel Kopeček
4. RNDr. František Čermák
5. Eva Machová

6. Jaroslava Charvátová

2.2 Historie MAS, zkušenosti s rozvojem území

2.2.1 Historie MAS

Společnost je na základě zakladací listiny ze dne 1. dubna 2004 zapsána v rejstříku obecně prospěšných společností u Krajského soudu v Ostravě, v oddílu O, vložce č. 175. Společnost je založena na dobu neurčitou.

Společnost působí na celém území České republiky, pokud není příslušnými oprávněními k některým jejím činnostem stanoveno jinak.

Příprava na zapojení aktérů probíhala od roku 2003. Před zahájením prvních setkání v regionu byly postupně v obcích zveřejněny dvě výzvy o vytvoření místního partnerství. Výzvy byly zveřejňovány prostřednictvím úředních desek, na plakátovacích plochách, případně byli někteří kandidáti (potencionální předkladatelé projektů) oslovováni cíleně, přímo. O účast na přípravě projevilo zájem téměř 20 subjektů, a to v podstatě ze všech obcí mikroregionu.

Partneři přípravy záměru LEADER vyznávají princip partnerské spolupráce při rozvoji území regionu, založený na úzké spolupráci místních klíčových subjektů (samospráv, firem, zemědělských podniků a zájmových organizací a spolků). Dalším principem, který subjekty vyznávají, je princip komunitního přístupu zdola nahoru založeném na plánování záměru dle místních specifik a potřeb. V neposlední řadě je to princip programování, prostřednictvím kterého se MAS snaží o vzájemnou shodu na rozvojových prioritách vyjádřenou strategickým plánem rozvoje. Projekty realizované v rámci záměru musí být maximálně ohleduplné k životnímu prostředí.

Ustavující zasedání MAS Rýmařovsko se uskutečnilo dne 1. dubna 2004, kdy se podepsala zakladatelská smlouva obecně prospěšné společnosti. Zakladatelů této MAS bylo 22 subjektů. Konkrétně deset obcí a dvanáct ostatních subjektů (právnícké a fyzické osoby, neziskové organizace). Společnost Rýmařovsko o.p.s. byla zapsána do obchodního rejstříku 23. července 2004.

V následujících letech se počet společníků postupně zvyšoval; na valné hromadě dne 14. října 2004 byl jednohlasně schválen vstup obce Malá Morávka zastoupené tehdejší starostou Petrem Pechou a obce Rýžoviště, zastoupené starostkou Evou Lašákovou. Na zasedání valné hromady dne 20. prosince 2005 byl jednohlasně schválen vstup obce Václavov u Bruntálu zastoupené starostkou Jarmilou Pavlíkovou, dále firmy INFOGOLD s.r.o. zastoupené jednatelem Mgr. Vlastimilem Sedláčkem a SKI Karlov s.r.o. zastoupené Františkem Příkaským. Poslední změna v počtu členů MAS se uskutečnila na valné hromadě dne 12. prosince 2007, kdy bylo všemi přítomnými členy odsouhlasen vstup obce Lomnice, soukromého podnikatele Jana Hoška z Václavova u Bruntálu, společnosti Horymas SK, s.r.o. Horní Město – Skály a výstup společnosti Amin s.r.o. Velká Štáhle.

Aktivní práce MAS Rýmařovsko a úspěšná realizace projektů, stejně jako vhodná prezentace, to vše přispívá k průběžnému zvyšování počtu společníků a partnerů. Současný počet společníků po poslední valné hromadě činí 30 členů, s poměrem 14 zástupců veřejného sektoru (obcí) a 16 členů soukromého sektoru (právníckých a fyzických osob, neziskových organizací).

Mezitím dochází k navazování vzájemné spolupráce s řadou dalších subjektů, která vede k uzavírání partnerských smluv. Partneři se stávají fyzické osoby, právnícké osoby, jiné místní akční skupiny, jimž záleží na prohlubování spolupráce, realizaci projektů na principech Leader.

2.2.2 Zkušenosti s rozvojem území

MAS Rýmařovsko měla zpracovanou Integrovanou územní strategii již v roce 2004, a to pro období 2004 – 2006, kdy se MAS úspěšně ucházela se žádostí o dotaci v rámci Programu Leader+.

Strategie měla pro stanovené období promyšlenou množinu opatření na podporu ekonomického a sociálního rozvoje mikroregionu realizovanou dostupnými finančními zdroji. Na základě zkušeností s čerpáním finančních prostředků jednotlivých členů MAS byly v té době stanoveny hlavní fiche:

1. Posílení tradic
2. Propagace turismu
3. Vzdělávání

Žádost MAS Rýmařovsko uspěla v rámci programu Leader+ (Operační program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství) a MAS mohla tedy v letech 2004 – 2006 podpořit rozvoj mikroregionu Rýmařovsko.

Na základě těchto zkušeností byla zahájena příprava nového strategického plánu Leader MAS Rýmařovsko již začátkem roku 2007. Při realizaci byla využita metoda Balanced Scorecard, která umožňuje využití propojení stanovených cílů strategie a jejich následné vyhodnocení.

Byla sestavena strategické komise (v podstatě rozšířený programový výbor) ve složení zástupců obcí a podnikatelů odpovědná za řízení, koordinaci a naplnění principů partnerství. Členové strategické komise potom nominovali do jednotlivých pracovních skupin další členy – své zástupce. Pracovní skupiny byly sestaveny pro čtyři základní problémové oblasti a jmenování občané a přizvaní odborníci dostali za úkol analyzovat, identifikovat a doporučovat ve formě opatření konkrétní intervence.

Zaměření pracovních skupin – problémové oblasti:

1. Podnikání
2. Lidské zdroje
3. Cestovní ruch
4. Životní prostředí a infrastruktura

Podle tematického zaměření čtyř pracovních skupin jsou stejně členěny i kapitoly v analýze území MAS Rýmařovsko a SWOT analýze.

V roce 2007 byla vypracována navazující Strategie mikroregionu Rýmařovsko, kde byla definována problematika základních oblastí, jejich vývoj a stav v době zpracování strategie. Na základě toho byla vypracována SWOT analýza, která definovala silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby regionu a sloužila jako podklad pro vypracování návrhové části strategie.

2.3 Definování odpovědnosti za realizaci

Konkrétní osoby odpovědné za realizaci Integrované strategie území jsou:

3. Popis zapojení veřejnosti a členů místního partnerství apod. do přípravy ISÚ

Zapojení aktérů na místní úrovni, postup při zpracování záměru, účast veřejnosti

Klíčové pro vytvoření faktického místního partnerství bylo zapojení a aktivizace místních zájemců, osob, které se v místním společenství těší přirozené autoritě a jsou schopni k účasti na přípravě regionu motivovat (strhnout) ostatní. K aktivní účasti místních přispívala opakovaná společná setkání a osobní kontakt. Jejich nasazení usnadnilo práci koordinátorovi přípravy při vyhledávání a cíleném oslovování dalších potenciálních subjektů. Jediné setkání by bylo zcela nepostačující. Vazby mezi jednotlivými členy skupiny vznikaly až při třetím setkání, kdy se už členové skupiny více poznali a měli chuť spolu promýšlet projekty a investovat do přípravy svůj čas.

Do přípravy SPL byli zapojeni všichni nejvýznamnější aktéři působící na území MAS Rýmařovsko. Jde především o zástupce veřejného sektoru (obce), podnikatelského sektoru (podnikatelé zemědělství i nezemědělství) a NNO a spolky.

Všechny výše jmenované skupiny aktérů byly zapojeny do přípravy prostřednictvím programového výboru, strategické komise a pracovních skupin. Programový výbor se pravidelně schází již od roku 2004, kdy se podílel na organizaci a přípravě Integrované strategie MAS Rýmařovsko, nazvané „Rýmařovsko – malebné podhůří Jeseníků“ schválené na valné hromadě koncem roku 2004. V roce 2007 byl obdobným způsobem vypracován a schválen „Strategický plán LEADER Rýmařovsko“, který byl platný pro období 2007 - 2013. Postupně se při zpracovávání jednotlivých strategií se počet schůzek zvýšil, zejména s ohledem na přípravu dokumentů pro období 2014 - 2020, a jeho jednotliví členové garantují úzkou spolupráci a komunikaci s aktéry jednotlivých pracovních skupin. Velmi úzká spolupráce je také realizována prostřednictvím pracovních skupin. Pracovní skupiny v oblastech cestovního ruchu, lidské zdroje, podnikání a životní prostředí a infrastruktura – to jsou týmy lidí pohybujících se v terénu a jsou velmi aktivní v těchto oblastech. Pro jednotlivé sektory zpracovávají průzkumy, analytické podklady a iniciují projekty. Během těchto prací přicházejí do styku s širokou veřejností a se všemi důležitými aktéry v těchto oblastech rozvoje venkovského regionu.

Příprava dokumentů MAS Rýmařovsko o.p.s. probíhá způsobem, který vždy zaručuje maximální kvalitu ze všech hledisek. Na přípravě se podílí externí odborníci, kteří zajišťují metodický dohled nad procesem a zpracováním strategií. Zároveň pomáhají při sestavování strategií tak, aby byly zajištěny provázanost, struktura a další náležitosti potřebné k vytvoření požadovaného a dobrého strategického dokumentu.

Místní aktéři včetně manažerů a pracovníků MAS se podílejí na vytváření obsahu strategie, čímž je zaručeno nejen reálné stanovení cílů, ale také jejich porozumění a porozumění postupu realizace strategie.

Doklady o průběhu zapojení veřejnosti a členů partnerství jsou součástí povinných příloh dokumentu.

4. Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování Strategie

Tým pro přípravu a zpracování Strategie byl složen z externích odborníků, kteří zajišťují metodický dohled nad procesem a zpracováním strategií a z místních aktérů (manažerů a pracovníků MAS), kteří se podílejí na vytváření obsahu Strategie.

MAS Rýmařovsko má následující pracovní obsazení:

Název pozice	Jméno	Vzdělání	Zkušenosti
Manažer MAS	Petr Pecha	Úplné středoškolské s maturitou Absolvent postgraduálního kurzu v oboru Veřejná správa a regionální rozvoj Absolvent kurzu Profesionální manažer Absolvent kurzu pro školitele v rámci II. výzvy dotačního programu PRV	12 let starostou obce Malá Morávka, zkušenost v komunální politice školitel pro oblast Rýmařovsko a přilehlé okolí
Účetní MAS	Hana Krayzlová	xx	Kontrolor organizací zřizovaných městem Rýmařov
Manažer MAS	Ing. Nikola Velebná	Absolventka Vysoké školy hotelové a cestovního ruchu Absolventka Vyšší odborné školy veřejné správy Absolventka kurzu Předkladatelé projektu	Aktivní znalost angličtiny a francouzštiny

Manažer i odborný konzultant se aktivně zapojují do kurzů, které je připravují na čerpání finančních prostředků jak ze strukturálních fondů, tak z národních fondů, aby dokázali metodicky vést zájemce k přípravě projektů.

5. Popis způsobu vyhodnocování ISÚ – sledování projektů, aktivit, které budou ovlivňovat naplňování indikátorů potřeb regionu; jak často bude monitorování probíhat, kdo to bude dělat, jak se budou prezentovat výsledky apod.

6. Analytická část

6.1 Vyhodnocení kvalitativních a kvantitativních charakteristik území ve formě tabulek, grafů nebo map s hodnocením Tabulková část sdružující data popisu území – budou zpracována ve formě souhrnného datového souboru, která bude přílohou analýzy ve formě excelové tabulky (xls,xlsx).

Území MAS Rýmařovsko je totožné se správním obvodem obce s rozšířenou působností Rýmařov. Z důvodu použití dat z dokumentu RURÚ¹ jsou i obrázky a mapy týkající se tohoto správního území shodné pro území MAS Rýmařovsko.

Podklady pro zpracování Strategie MAS vychází z RURÚ, přičemž data obsažená v dokumentech RURÚ mají být jedním z podkladů pro zadání nových územních plánů obcí nebo jejich změn.

Strategie by měla přejímat informace z územně plánovacích dokumentací a územně plánovacích podkladů vyšších územně správních celků (kraj, případně stát) a současně by měla reagovat na problémy a potřeby jednotlivých obcí v rámci územně správního obvodu obce s rozšířenou působností.

Rozhodujícím právním předpisem pro tvorbu dokumentu tohoto strategického dokumentu je zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) a jeho prováděcí vyhláška č. 500/2006 Sb. o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a o způsobu evidence územně plánovací činnosti.

Priority územního plánování kraje jsou stanoveny k dosažení vyváženého vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území. Formulují požadavky na udržitelný rozvoj území vyjádřené v Politice územního rozvoje České republiky v souladu s charakterem území kraje a místními podmínkami (struktura osídlení, přírodní a hospodářské podmínky) tak, aby byly uspokojeny potřeby současné generace, a přitom nebyly ohroženy podmínky života generací budoucích.

6.1.1 Hodnocení území

Mikroregion Rýmařovsko (území MAS) se nachází v severovýchodní části České republiky, nedaleko hranic s Polskem a svou rozlohou je největším mikroregionem okresu Bruntál. Region je součástí Moravskoslezského kraje, na jehož rozloze 368 km² žije 18 248 obyvatel (k 31. 12. 2013). Hustota tedy činí jen cca 50 obyvatel na km².

Rýmařovsko je regionem rozkládajícím se v jedné z turisticky nejatraktivnějších oblastí Jeseníků a jeho součástí je nejvyšší hora Moravy - Praděd. Až třetina území mikroregionu Rýmařovsko leží v Chráněné krajinné oblasti Jeseníky a jeho předností je pestrá a bohatá krajina. Významná část mikroregionu je rovněž pokryta zalesněnými plochami (cca 50 % území). Charakter krajiny společně s vysokou úrovní srážek v zimním období, které zajišťují pro danou zeměpisnou šířku dobré sněhové podmínky, vytváří významný potenciál pro další rozvoj cestovního ruchu, zejména rekreace celoročního charakteru a zimních sportů.

Jak vyplývá z celé následující části, Region Rýmařovsko, který je v působnosti MAS Rýmařovsko o.p.s., je jednotným územím z hlediska sociálního, ekonomického, geomorfologického, environmentálního

¹ RURÚ – Rozbor udržitelného rozvoje území

a kulturního. Přestože lze najít řadu komparativních výhod regionu, je třeba se zabývat zejména základními jednotlicími charakteristikami a příležitostmi. Jsou to především převážně kopcovitá území s vysokým podílem lesů, anebo jedna z nejatraktivnějších oblastí ČR z hlediska podmínek pro cestovní ruch. Spolupráce mezi subjekty a partnery v rámci regionu je ověřena realizací více společných projektů i úspěšnou účastí v Programu LEADER.

6.1.2 Základní údaje řešeného území

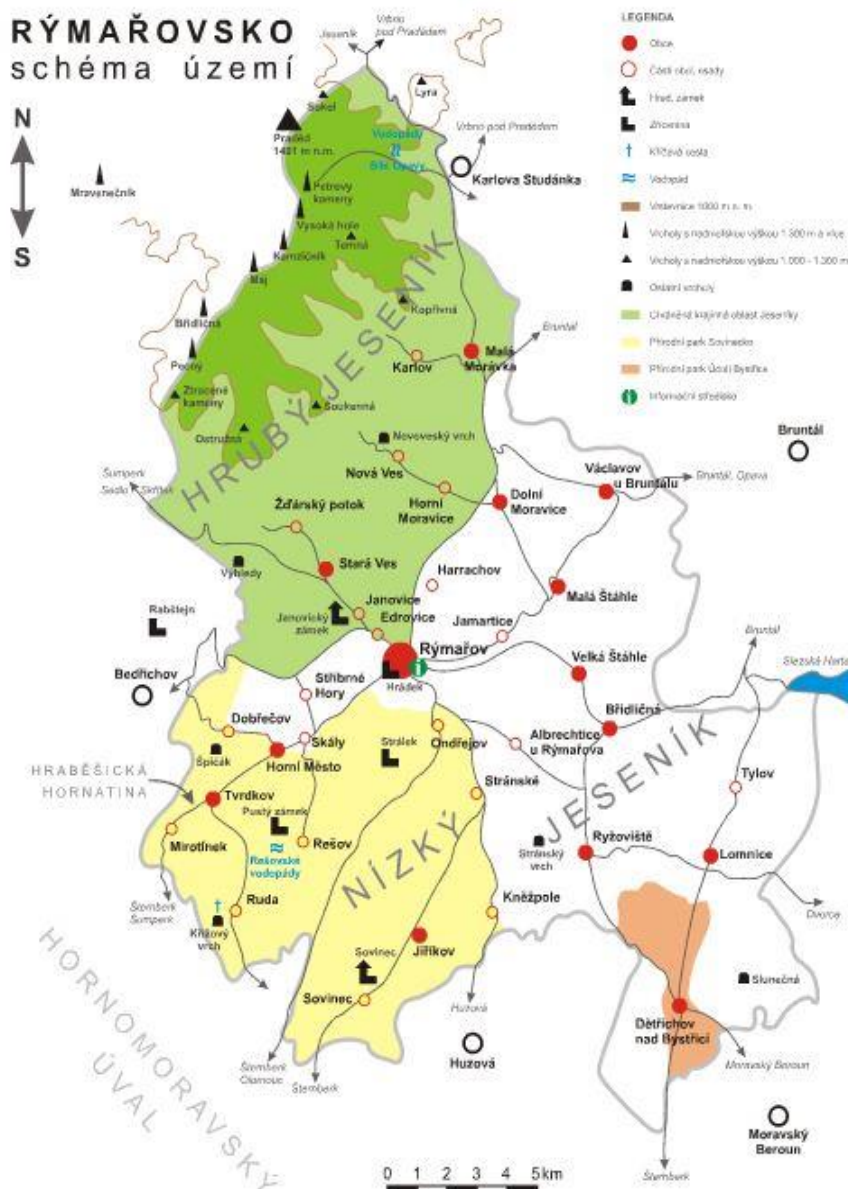
Tabulka 1: Základní údaje MAS Rýmařovsko

Obec	Počet obyvatel 31.12.2013	Rozloha (km ²)	Hustota
			(počet obyvatel/km ²)
Břidličná	3 391	25,84	131
Dětřichov nad Bystřicí	441	28,31	16
Dolní Moravice	389	22,24	17
Horní Město	931	31,65	29
Jiříkov	284	35,22	8
Lomnice	492	27,23	18
Malá Morávka	676	61,61	11
Malá Štáhle	143	2,80	51
Rýmařov	8 492	60,73	140
Ryžoviště	625	18,80	33
Stará Ves	528	44,09	12
Tvrdkov	216	19,88	11
Václavov u Bruntálu	477	25,79	18
Velká Štáhle	341	9,57	36
Celkem	17 426	413,76	532

Zdroj: rozloha - vrstvy ÚAP, počet obyvatel - ČSÚ, data k 31. 12. 2013

Mikroregion Rýmařovsko se nachází v západní části Moravskoslezského kraje České republiky. Zahrnuje jednu z turisticky nejatraktivnějších oblastí Hrubého Jeseníku, jehož dominantou je nejvyšší moravská hora Praděd. Třetina území Rýmařovska je součástí Chráněné krajinné oblasti Jeseníky, jižní část představuje Přírodní park Sovinecko, více než polovinu území pokrývají lesy. Významným rysem území je pestrá a bohatá příroda. Charakter krajiny poskytuje v každém ročním období mimořádné podmínky pro turistiku a rekreaci. V zimě nabízí ideální sněhové podmínky s nejdelší dobou lyžování v České republice.

Obrázek 1: Schéma území Rýmařovska

Zdroj: www.rymarovsko.cz

Mikroregion sdružuje 14 obcí s 18 tisíci obyvatel. Město Rýmařov je spádovým městem a tvoří přirozené centrum pro okolní obce Stará Ves se Žďárským Potokem, Dolní Moravice s Horní Moravicí a Novou Vsí, Malá Morávka s Karlovem, Malá Štáhle, město Břidličná s Vajglovem a Albrechticemi, Jiříkov se Sovincem a s Těchanovem, Ryžoviště, Horní Město s Rešovem, s Dobřečovem, se Skálami a Stříbrnými Horami, Tvrdkov s Rudou a Mirotínkem, Velká Štáhle, Dětřichov nad Bystřicí s místní částí Krahulčí, Václavov u Bruntálu a Lomnice u Rýmařova.

Obrázek 2: Loga Sdružení obcí Rýmařovsko

Obce

Zdroj: www.rymarovsko.cz

6.2 Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů z území – definování negativ, pozitiv a rozvojového potenciálu území na základě komunitního projednávání v oblastech, které aktéři považují za důležité pro rozvoj území

6.2.1 Lidské zdroje a zaměstnanost

6.2.1.1 Obyvatelstvo

Demografický vývoj

V březnu roku 2014 žilo v Moravskoslezském kraji 1 220 685 obyvatel. Oproti roku 2001 to bylo tedy o 3,6 % obyvatel méně. Tato změna počtu obyvatel však do území Moravskoslezského kraje nebyla rozložena rovnoměrně – největší nárůst zaznamenaly SO ORP s dobrou dostupností do velkých měst a zároveň s atraktivním životním prostředím resp. s vysokou scénickou atraktivitou krajiny. Nejvyšší nárůst tedy zaznamenalo SO ORP Bohumín (15,34%) a Frýdlant nad Ostravicí (9,31 %).

Naopak k nejvyššímu poklesu došlo ve správních obvodech s nepříznivými přírodními podmínkami v rámci ostravské aglomerace - Orlová (-18,22 %), Havířov (-9,72%) a Havířov (-7,43%) a v periferních oblastech Moravskoslezského kraje - Rýmařov (-5,95 %).

Tabulka 2: Počet obyvatel a jeho vývoj v SO ORP Moravskoslezského kraje v letech 2001 - 2013

SO ORP	Rok		Rozdíl mezi lety 2013 a 2001	
	2001	2013	Absolutně	Relativně (%)
Bílovec	25 896	25 915	19	0,07
Bohumín	30 053	34 663	4 610	15,34
Bruntál	39 643	38 288	-1 355	-3,42
Český Těšín	27 462	25 883	-1 579	-5,75
Frenštát pod Radhoštěm	18 778	19 111	333	1,77
Frýdek-Místek	108 529	110 410	1 881	1,73
Frýdlant nad Ostravicí	22 018	24 068	2 050	9,31
Havířov	99 986	92 559	-7 427	-7,43
Hlučín	39 793	40 540	747	1,88
Jablunkov	22 662	22 619	-43	-0,19
Karviná	75 250	67 933	-7 317	-9,72
Kopřivnice	41 844	41 241	-603	-1,44
Kravaře	20 768	21 322	554	2,67
Krnov	43 299	41 729	-1 570	-3,63
Nový Jičín	48 570	48 655	85	0,18
Odry	17 678	17 215	-463	-2,62
Opava	103 101	101 926	-1 175	-1,14
Orlová	48 249	39 459	-8 790	-18,22
Ostrava	343 559	325 877	-17 682	-5,15
Rýmařov	17 330	17 426	96	0,55
Třinec	56 243	54 856	-1 387	-2,47
Vítkov	14 308	13 770	-538	-3,76
Moravskoslezský kraj	1 265 019	1 225 465	-39 554	-3,13

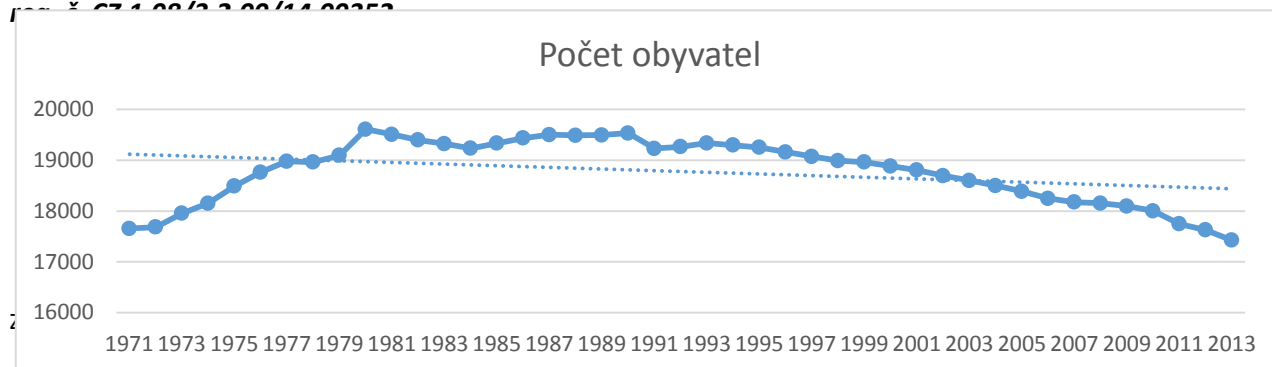
Zdroj: www.czso.cz

SO ORP Rýmařov tak i přes své atraktivní životní prostředí v posledním desetiletí ztratil více než tisíc obyvatel. Následující graf ukazuje, jak se počet obyvatel MAS Rýmařovsko vyvíjel od roku 1995.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel MAS Rýmařovsko v letech 1971-2013 (k 31. 12.)

**Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.**

číslo: 07.1.00/2.2.00/14.00252

Od roku 1995 dochází k konstantnímu poklesu obyvatelstva v MAS Rýmařovsko, jak je z výše uvedeného grafu patrné. Důvodem pro odliv obyvatelstva je emigrace obyvatelstva, protože přirozený přírůstek ve sledovaném období osciloval kolem hodnoty 0 ‰.

Největší obcí MAS Rýmařovsko je právě správní obec Rýmařov s 8 613 obyvateli následovaná obcí Břidličná se 3 499 obyvateli. Počet obyvatel ostatních obcí se dnes již pohybuje do 1 000. Většina obcí zaznamenala populační úbytek ve sledovaném období – nejvíce obce Rýmařov a Břidličná, které ztratily cca desetinu svého obyvatelstva, dále pak Tvrdkov a Malá Morávka. Pouze tři obce zaznamenaly populační růst – suverénně nejvíce Dolní Moravice, dále pak Stará Ves a Velká Štáhle.

Tabulka 1: Počet obyvatel a jeho vývoj v obcích MAS Rýmařovsko v letech 2011 a 2013

obec	rok 2011	rok 2013	absolutně	koeficient
Břidličná	3423	3391	-32	0,9906515
Dětřichov nad Bystřicí	453	441	-12	0,9735099
Dolní Moravice	409	389	-20	0,9511002
Horní Město	958	931	-27	0,9718163
Jiříkov	302	284	-18	0,9403974
Lomnice	517	492	-25	0,9516441
Malá Morávka	692	676	-16	0,9768786
Malá Štáhle	151	143	-8	0,9470199
Rýmařov	8609	8492	-117	0,9864096
Ryžoviště	621	625	4	1,0064412
Stará Ves	528	528	0	1
Tvrdkov	227	216	-11	0,9515419
Václavov u Bruntálu	499	477	-22	0,9559118
Velká Štáhle	358	341	-17	0,952514
Celkem	17747	17426	-321	0,9819124

Zdroj: ČSÚ

Pro úspěšné hodnocení vývoje počtu obyvatelstva obcí MAS Rýmařovsko a jejich rezidenční atraktivitu je nutné rozdělit vývoj počtu obyvatel do dvou složek – do jeho přirozené složky, která je výsledkem procesů porodnosti a úmrtnosti, a dále migrační složky. Právě druhá z nich se častěji používá jako indikátor pro určení atraktivitu dané lokality pro bydlení. Tato složka má také výraznější dynamiku a geograficky je mnohem více variabilní. Často má migrační složka výrazně selektivní tendenci co se týče především věkových a vzdělanostních charakteristik migrantů.

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území**MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.****reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352**

Následující tabulka ukazuje vývoj přirozené měny obyvatelstva a migračního salda v obcích MAS Rýmařovsko ve srovnání dvou období – 2008-2010 a 2011-2013.

Tabulka 2: Vývoj přirozené měny obyvatelstva a migračního salda v obcích MAS Rýmařovsko ve srovnání dvou období – 2008-2010 a 2011-2013

Obec	Počet obyvatel		Přirozený přírůstek				Migrační přírůstek			
			2008-2010		2011-2013		2008-2010		2011-2013	
	2011	2013	3 roky abs.	roční rel. (%)	3 roky abs.	roční rel. (%)	3 roky abs.	roční rel. (%)	3 roky abs.	roční rel. (%)
Břidličná	3 423	3 391	10	0,29	-13	-0,38	-41	-1,20	-36	-1,06
Dětřichov nad Bystřicí	453	441	-7	-1,57	-9	-2,01	-15	-3,36	-22	-4,92
Dolní Moravice	429	389	-9	-2,20	-20	-4,89	15	3,67	-8	-1,96
Horní Město	968	931	8	0,84	-8	-0,84	-1	-0,11	-30	-3,16
Jířikov	302	284	6	2,05	11	3,75	22	7,51	-31	-10,58
Lomnice	517	492	-2	-0,40	1	0,20	-19	-3,77	-54	-10,70
Malá Morávka	692	676	-1	-0,15	-18	-2,63	-27	-3,95	9	1,32
Malá Štáhle	151	143	3	2,04	-2	-1,36	-5	-3,40	-7	-4,76
Rýmařov	8 609	8 492	-16	-0,19	-43	-0,50	-103	-1,20	-89	-1,04
Ryžoviště	621	625	-1	-0,16	-5	-0,80	-10	-1,61	-11	-1,77
Stará Ves	528	528	-3	-0,57	-9	-1,70	2	0,38	10	1,89
Tvrdkov	227	216	-4	-1,81	-10	-4,51	-3	-1,35	-4	-1,81
Václavov u Bruntálu	499	477	14	2,87	4	0,82	0	0,00	-35	-7,17
Velká Štáhle	358	341	3	0,86	0	0,00	9	2,58	-9	-2,58
MAS Rýmařovsko	17 777	17 426	1	0,01	-121	-0,69	-176	-1,00	-317	-1,80

Zdroj: ČSÚ

Co se týče přirozené složky vývoje obyvatelstva ve zmíněných dvou obdobích, bylo možné zaznamenat zastavení přirozeného přírůstku a jeho propad do záporných hodnot. Nejhůře si v tomto vedla ve druhém sledovaném období obec Dolní Moravice (na tisíc obyvatel ubylo téměř 14 lidí), kladné hodnoty zaznamenaly tři obce, a to Jířikov, Velká Štáhle, Břidličná. Co se týče migračního

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

přírůstku, zatímco v prvním sledovaném období jen čtyři obce zaznamenaly kladný migrační přírůstek, v druhém období se migrační úbytek významně snížil a pět obcí (nejvíce obec Stará Ves – průměrně 9,5 % za rok) zaznamenalo kladný migrační přírůstek.

Věková struktura

V následujících tabulkách, které se věnují věkové struktuře obyvatel Moravskoslezského kraje a MAS Rýmařovsko, je pro jednotlivé SO ORP a obce vypočten tzv. index stáří. Jedná se o ukazatel, který vyjadřuje, kolik osob ve věku 65 a více let připadá na jedno dítě ve věku do 15 let. V tabulkách je tento ukazatel uveden v posledním sloupci.

Populačně „nejstarším“ SO ORP v Moravskoslezském kraji jsou SO ORP Havířov, Karviná a Frýdlant nad Ostravicí, kde hodnoty indexu stáří dosahují hodnot 1,39; 1,41 a 1,31. Naopak nejnižší index stáří vykazují SO ORP Bruntál (0,97), Kopřivnice (1,01) a Kravaře (1,01). V MAS Rýmařovsko je počet lidí v postproduktivním věku o téměř o dva procentní body vyšší než počet obyvatel v předproduktivním věku, index stáří má stále rostoucí charakter a takový vývoj bude zřejmě pokračovat, protože i v Moravskoslezském kraji jako celku se zvýšil index stáří 0,05 v posledních dvou letech, což poukazuje na pokračující proces demografického stárnutí kraje. Blíže viz následující tabulka.

Tabulka 3: Věková struktura SO ORP Moravskoslezského kraje (k 31.12. 2013)

SO ORP	Věková skupina (%)			Index stáří (2013)
	<= 14	15 - 64	65+	
Bílovec	15,4	68,5	16,1	1,05
Bohumín	14,5	68,8	16,7	1,15
Bruntál	15,3	69,9	14,8	0,97
Český Těšín	15,1	69,8	15,1	1,00
Frenštát pod Radhoštěm	14,1	68,1	17,8	1,26
Frýdek-Místek	14,4	69,4	16,2	1,13
Frýdlant nad Ostravicí	14,4	66,8	18,8	1,31
Havířov	13,7	67,2	19,1	1,39
Hlučín	14,5	67,2	18,3	1,26
Jablunkov	15,3	69	15,7	1,03
Karviná	13,4	67,7	18,9	1,41
Kopřivnice	14,7	70,4	14,9	1,01
Kravaře	15,3	69,2	15,5	1,01
Krnov	14,4	67,1	18,5	1,28
Nový Jičín	15,2	68,2	16,6	1,09
Odry	15,6	67,7	16,7	1,07
Opava	14,4	68,1	17,5	1,22
Orlová	13,8	71,8	14,4	1,04
Ostrava	14,3	68	17,7	1,24
Rýmařov	14	68,5	17,5	1,25
Třinec	14,1	67,7	18,2	1,29
Vítkov	14,6	67,7	17,7	1,21
Moravskoslezský kraj	14,57	68,49	16,94	1,16

Zdroj: ČSÚ – Územně analytické podklady, 2013

U některých obcí index stáří vzrostl, u některých obcí naopak index stáří poklesl. Nejnižší index stáří má obec Jiříkov (0,73). Pokles indexu stáří zaznamenala většina obcí, který pokračuje již od roku 2006.

Tabulka 4: Věková struktura obcí MAS Rýmařovsko (k 31.12. 2013)

MAS Rýmařovsko	Věková skupina (%)			Index stáří (2013)
	<= 14	15 - 64	65+	
Břidličná	13	68,6	18,4	1,42
Dětfichov nad Bystřicí	68	292	82	1,21
Dolní Moravice	13,4	67,6	19	1,42
Horní Město	14,7	68,8	16,5	1,12
Jiříkov	19,4	66,5	14,1	0,73
Lomnice	14,4	68,7	16,9	1,17
Malá Morávka	12,4	71,9	15,7	1,27
Malá Štáhle	16,8	65	18,2	1,08
Rýmařov	14	68,5	17,5	1,25
Ryžoviště	14,4	67	18,6	1,29
Stará Ves	12,7	71,8	15,5	1,22
Tvrdkov	8,3	70,4	21,3	2,57
Václavov u Bruntálu	15,7	72,4	11,9	0,76
Velká Štáhle	13,2	69,5	17,3	1,31
MAS Rýmařovsko	22,76	49,70	27,54	1,21

Zdroj: ČSÚ – Územně analytické podklady, 2013

Vzdělanostní struktura

Vzdělanost obyvatel představuje významný faktor ovlivňující hospodářské podmínky a soudržnost obyvatel obce. Dále je vysoká úroveň lidského kapitálu jedním ze základních předpokladů pro rozvoj obce či regionu. S rostoucí vzdělaností koreluje pokles nezaměstnanosti, roste sociální kapitál, občanská společnost a angažovanost v komunitách. Obecně deklarovaná vzdělanost obyvatelstva ČR roste, avšak její prostorová distribuce je značně nerovnoměrná.

V období mezi roky 2001 a 2013 došlo ke změně vzdělanostní úrovně v obcích. Především přirozenou měnou se zmenšil počet obyvatel MAS Rýmařovsko v méně kvalifikovaných skupinách (bez vzdělání, nezjištěné, neukončené základní a základní vzdělání a vyučení a střední bez maturity) – z celkových 71,1 % na současných 66,5 % - a opačně byla posílena složka obyvatelstva s maturitou, vyšším odborným vzděláním a vysokoškolským vzděláním.

Z pohledu jednotlivých obcí je relativní podíl vysokoškoláků nejvyšší v obci Malá Morávka (10,1 %) a Rýmařov (8,4 %) a nejmenší v Horním Městě (3,2 %) a Velké Štáhli. Obecně však je úroveň vzdělanosti v MAS Rýmařovsko, co se týče vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva, výrazně nižší než je průměr ČR a Moravskoslezského kraje. Varující je i tempo posílení vzdělanostní struktury, které bylo v posledním desetiletí výrazně nižší než u obou nadřazených územních jednotek.

**Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.
reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352**

Tabulka 5: Vzdělanostní struktura v Moravskoslezském kraji k 31.12.2013

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	z toho nejvyšší ukončené vzdělání						
		základní vč. neukončené ho	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč.	vysokoškol ské	z toho		bez vzdělání
						bakalářské	magisterské	
Moravskoslezský kraj	1 032 341	201 832	362 120	303 804	116 072	20 588	91 869	5 888
v tom správní obvod ORP:								
Bílovec	21 371	4 330	7 954	6 162	2 087	369	1 662	140
Bohumín	24 614	5 298	8 362	7 158	2 440	464	1 904	183
Bruntál	31 347	7 153	11 684	8 316	2 475	526	1 900	264
Český Těšín	21 703	3 927	7 438	6 845	2 662	461	2 149	102
Frenštát pod Radhoštěm	16 059	2 821	6 010	5 000	1 732	296	1 398	36
Frydek-Místek	91 767	15 573	31 912	29 321	11 355	1 898	9 166	362
Frydlant nad Ostravicí	20 018	3 270	6 742	6 512	2 674	381	2 205	165
Havířov	78 526	15 862	28 442	22 640	7 924	1 386	6 338	378
Hlučín	33 697	7 121	12 939	9 110	3 275	695	2 505	224
Jablunkov	18 704	4 139	6 804	5 482	1 592	347	1 215	94
Karviná	58 868	13 897	21 623	15 697	4 301	882	3 321	414
Kopřivnice	34 192	5 862	12 686	10 827	3 576	647	2 857	97
Kravaře	17 675	3 607	7 537	4 480	1 415	320	1 066	84
Krnov	34 292	7 316	12 726	9 861	2 663	502	2 116	387
Nový Jičín	39 714	7 302	14 617	12 151	4 231	861	3 297	154
Odry	14 325	3 495	5 619	3 553	1 001	213	781	94
Opava	86 329	15 391	30 076	26 421	10 623	1 921	8 383	613
Orlová	36 968	8 104	13 936	10 265	2 958	620	2 273	204
Ostrava	280 860	52 356	89 213	83 276	40 321	6 567	31 913	1 458
Rýmařov	13 331	3 068	5 286	3 445	898	196	683	90
Třinec	46 590	8 996	16 078	14 613	5 137	866	4 184	221
Vítkov	11 391	2 944	4 436	2 669	732	170	553	124

Zdroj: www.czso.cz

Tabulka 6: Vzdělanostní struktura obcí v MAS Rýmařovsko v roce 2011 (%)

Obec	Bez vzdělání, nezjištěné, neukončené základní, základní	Vyučení a střední bez maturity	Úplné střední s maturitou a vyšší odborné a nástavbové	Vysoko- školské	Úplné střední s maturitou, VOŠ a VŠ v roce 2011
Břidličná	24,9	43,2	25,8	6,1	29,9
Dětřichov nad Bystřicí	32,9	41,7	20,7	4,7	67,1
Dolní Moravice	34,5	37,5	20,6	7,4	26,2
Horní Město	34,1	44,9	17,5	3,5	19,1
Jiříkov	32,2	41,6	22,8	3,4	24,8
Lomnice	28,9	44,4	22,6	4,2	71,1
Malá Morávka	21,1	38,5	29,9	10,5	38,9
Malá Štáhle	27,6	40,5	26,7	5,2	31
Rýmařov	22,6	40,2	29,1	8,1	34,5
Ryžoviště	31,1	46	19,7	3,2	22,5
Stará Ves	22	40	30,9	7,1	35,9

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Tvrdkov	29,9	47,8	17,4	4,9	20,1
Václavov u Bruntálu	28,8	43,6	23,5	4,1	71,2
Velká Štáhle	27,7	42,8	27	2,5	27,7
MAS Rýmařovsko	28	42,1	24,3	5,6	28,2
Moravskoslezský kraj	21	36,6	30,7	11,7	39,7
Česká republika	19,1	34,8	32,9	13,2	43,2

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001, SLDB 2011

Základné problémové oblasti k řešení:

Mezi roky 2009 - 2011 se populace MAS Rýmařovsko snížila o 298 osob, což ukazuje na převládající depopulační trend na Rýmařovsku. Růst počtu obyvatel nezajistily ani zvýšené hodnoty přirozeného přírůstku, který byl způsoben populačním boomem silných ročníků ze 70. a počátku 80. let. V současnosti se zdá, že populační boom je u konce, tudíž je nutné usilovat o zastavení emigrace z území MAS.

Ani zvýšená porodnost v území nezastavila zvyšování indexu stáří. Tento fakt znamená, že obce budou muset do budoucna připravit komunitní infrastrukturu na nárůst obyvatelstva v postproduktivním věku. To se zatím příliš nedaří především ve venkovských obcích MAS Rýmařovsko. Tento problém je jednoznačně nutné řešit, neboť poptávka po sociálních službách pro seniory zůstává stále vysoká a v budoucnosti v souvislosti s nastíněným populačním trendem bude i nadále růst.

Na druhou stranu populační růst v posledních letech naplnil kapacity mateřských škol tak, že dnes jsou již naplněné nebo téměř naplněné. Vzhledem k tomu, že analýza demografického vývoje indikuje konec populačního boomu, nebylo by vhodné významně rozšiřovat kapacity mateřských škol. Pakliže by k tomu došlo, je nutné mít zajištěné využití nových (a vzápětí uvolněných) prostor v budoucnu. Současný populační boom za pár let pozitivně ovlivní i obsazenost základních škol, která je v současné době nízká.

Aby bylo zabráněno postupnému snižování populace Rýmařovska, je nutné zajistit celý komplex opatření v oblasti ekonomické i sociální tak, aby byla zvýšena spokojenost obyvatelstva se životem v této oblasti. Proto je třeba také posilovat komunitní infrastrukturu za účelem vytvoření příhodných podmínek pro rozvoj občanského a společenského života v obci, a tedy i za účelem přilákání nových obyvatel do obce a udržení stávajících. Celorepublikový trend růstu vzdělanosti se potvrdil i na příkladu Rýmařovska, nicméně i přes tento pozitivní vývoj je index vzdělanosti výrazně pod průměrnou hodnotou za Moravskoslezský kraj či celou Českou republiku. Nejvyšší jsou vzdělanostní poměry na Malé Morávce, až potom ve středisku MAS Rýmařov, které ještě v roce 2001 dominovalo vzdělanostním poměrům na Rýmařovsku. Je tak potvrzena dekoncentrační tendence lidského kapitálu z měst na venkov, avšak závislost venkovského obyvatelstva na městě stále přetrvává, což dokazují vysoké dojížděkové proudy do měst. Vzhledem k tomu, že nejprogresivnější typ služeb (služby pro podniky, finančníctví, poradenské služby apod.) se koncentruje do hierarchicky výše postavených středisek než je Rýmařov, je proto (pro malou velikost těchto center a jejich podřízenost především Ostravě či Olomouci) růst vzdělanosti obyvatelstva pomalejší v porovnání s ostatními městy o vyšším počtu obyvatel.

Hlavním úkolem obcí v následujících letech by mělo být vytvoření co nejlepších podmínek pro život obyvatel všech věkových skupin, především však nejstaršího obyvatelstva, protože připravenost obcí na prudký nárůst této složky obyvatelstva je doposud malá. Rovněž je třeba opatrně zvažovat rozšiřování kapacit mateřských škol; pakliže k tomu dojde, je třeba mít připraven plán na další využití nových prostor poté, co počet dětí v daném věku začne opět významně klesat. Doposud nebyl dostatečně využit potenciál strukturálních fondů pro zabezpečení těchto služeb. Rostoucí vzdělanostní úroveň obyvatelstva bude přinášet nové a snad i inovativní impulzy pro rozvoj Rýmařovska (především v oblasti cestovního ruchu), což by měly územně plánovací koncepce jednoznačně podporovat. Proto bude třeba zvážit v územním plánu nabídky nových ploch pro bydlení a rekreaci za účelem urychlení tohoto pozitivního vývoje.

Na základě analýzy podmínek řešeného území (z hlediska hospodářského, soudržnosti obyvatel území a životního prostředí) a dostupných podkladů (koncepce rozvoje obce, regionu) by měly být formulovány **územně plánovací koncepce rozvoje obcí** vytvářející obecné základní rámce pro výstavbu a vyvážený (udržitelný) rozvoj v řešeném území. Tato koncepce by měla respektovat i sociodemografické podmínky obcí a problémy s nimi spojené:

- doplnit chybějící sociální infrastrukturu v návaznosti na komunitní plán sociálních služeb (např. domovy pro seniory);
- posoudit přiměřenost nabídky nových ploch, zejména pro bydlení především v obcích se zachovalým venkovským rázem a atraktivní krajinou;
- zkvalitnit a rozvíjet dostupnosti zdravotní péče v menších okrajových obcích zejména pro starší obyvatele;
- optimalizovat kapacity mateřských a základních škol s ohledem na krátkodobost zvýšeného počtu dětí v současném období.

Jedním z předpokladů spokojeného života občanů MAS Rýmařovsko je zajištění důstojného bydlení. Jeho dostupnost je ovlivňována především rozsahem bytové výstavby a využitím existujícího bytového fondu. Ačkoliv zájem samospráv, soukromých investorů a developerů stoupá, bytová výstavba naráží na nízkou poptávku a ekonomickou konkurenceschopnost domácností v regionu. Všechny obce správního obvodu kromě Malé Morávky, Dolní Moravice a Rýmařova se vyznačují podprůměrnou intenzitou bytové výstavby. Příčiny nižší bytové výstavby nejpravděpodobněji souvisí s nízkou atraktivitou bydlení způsobenou odlehlou dopravní polohou, malou velikostí a vybaveností těchto sídel, nižšími pracovními příležitostmi a malou nabídkou připravených pozemků.

Mezi klíčové oblasti, na které je třeba se v budoucnosti zaměřit, patří:

- aktivní provádění pozemkové politiky a vyřešení vlastnických vztahů vzhledem k plochám pro rozvoj bydlení v obcích;
- zlepšování nabídky technicky připravených lokalit pro výstavbu bydlení;
- užší spolupráce starostů obcí s cílem snížení nákladů při pořizování čistíren odpadních vod;
- vymezení území k výstavbě čistíren odpadních vod;
- výstavba kanalizace v obcích, kde chybí;
- modernizování domovního a bytového fondu v rámci celého regionu;
- dokončení privatizace obecních a městských bytů a získané prostředky investovat zpět k nalákání nových obyvatel;
- zaměření se na budování/udržování kvalitních veřejných prostranství z pohledu obnovy či výsadby veřejné zeleně, zřizování dětských hřišť a rekreačních ploch, vybudování/údržba

dostatečného počtu parkovacích míst pro obyvatele i návštěvníky a zdokonalení systému místních komunikací;

- investice do rozvoje infrastruktury cestovního ruchu (cyklostezky, víceúčelová sportoviště, wellness centra apod.);
- revitalizace neudržované veřejné zeleně a tvorba klidových zón;
- k výstavbě nových bytů využití nevyhovujících bytů, nebytových prostor a objektů typu brownfields;

pro rozvoj bydlení maximální využití státních programů a evropských fondů.

6.2.1.2 Nezaměstnanost

Data k výpočtu průměrné roční míry nezaměstnanosti a průměrného počtu uchazečů na 1 volné pracovní místo byla čerpána z portálu Ministerstva práce a sociálních věcí. Průměrné roční hodnoty v tabulkách jsou vypočítány z údajů za každý měsíc daného roku. Takto vypočítané hodnoty mají daleko větší vypovídací schopnost než data k nezaměstnanosti uváděná na ČSÚ, jež se vztahují vždy jen k měsíci prosinci.

Míra nezaměstnanosti

Průměrná roční míra nezaměstnanosti území MAS je za období 2007 až 2011 12,28 %. Nejvyšší míru nezaměstnanosti v pětiletém období vykazují obce Jiříkov (34,1 %), Tvrdkov (19,2 %), Horní Město (18,8 %) a Malá Štáhle (17,4 %), v ostatních obcích je míra nezaměstnanosti rovněž vysoká – v rozmezí 10 - 14 %.

Tabulka 7: Průměrná roční míra nezaměstnanosti (%) v období 2007 až 2011

Obec	Průměrná roční míra nezaměstnanosti					
	2007	2008	2009	2010	2011	Průměr
Břidličná	10,17	8,47	13,53	14,47	13,41	12,01
Dětrichov nad Bystřicí						
Dolní Moravice	9,38	7,76	16,00	20,05	16,14	13,87
Horní Město	17,63	11,96	19,28	23,76	21,20	18,77
Jiříkov	33,81	31,86	29,61	35,58	39,72	34,11
Lomnice						
Malá Morávka	12,08	9,25	12,57	13,17	12,94	12,00
Malá Štáhle	16,91	17,15	18,00	20,29	14,86	17,44
Rýmařov	9,96	7,85	11,69	12,94	11,67	10,82
Ryžoviště	8,07	7,48	12,87	14,94	13,40	11,35
Stará Ves	12,79	7,91	12,27	14,58	16,47	12,81
Tvrdkov	19,30	15,10	17,74	21,08	22,79	19,20
Velká Štáhle	8,90	7,20	17,18	16,95	16,16	13,28
Václavov u Bruntálu						
MAS Rýmařovsko	11,06	8,80	13,19	14,73	13,61	12,28

Zdroj: MPSV

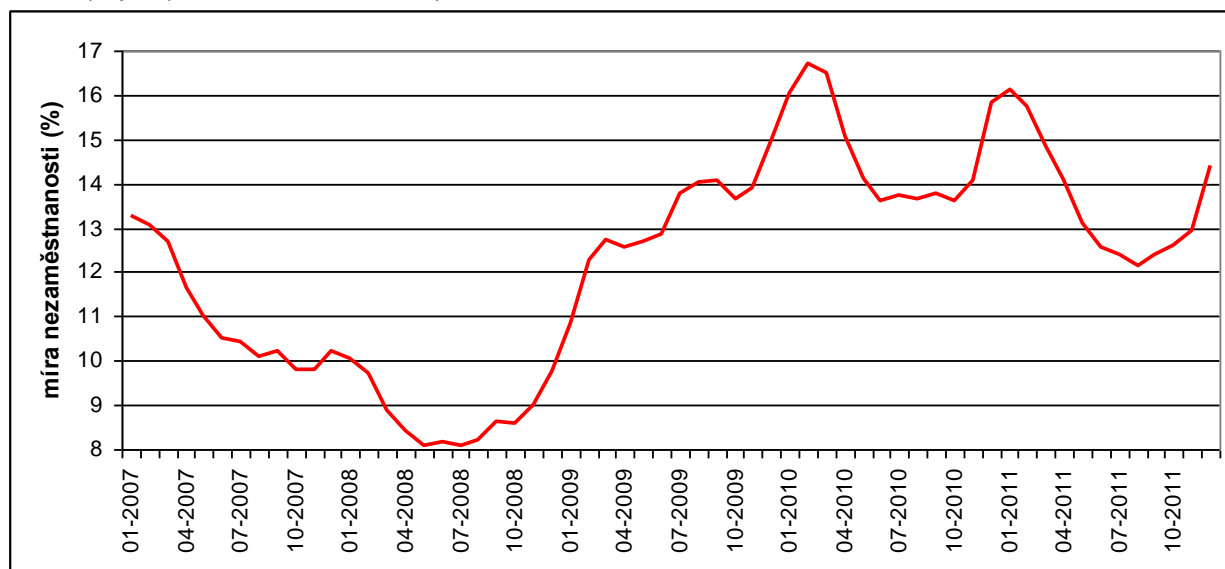
Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Jak ukazuje následující graf, nejdříve docházelo ve správním obvodu k poklesu nezaměstnanosti (r. 2007 až červenec 2008), po kterém následoval v důsledku ekonomické krize prudký nárůst až do začátku roku 2010 (z 8 % na 16,7 %). Od té doby má křivka mírně klesající tendenci a je více volatilní (s minimem v létě a maximem v zimě).

Graf 2: Vývoj míry nezaměstnanosti v MAS Rýmařovsko v období 2007 – 2011

Zdroj: MPSV

Průměrný počet uchazečů na 1 volné pracovní místo

Od roku 2007 došlo k výraznému nárůstu počtu uchazečů na jedno VPM z 16 na 73 v roce 2011. To bylo způsobeno výrazným úbytkem volných pracovních míst z 61 (průměr v r. 2007) na 17 (průměr v r. 2011), ale také přírůstkem uchazečů o zaměstnání z 973 na 1198. V polovině obcí nebylo v některých sledovaných letech vytvořeno žádné volné pracovní místo.

Tabulka 8: Průměrný počet uchazečů na 1 volné pracovní místo

Obec	Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo				
	2007	2008	2009	2010	2011
Břidličná	28,8	29,5	180,1	172,2	233,3
Dětřichov nad Bystřicí					
Dolní Moravice	5,6	7,8	112,0	18,3	84,8
Horní Město	37,4	38,1	184,3		1216,0
Jiříkov		539,0	501,0		
Lomnice					
Malá Morávka	5,1	3,9	10,0	12,6	18,4
Malá Štáhle			49,7		17,6
Rýmařov	14,8	12,2	51,4	73,8	63,4
Ryžoviště	7,7	38,4		68,1	
Stará Ves	18,7	10,1	53,9	74,7	253,0
Tvrdkov					

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Velká Štáhle	5,1	4,1	43,3	21,4	8,9
Václavov u Bruntálu					
MAS Rýmařovsko	15,9	14,3	59,5	70,4	72,6

Zdroj: MPSV

Pozn.: Prázdná buňka znamená, že nebylo evidováno žádné volné pracovní místo.

Poznámka:

Pro výpočet průměrného počtu uchazečů na 1 volné pracovní místo byla stažena ke každé obci potřebná data (dosažitelní uchazeči, volná místa) ke každému měsíci sledovaných let 2007-2011. Tzn., že pro každou obec bylo získáno za každý rok 12 údajů o dosažitelných uchazečích, 12 údajů o volných místech. Tyto hodnoty byly zprůměrovány, aby pro každou obec a pro každý rok byla získána 1 hodnota o dosažitelných uchazečích a 1 hodnota u volných míst. Pak bylo dosaženo do vzorce:

$$\text{Průměrný počet uchazečů na 1 volné pracovní místo} = (\text{průměr z dosažitelných uchazečů}) / (\text{průměr z volných míst})$$

V případě, že v dané obci během roku v některých měsících nebylo žádné evidované pracovní místo, mohlo se stát, že se dělilo číslem menším než 1 a to znamená, že počet uchazečů na 1 pracovní místo opravdu významně roste (čím menším číslem dělíme, tím větší hodnotu získáme).

6.2.1.3 Školy a školská zařízení

Díky zvýšení přirozeného přírůstku došlo také ke zvýšení počtu mateřských škol i tříd v MAS Rýmařovsko. Počet tříd na základních školách se po poklesu v minulém období v současné době ustálil. Co se týče kapacit mateřských a základních škol, z dotazníkového zjištění bylo zjištěno, že kapacita mateřských škol je naplněná, zatímco kapacita základních škol není naplněna ani z poloviny, viz níže (obec – MŠ kapacita/počet dětí, ZŠ kapacita/počet žáků):

- Břidličná – MŠ 82/82, ZŠ 450/262,
- Horní Město – MŠ 50/50, ZŠ 100/48
- Malá Morávka – MŠ 27/27, ZŠ 60/19
- Rýmařov – MŠ 269/259

Vzhledem k výše konstatovanému by bylo proto vhodné prozatím zachovat kapacity základních škol a s případným snižováním kapacit škol počkat až na okamžik, kdy odezní populační boom i na mateřských školách. Klesající tendenci zaznamenal i počet studentů na středních školách.

Tabulka 9: Počet tříd v mateřských a základních školách v obcích MAS Rýmařovsko pro školní rok 2012/2013

Obec	Mateřské školy	Základní školy
Břidličná	3	12
Dětřichov nad Bystřicí	1	2
Dolní Moravice	1	2
Horní Město	2	2
Jiříkov	0	0
Lomnice		
Malá Morávka	2	2
Malá Štáhle	0	0
Rýmařov	10	38

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Ryžoviště	1	2
Stará Ves	2	3
Tvrdkov	0	0
Velká Štáhle	1	0
Václavov u Bruntálu	0	0
SO ORP Rýmařov	23	63

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, 2012

- *Gymnázium Rýmařov p.o.*

Gymnázium disponuje čtyřletým, osmiletým a večerním studiem se zaměřením na matematiku, anglický jazyk a informatiku. Ve škole vzniklo nové vzdělávací a kulturní centrum, kde probíhají kurzy a akce pro veřejnost, pedagogické pracovníky a firmy.

- *Střední škola Rýmařov p.o.*

Škola nabízí čtyřletý maturitní obor Hotelnictví a turismus a tříleté učební obory Kuchař – číšník pro pohostinství, Opravář zemědělských strojů a Hutník (ve spolupráci s firmou AL Invest Břidličná).

- *Soukromá střední odborná škola PRIMA, s.r.o.*

Škola má obory čtyřletého denního studia Management a turismus (dobíhající obor), Cestovní ruch a Veřejnosprávní činnost. Dále obor Veřejnosprávní činnost ve čtyřletém dálkovém a zkráceném studiu a Cestovní ruch ve zkráceném studiu.

Tabulka 10: Školská zařízení v MAS Rýmařovsko

		Školní rok			
		2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Mateřské školy	počet zařízení	11			
	počet všech tříd	21			
	počet dětí	506			
	přepočtený počet učitelů	38			
Základní školy	počet zařízení	8			
	počet všech tříd	60			
	základní školy jen s I. Stupněm	4	4		
		23	7		
		480	84		
	základní školy s I. I s II. Stupněm	3	4		
25		59			
387		1 200			
Střední školy – obory gymnázií	počet zařízení	1			
Střední školy – obory středních odborných škol a praktických škol	počet zařízení	2			
Střední školy – obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	počet zařízení	2			

Střední školy – obory nástavbového studia	počet zařízení	1			
--	----------------	---	--	--	--

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, 2014

6.2.1.4 Zdravotnická zařízení a zařízení sociální péče

Ve městě Rýmařov se nachází pracoviště Podhorské nemocnice, a.s., další pracoviště je umístěno ve městě Bruntál. Podhorská nemocnice a.s. poskytuje na obou pracovištích, a to jak v Bruntále, tak i v Rýmařově, zdravotní péči v lůžkových oborech – interna. Mezi další oddělení nemocnice patří rehabilitace a ambulantní obory – radiodiagnostika, léčba bolesti, oddělení klinické biochemie a hematologie. Po začlenění Podhorské nemocnice, a.s do skupiny společnosti AGEL poskytuje nemocnice odbornou a specializovanou péči v holdingových centrech, zejména v oborech gastroenterologie, kardiologie, ortopedie, traumatologie a onkologie.

Co se týče ostatních zdravotnických zařízení, ve sledovaném období došlo ke snížení jejich kvantity – snížil se počet lékařů pro dospělé, děti a dorost, počet stomatologů, gynekologů i lékařů-specialistů.

Tabulka 11: Zdravotnická zařízení v MAS Rýmařovsko (2012)

Obec	nemocnice	Ordinace praktického lékaře					lékárna
		pro dospělé	pro děti a dorost	stomatologa	gynekologa	lékaře specialisty	
Břidličná	0	2	1	1	2	2	1
Děřichov nad Bystřicí							
Dolní Moravice	0	0	0	0	0	0	0
Horní Město	0	0	0	0	1	0	0
Jiříkov	0	0	0	0	0	0	0
Lomnice							
Malá Morávka	0	0	0	0	0	0	0
Malá Štáhle	0	0	0	0	0	0	0
Rýmařov	1	5	2	4	1	9	3
Ryžoviště	0	0	1	0	1	0	0
Stará Ves	0	0	0	0	0	0	0
Tvrdkov	0	0	0	0	0	0	0
Velká Štáhle	0	0	0	0	0	0	0
Václavov u Bruntálu							
MAS Rýmařovsko	1	7	4	5	4	11	4

Zdroj: ČSÚ – Městská a obecní statistika

Přehled sociálních služeb na území MAS Rýmařovsko:

- Azylový dům Bethel Bruntál – Rýmařov, poskytování ubytování a dalších služeb mužům bez přístřeší;
- Centrum pro zdravotně postižené MSK, o.s., pracoviště Rýmařov – Rýmařov, poskytování odborné sociální poradenství, osobní asistenci a aktivizační činnosti;
- Český červený kříž – Rýmařov, organizace první pomoci, pomoc lidem v nouzi při různých přírodních katastrofách a haváriích;

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

- Dětský domov Janovice - Rýmařov;
- Diakonie ČCE, středisko Rýmařov – poskytování sociálních služeb – osobní asistence, ošetřovatelská služba, sociálně-terapeutická dílna, týdenní stacionář;
- Domov pro seniory, Domov se zvláštním režimem Dolní Moravice - poskytování pobytové služby a komplexní sociální péči seniorům;
- Komunitní centrum pro romské i neromské děti a mládež, Společenství Romů na Moravě, o.p.s., pobočka Rýmařov - podpora integrace Romů do společnosti a snaha o snižování jejich sociálního vyloučení;
- Kouzelná buňka – Rýmařov, denní centrum pro mentálně postižené;
- Pečovatelská služba Města Břidličné - poskytování sociálních služeb;
- Sociální asistence Rýmařov – sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi, podpora a pomoc rodinám, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci;
- Sociální hospitalizace, Podhorská nemocnice Rýmařov;
- Středisko volného času Rýmařov - organizace zájmových kroužků a kulturních akcí;
- Svaz tělesně postižených ČR, o.s., pobočka Rýmařov – poskytování služeb zdravotně postiženým občanům;
- Půjčovna zdravotních a kompenzačních pomůcek-Charita Odry středisko Malá Morávka – půjčovna kompenzačních a zdravotnických pomůcek a potřeb ve velkém rozsahu.

Tabulka 12: Zařízení sociálních služeb v obcích MAS Rýmařovsko v roce 2010

Obec	Denní stacionáře	Domovy pro seniory	Domovy se zvláštním režimem	Sociálně terapeutické dílny	Domy s pečovatelskou službou	Byty v domech s pečovatelskou službou
Břidličná	0	0	0	0	0	0
Dětrichov nad Bystřicí						
Dolní Moravice	0	0	1	0	0	0
Horní Město	0	0	0	0	0	0
Jiříkov	0	0	0	0	0	0
Lomnice						
Malá Morávka	0	0	0	0	0	0
Malá Štáhle	0	0	0	0	0	0
Rýmařov	1	1	0	1	3	65
Ryžoviště	0	0	0	0	0	0
Stará Ves	0	0	0	0	0	0
Tvrdkov	0	0	0	0	0	0
Velká Štáhle	0	0	0	0	0	0
Václavov u Bruntálu						
SO ORP Rýmařov	1	1	1	1	3	65

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ, 2012

6.2.2 Infrastruktura

Infrastrukturní stavby v územně plánovací dokumentaci a Politice územního rozvoje

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

V České republice jsou stavebním zákonem definovány tři druhy územně plánovací dokumentace, a to Zásady územního rozvoje, územní plán a regulační plán. Mimo ně, jako nadřazený dokument, je dále zpracovávána Politika územního rozvoje České republiky.

Politika územního rozvoje ČR (PÚR)

Územně plánovací dokumentace navrhuje dopravu a technickou infrastrukturu ve formě koridorů. Identifikuje závady a definuje potřeby dopravních vazeb v nadnárodním, národním a regionálním kontextu. Pro PÚR ČR se z hlediska vlivů na životní prostředí zpracovává posouzení vlivů PÚR na udržitelný rozvoj území, jejíž součástí je vyhodnocení vlivů na lokality NATURA 2000, na životní prostředí a veřejné zdraví, a to dle struktury stavebního zákona a jeho prováděcích předpisů.

Zásady územního rozvoje kraje (ZÚR)

Infrastrukturní stavby jsou v ZÚR navrhovány často v nesourodém měřítku a podrobnostech. Stavby a trasy, které jsou již v území stabilizované a budou se v časovém horizontu platnosti ZÚR realizovat, jsou zobrazovány již jako stabilní prvky s lokalizovaným územním průmětem. Další dopravní vazby jsou však často pouze navrhovány v podrobnosti koridorů širokých až několik stovek metrů, které tak vytváří prostor pro vyhledání nejlepší varianty pro průchod územím.

Dopravní analýza a tedy ani expertní studie nejsou v tomto měřítku zpracovávány; v tomto stupni Územně plánovací dokumentace musí být však jasná kategorizace komunikací, na základě níž lze hodnotit výši rizika ovlivnění území. Riziko ovlivnění se odvíjí od šíře koridoru, počtu a významnosti střetů s hodnotami území. ZÚR by tedy mohly představovat vhodnou fázi pro komplexní zhodnocení kumulace vlivů koncepce záměrů do území. Nevýhodou však je neucelenost podkladů pro jednotlivé záměry – koridory určené pro dopravní stavby nebo komplexně pro provedení veškeré infrastruktury územím.

Územní plány měst a obcí

Územní plány měst a obcí zohledňují kapacitní komunikace nejčastěji ve fázi územních rezerv, stavebních uzávěr nebo již převzatého stabilního řešení jako veřejně prospěšné stavby, a to dle nadřazené ÚPD, tedy zásad územního rozvoje příslušného kraje.

Dopravní problematika se tedy řeší na úrovni návrhu ploch, propojení a vazeb, kategorií i prostorových a územních průmětů. V rámci územního plánu však není možné provádět podrobné hodnocení na úrovni EIA, hodnocení je tedy na strategické úrovni. V rámci SEA se neprovádí další expertní studie, a to z důvodu, že nejsou jasné technické parametry stavby. Hodnotí se celkový vliv na rozvoj území, kumulace vlivu jednotlivých funkcí a další souvislosti.

Regulační plán

Regulační plán je velmi specifickou územně plánovací dokumentací z hlediska posuzování vlivů na životní prostředí. Podléhá nikoli SEA, jako ostatní ÚPD, ale projektové EIA, což vyplývá z jeho podrobnosti. Regulační plán by měl být zpracován na tak podrobné úrovni, aby byl schopen nahradit územní rozhodnutí na vybranou lokalitu, tedy by měl poskytnout podklady dostatečné pro hodnocení EIA. Z hlediska dopravy a dopravních analýz se však jedná jak o lokality s průchodem kapacitních komunikací (sběrné komunikace, třída A, B), ale jedná se nejčastěji o rozvojové lokality určené pro zástavbu komerčními areály, výrobními a skladovými zařízeními, logistickými zařízeními, rodinnými domy a tedy obsluhované různými třídami komunikací, které mohou mít velký rozptyl dopravního zatížení.

Významné dokumenty platné pro řešení území

Pro hodnocení stávajícího stavu a vývoje infrastruktury na územní správního obvodu ORP Rýmařov byla využita celá řada analytických a koncepčních materiálů, především Politika územního rozvoje ČR (návrh 2013), Bílá kniha - Investiční stavby na silniční síti II. a III. tříd Moravskoslezského kraje (2013), Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury MSK (2008), Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje, Plán rozvoje vodovodů a kanalizací MSK a zejména Zásady územního rozvoje MSK (2010, účinnost od února 2011). Schválením ZÚR pozbyl platnosti Územní plán velkého územního celku Jeseníky (ÚPN VÚC Jeseníky) schválený dne 2. listopadu 1994 a Změna č. 1 ÚPN VÚC Jeseníky včetně změny řešení prostoru kolem vodní nádrže Slezská Harta schválená dne 30. října 2002. Závazná část byla vyhlášena sdělením Ministerstva pro místní rozvoj ve Sbírce zákonů č. 143/2002 ze dne 3. dubna 2002.

6.2.2.1 Dopravní infrastruktura

Silniční doprava

V současnosti platná legislativa (Zákon o pozemních komunikacích č. 13/1997 Sb.) dělí pozemní komunikace na dálnice, silnice, místní a účelové komunikace. Silnice se dále člení na silnice I., II. a III. třídy, místní komunikace jsou na základě svého významu, určení a stavebně-technického vybavení zařazovány do tříd I. až IV. Zvláštním případem silnic I. třídy jsou rychlostní silnice. Vlastníkem dálnic a silnic I. třídy je stát (správce komunikací je Ředitelství silnic a dálnic), silnice II. a III. třídy patří kraji, a vlastníkem místních komunikací je obec, na jejímž území se místní komunikace nacházejí. Vlastníkem účelových komunikací je právnická nebo fyzická osoba.

Území MAS Rýmařovsko patří z hlediska významu mezinárodních přepravních tras k marginálním regionům ležícím mimo panevropské koridory. Jedinou trasou s tranzitním významem je silnice I/11 propojující Šumpersko a východní Čechy s oblastí Bruntálska a Opavska. V samotném MAS Rýmařovsko se nenachází žádná z komunikací dálničního typu; kostrou silniční sítě je tedy silnice I. třídy v majetku státu (zastoupený ŘSD) spolu se silnicemi II. třídy (v majetku kraje):

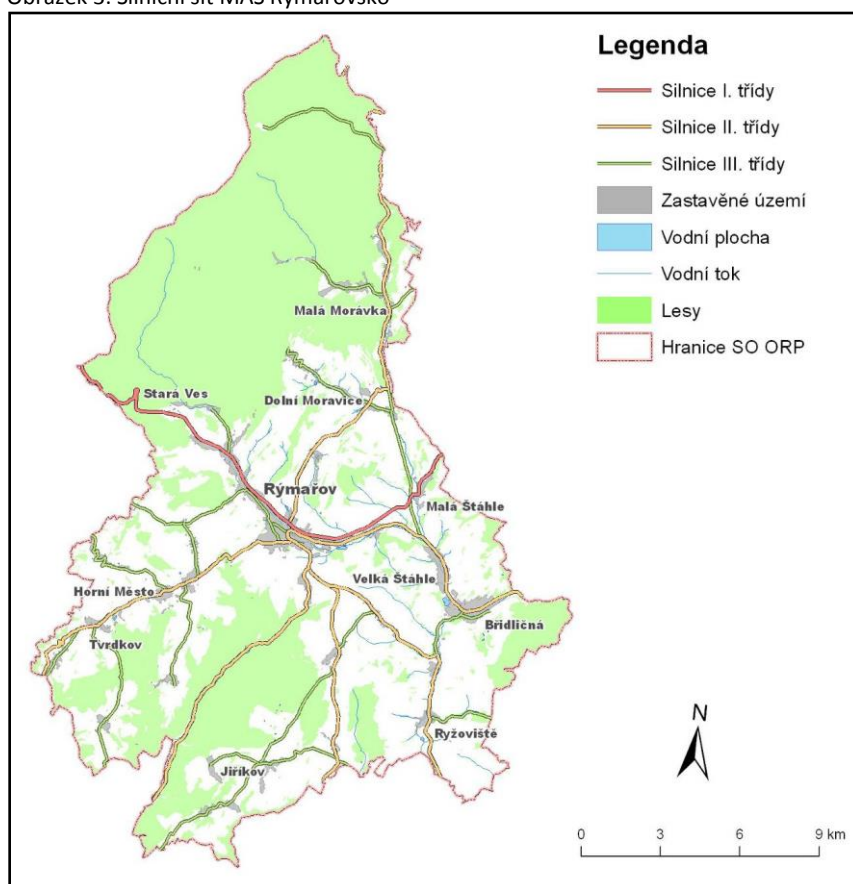
- I/11 (Hr. Králové – Šumperk –) Stará Ves – Rýmařov – Malá Štáhle (– Bruntál – Opava – Ostrava – Třinec – státní hranice ČR/Slovensko)
- II/370 (Libina –) Tvrdkov – Rýmařov – Břidličná (– Valšov)
- II/440 II/445 – Ryžoviště (– Moravský Beroun – Libavá)
- II/445 (Šternberk – Huzová –) Břidličná-Stránské – Rýmařov – Malá Morávka (– Zlaté Hory – státní hranice ČR/Polsko)
- II/449 Rýmařov (– Uničov – Litovel – Prostějov)

Tvar silniční sítě je výrazně radiální, podtrhující monocentrické postavení města Rýmařova v rámci funkční hierarchie sídel regionu. Kostra sítě je doplněna několika silnicemi III. třídy, které zajišťují připojení obce Jiříkov a menších místních částí ostatních obcí. Prostorové rozmístění silniční sítě je adekvátní k tvaru území, avšak důležitým aspektem kvalitní silniční sítě je také technické a šířkové uspořádání jednotlivých komunikací, ve kterém jsou značné nedostatky. Chybí obchvaty obcí, a tak jsou i důležité komunikace vedeny skrze obytná sídla, což má za následek zhoršování negativních vlivů dopravy na zdraví obyvatelstva (emise, hluk), zvýšené riziko nehodovosti a na straně druhé i zhoršení kvality spojení z důvodu prodloužení jízdních dob a zvýšených nároků na pozornost řidiče. Nevhodné šířkové uspořádání v extravilánových úsecích se projevuje zejména kvalitou povrchu komunikací, chybějícími krajnicemi a celkově malou šířkou zpevněné části vozovky, což vytváří potenciálně rizikové situace při předjíždění pomalejších účastníků provozu (nákladní vozidla, zemědělská technika, chodci či cyklisté).

Na území MAS Rýmařovsko se nachází komunikace pouze s denní intenzitou provozu menší než 5 000 vozidel/den (dle Sčítání dopravy 2010). Intenzita mezi 4 000 a 5 000 vozidel/den byla při Sčítání dopravy v roce 2010 zjištěna pouze na několika úsecích v centru Rýmařova (max. 4 652 vozidel/den na ulici Revoluční). Na všech ostatních úsecích silniční sítě byl uváděn průměr denní intenzity provozu menší.

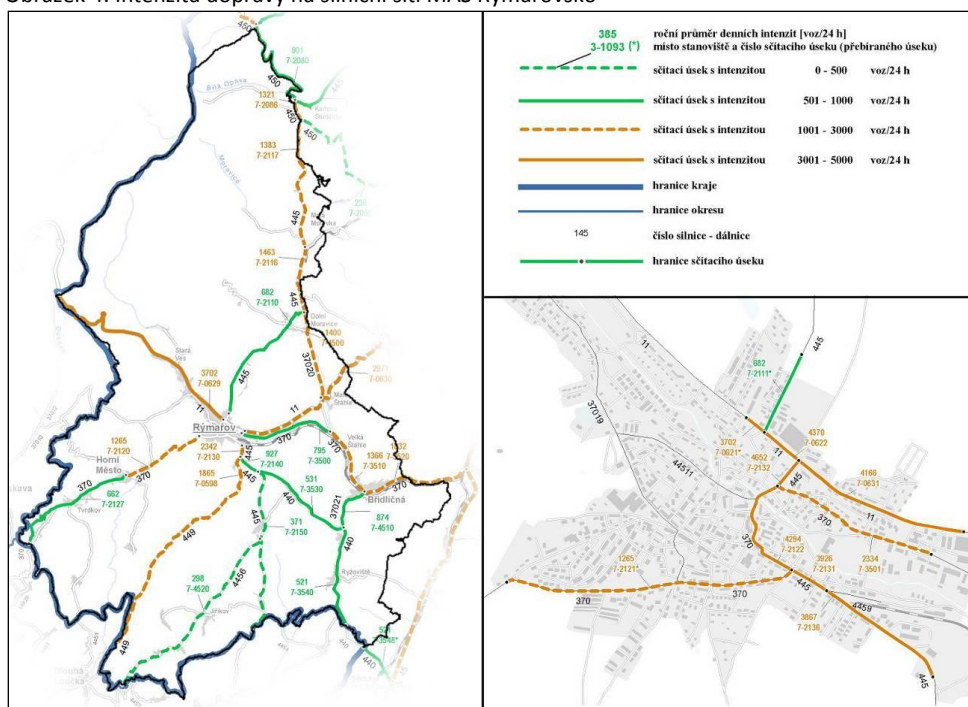
Pro snižování negativních vlivů dopravy je nutné dodržovat vhodnou urbanistickou strukturu, která nebude podněcovat nové cesty automobilem (zdroje a cíle dopravy musí být blízko sebe, tj. neměly by na okrajích měst a obcí vznikat rozsáhlé monofunkční areály průmyslového (průmyslové zóny) nebo obchodního charakteru (nákupní centra). Další možností jak omezovat automobilovou dopravu je změna v dělbě přepravní práce způsobem, kdy pro krátké cesty se bude využívat pěší nebo cyklistická doprava a pro delší cesty doprava veřejná, pro něž však musí být neustále vytvářeny vhodné předpoklady na všech úrovních řízení státní správy.

Obrázek 3: Silniční síť MAS Rýmařovsko

Zdroj: podklady ÚAP, zpracování vlastní

Obrázek 4: Intenzita dopravy na silniční síti MAS Rýmařovsko

Zdroj: Sčítání dopravy 2010 (<http://www.scitani2010.rsd.cz>)

Očekávaný rozvoj silniční sítě na území MAS Rýmařovsko

V současné době nejsou na území regionu plánovány žádné stavby páteřní silniční sítě, a tak v zásadě můžeme stávající úsek silnice I/11 hodnotit jako stabilizovaný. Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje neuvažuje v MAS Rýmařovsko s žádnými dopravními stavbami; až ve výhledu po roce 2018 navrhuje:

- přeložka silnice II/445 – východní obchvat Rýmařova (kód stavby 4/O.27),
- homogenizace silnice I/11 v úseku Rýmařov - Bruntál na kategorii S11,5/70, v místech zástavby na kategorii S 9,5/70,
- úprava a napřímení trasy silnice I/11 v úseku Žďárský Potok (k.ú. Stará Ves).

Tyto navrhované stavby sice nebudou realizovány v nejbližší době, avšak je nutné s nimi do budoucna počítat a jejich vymezené koridory územně chránit. Rozvoj a údržba silnic nižších tříd je řešen v dokumentu Bílá kniha - Investiční stavby na silniční síti II. a III. tříd MSK – aktuální stav je uveden v následující tabulce:

Poznámka: týkající se přeložky silnice II/445 (východní obchvat) – návrh přeložky silnice II/445 – obchvat Rýmařova (v ÚPN VÚC Jeseníky veřejně prospěšná stavba S 12 – navržená trasa dle grafické části ÚPN VÚC Jeseníky po 1. změně však není přeložkou silnice II/445, ale přeložkou silnice II/370) – tento záměr již dlouhodobě nebyl městem Rýmařov považován za aktuální a město s jeho realizací nepočítalo; šlo o dříve sledovaný, ale posléze opuštěný záměr, který již v době zpracování Územního plánu Rýmařov nebyl platný a byl do něj zapracován pouze proto, že bylo nutno respektovat ÚPN VÚC Jeseníky

Tabulka 13: Stavební akce na silniční síti II. a III. třídy v MAS Rýmařovsko

Označení	Komunikace	Popis stavby
----------	------------	--------------

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Označení	Komunikace	Popis stavby
<i>Stavby realizované v letech 2006 – 2011</i>		
BR/M1/47	III/37016	Rekonstrukce mostu 37016-1 přes odvodňovací příkop v obci Rešov
BR/M1/46	III/44517	Rekonstrukce mostu 44517-2 přes Moravici v obci Malá Morávka, m.č. Karlov pod Pradědem
<i>Stavby doposud nezahájené, převzaté z Bílé knihy 2013</i>		
BR/S/10	II/449	Rekonstrukce a modernizace silnice II/449 a II/445 - Rýmařov – Ondřejov rekonstrukce silnice II. stavba
BR/S/11	II/370	Silnice II/370 Rýmařov - Velká Štáhle - rekonstrukce silnice
BR/S/34	III/4456	Silnice III/4456 rekonstrukce a modernizace silnic II. a III. tříd v MSK - kult. A tur. cíle II – Sovinecko km 0,000 - 10,100
BR/S/35	II/445	Silnice III/4456 rekonstrukce a modernizace silnic II. a III. tříd v MSK - kult. A tur. cíle II – Sovinecko km 21,840 - 26,390
BR/S/36	II/440	Silnice II/440 rekonstrukce a modernizace silnic II. a III. tříd v MSK - kult. A tur. cíle II – Sovinecko km 0,000 - 5,160
BR/S/37	III/37021	Silnice III/37021 rekonstrukce a modernizace silnic II. a III. tříd v MSK - kult. A tur. cíle II – Sovinecko km 0,000 - 2,300
BR/S/62	II/370	Silnice II/370 hranice Olomouckého kraje – Rýmařov km 17,122 – 29,138
BR/S/155	III/44515	Silnice III/44515 Malá Morávka – Rudná pod Pradědem, km 0,000 - 6,402 (Opraveno od žel. mostu do Rudné p. Pradědem)
BR/S/158	II/440	Silnice II/440 Vajglův - hranice Olomouckého kraje, km 5,163 - 10,075 a 11,527 - 15,031
BR/S/159	II/445	Silnice II/445 hranice Olomouckého kraje – Stránské km 17,177 - 21,842
BR/S/165	III/37016	Silnice III/37016 Rešov, km 0,000 - 4,613
BR/M1/45	III/37022	Silnice III/37022 Rekonstrukce mostu 37022-1 přes potok Polička v Břidličné
BR/M1/53	III/44515	Silnice III/44515 rekonstrukce opěrné zdi v obci Malá Morávka km 0,8 – 1,5
BR/M1/91	III/37015	Rekonstrukce mostu ev.č. 37015-1 v obci Horní Město, m.č. Dobřečov
BR/M1/115	II/370	Rekonstrukce mostu ev.č. 370-019 ve městě Rýmařov
BR/M1/127	III/37021	Rekonstrukce mostu 37021-1 v obci Břidličná
<i>Stavby doposud nezahájené, nově navržené do Bílé knihy 2011</i>		
BR/S/173	II/445	Rekonstrukce silnice č. II/445 Rýmařov - Dolní Moravice
BR/M1/209	III/01123	Silnice č. III/01123 rekonstrukce opěrné zdi km 0,625 - 0,675 v obci Stará Ves
KI/S/198	III/4688	Silnice III/4688 Karviná - vnější okruh
NJ/S/199	II/486	Šířkové a směrové uspořádání silnice II/486 v obci Mniší, km 18,149
OV/S/200	II/647	Rekonstrukce a modernizace silnice II/647 Poruba - Klimkovic (km 6,475 - 8,451)
OV/S/201	III/01137	Rekonstrukce a modernizace silnice III/01137 Petřkovice - Bobrovníky (km 0,000 - 5,840)

Zdroj: vlastní zpracování

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Poznámka: zeleně označené stavby jsou již hotové.

Doprava v klidu

Řešení problematiky parkování ve městech je významným aspektem pro řešení dopravní situace ve městech; v jednotlivých obcích bývá většinou řešeno formou parkování na vlastních pozemcích obyvatel. I když intenzity dopravy nejsou v regionu příliš vysoké, stupeň motorizace stále roste, a proto je nutné vzhledem k očekávanému pokračování tohoto trendu postupně rozšiřovat možnosti parkování – zejména v oblastech se zástavbou městského typu. V místech, kde budou povolovány nové stavební záměry, je nutné dbát na vybudování dostatečného počtu parkovacích stání již přímo jako součást projektu, včetně řešení dopadů zvýšených intenzit dopravy do dopravní situace na okolních komunikacích.

V MAS Rýmařovsko je významným fenoménem cestovní ruch, se kterým musí být počítáno při návrhu kapacit odstavných parkovišť. Jedná se jednak o lyžařské areály (zejména v obci Malá Morávka) v zimním období, a pak také nástupní místa pro významné cyklotrasy a turistické stezky v období letním (Malá Morávka, Stará Ves, Horní Město-Dobřečov, Tvrdkov).

Cyklistická doprava

Vzhledem k členitému reliéfu oblasti nelze očekávat příliš vysoký podíl cyklistiky na dělbě přepravní práce v každodenní dojíždě. Jedinou vhodnou lokalitou, ve které lze uvažovat s opatřeními pro zvýšení atraktivity cyklistiky, pro každodenní dojíždku je údolí Podolského potoka (Rýmařov – Břidličná), avšak vzhledem ke klimatickým poměrům v oblasti lze předpokládat vyšší využívání pouze v období letní sezóny. Region je však velmi zajímavý z hlediska cykloturistiky v letní sezóně, což dává výhodný předpoklad pro rozvoj cykloturistiky, zejména v souvislosti s CHKO Jeseníky a přírodním parkem Sovinecko. V rámci udržitelného cestovního ruchu je nutné nadále podporovat aktivity vedoucí ke zkvalitnění služeb pro cykloturisty, jako je budování odpočinkových míst a lokalit, kde je možné bezpečně uschovat jízdní kolo.

Železniční doprava

V MAS Rýmařovsko se nacházejí dvě samostatné lokální železniční tratě se zjednodušeným řízením provozu dle předpisu D3. Jde o koncové tratě napojené na celostátní trať č. 310 (Olomouc – Krnov) v obcích MAS Rýmařovsko. Tedy železniční síť v řešeném území není spojitá.

Patnáct km dlouhá lokálka č. 311 Valšov – Rýmařov slouží od roku 1878. Jedná se o jednokolejnou neelektrifikovanou dráhu. Vedle Rýmařova obsluhuje také obce Velká Štáhle a Břidličná. V Malé Morávce končí od roku 1901 17kilometrová trať č. 312 Bruntál – Malá Morávka, na které byla v roce 2009 zrušena pravidelná osobní přeprava i přes její velký potenciál v rekreační dopravě.

Vzhledem ke klimatickým poměrům v regionu jsou náklady na udržení provozu na obou tratích výrazně negativně ovlivněny klimatickými podmínkami, zejména v zimním období. Přitom však právě trať č. 312 do Malé Morávky je ideálním dopravním prostředkem pro dosažení lyžařských areálů v Karlově pod Pradědem v kombinaci se skibusy, které by rozvážely zájemce na jednotlivé svahy a do nedalekého areálu Ovčárna pod vrcholem Pradědu.

Tabulka 14: Dopravny na síti drah SŽDC, s. o. v MAS Rýmařovsko

Trať	Název	Druh	Pěší vzdálenost do středu sídla (km)	Pěší vzdálenost k okraji zástavby (km)
311	Břidličná lesy	z	2,5 [#]	1,3
311	Břidličná	d3	1,4 [#]	0,0
311	Břidličná zastávka	z	0,3	0,0
	Dětřichov	z. št.	1	0,5
311	Velká Štáhle	z	0,7	0,0
311	Jamartice	z	0,4 [#]	0,1
311	Rýmařov	d3	0,9	0,0
312	Malá Morávka	d3	0,6 [§]	0,0

Zdroj: KJŘ ČD 2009/10, web SŽDC, mapové podklady ÚAP

Poznámka: žst = železniční stanice, z = zastávka, d3 = dopravna na trati s provozem dle předpisu D3

[#] ... dopravna slouží pouze pro obsluhu části obce, na jejímž území se nachází více dopraven

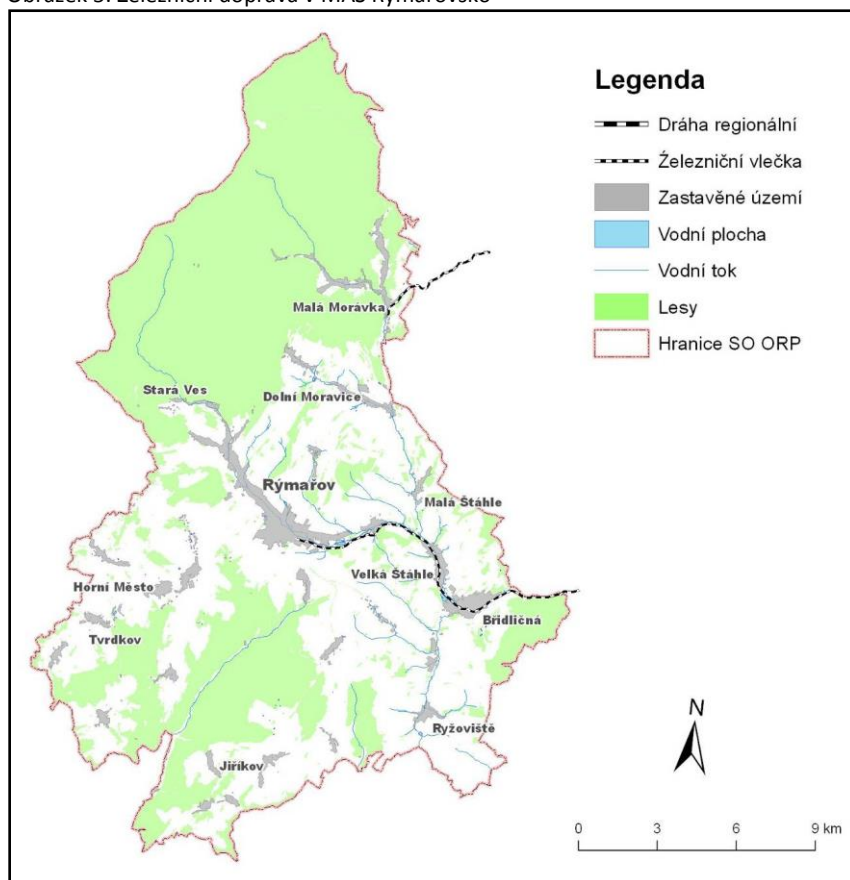
[§] ... dopravna není v současnosti určena pro obsluhu ve veřejné osobní dopravě

Z hlediska polohy vůči obsluhované obci mají dopravny poměrně vhodnou polohu, což je dobrým předpokladem pro zvýšení atraktivity železniční dopravy.

Rozvoj železniční sítě na území MAS Rýmařovsko

Zájem státních orgánů o provozování lokálních tratí upadá, a tak nelze očekávat zlepšování stávajícího stavu. Spíše naopak, tratě budou čelit snahám o jejich zrušení navzdory jejich vysokému rekreačnímu potenciálu. Proti trati č. 312 bylo zahájeno správní řízení ve věci zrušení regionální dráhy, které proběhlo na počátku roku 2011. Rušící výnos však byl na nátlak obcí a železničních sdružení v průběhu roku 2011 revokován. SŽDC tedy i v dokumentu Prohlášení o dráze pro jízdní řád 2012/2013 uvádí tuto trať jako provozní. Výhodnější z hlediska udržitelného rozvoje by bylo hledat nového zájemce o provozování trati, alespoň v rekreačním provozu, ať už svazek obcí nebo i soukromou společností, která na sebe převezme všechna práva i povinnosti vyplývající z provozování dráhy a drážní dopravy. Využití tělesa tratě jako cyklostezky není v tomto případě příliš vhodným řešením pro nepříznivé sklonové poměry (maximální sklon přes 45 %).

Obrázek 5: Železniční doprava v MAS Rýmařovsko

Zdroj: podklady ÚAP, zpracování vlastní

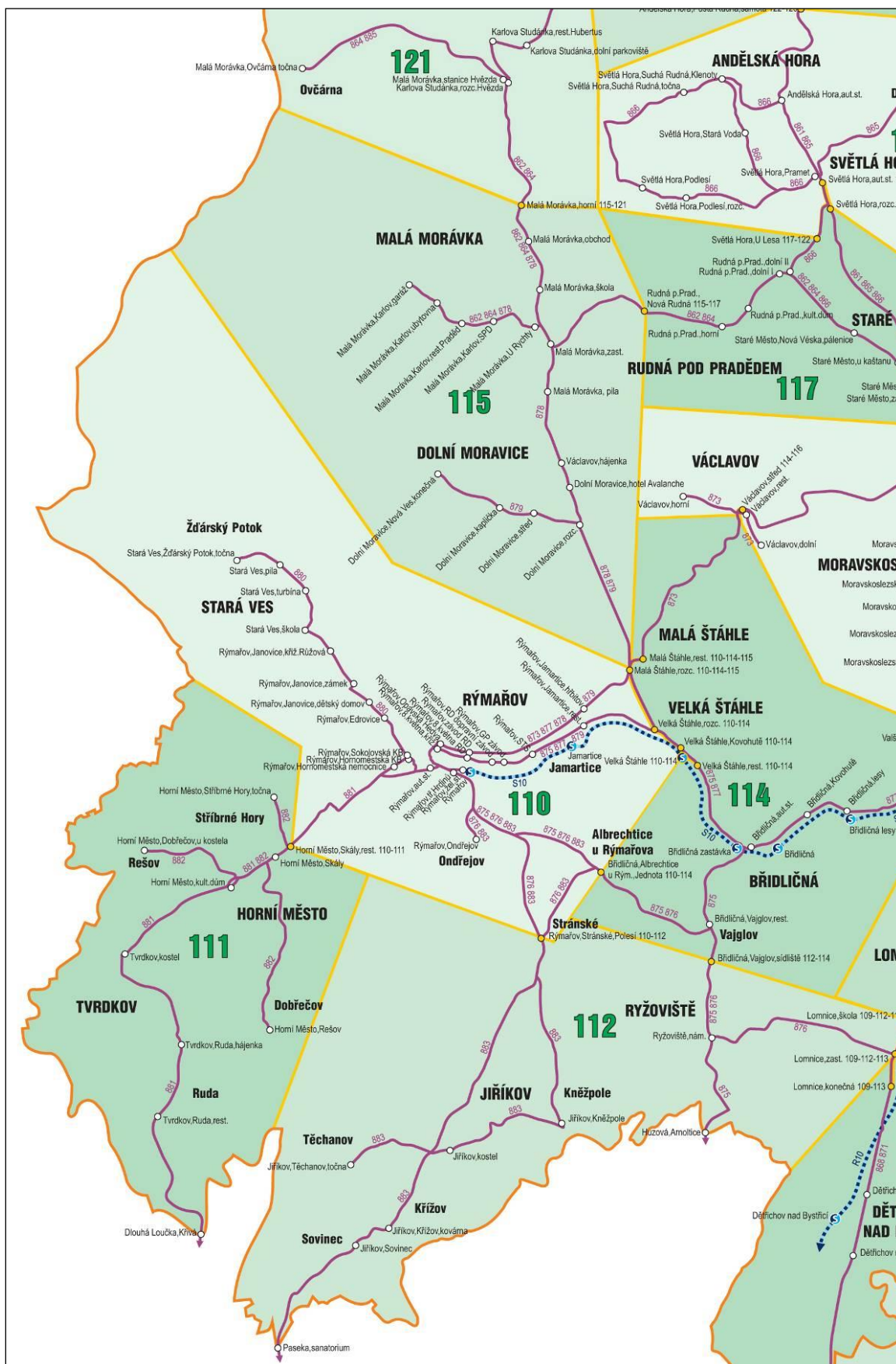
Letecká a vodní doprava

V regionu se nenachází žádná vzletová a přistávací plocha. Taktéž vodní doprava není vzhledem k hydrologickým poměrům území relevantní.

Veřejná doprava

Moravskoslezský kraj má zřízený integrovaný dopravní systém ve veřejné dopravě, který byl rozšířen na Rýmařovsko ve dvou postupných krocích. Nejprve byla integrována pouze železniční trať Valšov – Rýmařov a až následně v červnu 2012 proběhla integrace i u autobusových linek. Z hlediska hustoty spojů a celkové dostupnosti veřejné dopravy jsou výrazně lépe obslouženy obce ležící na železniční trati 311 (tj. Břidličná, Velká Štáhle) a na silnici I/11 (Stará Ves, Malá Štáhle) po které jezdí některé dálkové autobusové spoje. Ve městě Rýmařově není zajištěn jednotný terminál kombinující železniční a autobusové spoje, nicméně bylo dosaženo prodloužení některých spojů z autobusové stanice až k vlakovému nádraží. Tam je však třeba důsledně zajistit návaznost jednotlivých železničních a autobusových spojů.

Obrázek 6: Zóny Integrovaného dopravního systému Moravskoslezského kraje

**Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.
reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352**

Zdroj: <http://www.kodis.cz>

**EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI**

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

6.2.2.2 Technická infrastruktura

Zajištění kvalitních podmínek pro bydlení je základní podmínkou udržitelného rozvoje venkova. Bez dostupnosti základní technické infrastruktury bude i nadále docházet k postupnému vylidňování zejména u mladší generace, která požaduje vyšší standardy bydlení, než mnohé obce v současnosti nabízejí. Mezi technickou infrastrukturou je zahrnuto především napojení regionu na rozvod elektrického proudu, úroveň vodovodních sítí a kanalizace, v neposlední řadě je také velmi významným bodem plynofikace.

Pro hodnocení aktuálního stavu a možného rozvoje technické infrastruktury na území MAS Rýmařovsko byla využita celá řada analytických a koncepčních materiálů, ke kterým patří např.: Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Moravskoslezského kraje, ÚAP správního území ORP Rýmařov a další. Vzhledem k prodlevě v aktualizaci těchto dokumentů byly často pro zjištění aktuálního stavu využívány také různé webové stránky – ať už kraje či obcí, nebo také správců a provozovatelů infrastruktury.

Tabulka 15: Technická vybavenost obcí na území MAS Rýmařovsko

Obec	vodovod	plyn	kanalizace	ČOV
Břidličná	ano	ano	ano	ano
Dětřichov nad Bystřicí	ano	ne	ano	ano
Dolní Moravice	ano	ano	ano	ano
Horní Město	ano	ne	ano	ano
Jiříkov	ano	ne	ne	ne
Lomnice	ano	ne	ne	ne
Malá Morávka	ano	ano	ano	ano
Malá Štáhle	ano	ne	ano	ano
Rýmařov	ano	ano	ano	ano
Ryžoviště	ano	ano	ne	ne
Stará Ves	ano	ne	ano	ano
Tvrdkov	ano	ne	ano	ano
Velká Štáhle	ano	ano	ne	ne
Václavov u Bruntálu	ano	ano	ne	ne
Celkem	14	7	9	9

Zdroj: ČSÚ, ÚAP SO ORP Rýmařov, web ČSÚ, Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Moravskoslezského kraje v aktuálním znění, webové stránky obcí

Poznámka: U některých obcí není pokrytí příslušným druhem technické infrastruktury zdaleka úplné. Často nebývají napojeny některé malé místní části nebo i odlehlejší části samotného sídla. V tabulce je uvedena převažující hodnota v rámci každé obce.

Zásobování elektrickou energií

Zásobování elektrickou energií je zajištěno elektrickým vedením 110kV procházejícím obcemi Břidličná, Rýmařov, Horní Město a Tvrdkov. Vedení vysokého napětí zajišťuje rozvod el. Energie do všech obcí, vedení nízkého napětí zajišťuje dílčí vedení v obcích. Z nadřazených sítí technické infrastruktury prochází řešeným územím vedení nadřazené přenosové soustavy 110 kV – VVN 597, propojující rozvodny 110/22 kV Břidličná a Zábřeh na Moravě. Vedení 110 kV vytváří v území energetický koridor s ochranným pásmem 15 m od krajních vodičů. Distribuční soustava VN je tvořena nadzemním vedením VN – 22 kV a distribučními trafostanicemi VN/NN.

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Situace v zásobování řešené oblastí elektrickou energií je v současné době vyhovující. Energetická soustava pracuje bez zásadních problémů. Pro eliminaci vlivu energetických zařízení na životní prostředí (hluk TR, elektromagnetické pole vedení), k zajištění jejich spolehlivého provozu, k ochraně života, zdraví a majetku osob je nutno respektovat ochranná pásma nadzemních vedení 400, 110 a 22 kV, ve smyslu ustanovení § 46 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Region jako takový nedisponuje významnými vlastními zdroji elektrické energie. V území se nachází dvě velké fotovoltaické elektrárny (s instalovaným výkonem nad 0,5 MW) zřízené na volné půdě v obcích Břidličná (1,5 ha) a Rýmařov, několik instalací na střeších domů a také malé vodní elektrárny. Celkový instalovaný výkon je v současnosti 2,3 MW.

Tabulka 16: Zdroje elektrické energie na území MAS Rýmařovsko dle typu a instalovaného výkonu v MW

Obec	typ energie		
	sluneční	vodní	Celkem
Břidličná	0,702	-	0,702
Dětřichov nad Bystřicí			
Dolní Moravice			
Horní Město			
Jiříkov	0,004	-	0,004
Lomnice			
Malá Morávka	-	0,049	0,049
Malá Štáhle			
Rýmařov	1,158	0,165	1,323
Ryžoviště			
Stará Ves	0,010	0,183	0,193
Tvrdkov			
Velká Štáhle	-	0,022	0,022
Václavov u Bruntálu			
Celkový součet	1,874	0,419	2,293

Zdroj: Přehled udělených licencí ERÚ (<http://licence.eru.cz>)

V tabulce jsou uvedeny všechny zdroje elektrické energie určené pro připojení do veřejné rozvodné sítě s platnou licencí ke dni 15. 11. 2012. U každého zdroje je uváděn instalovaný výkon, což však nevyovídá o celkovém množství dodávané energie, neboť ne všechny zdroje dodávají proud nepřetržitě (fotovoltaika, větrné apod.)

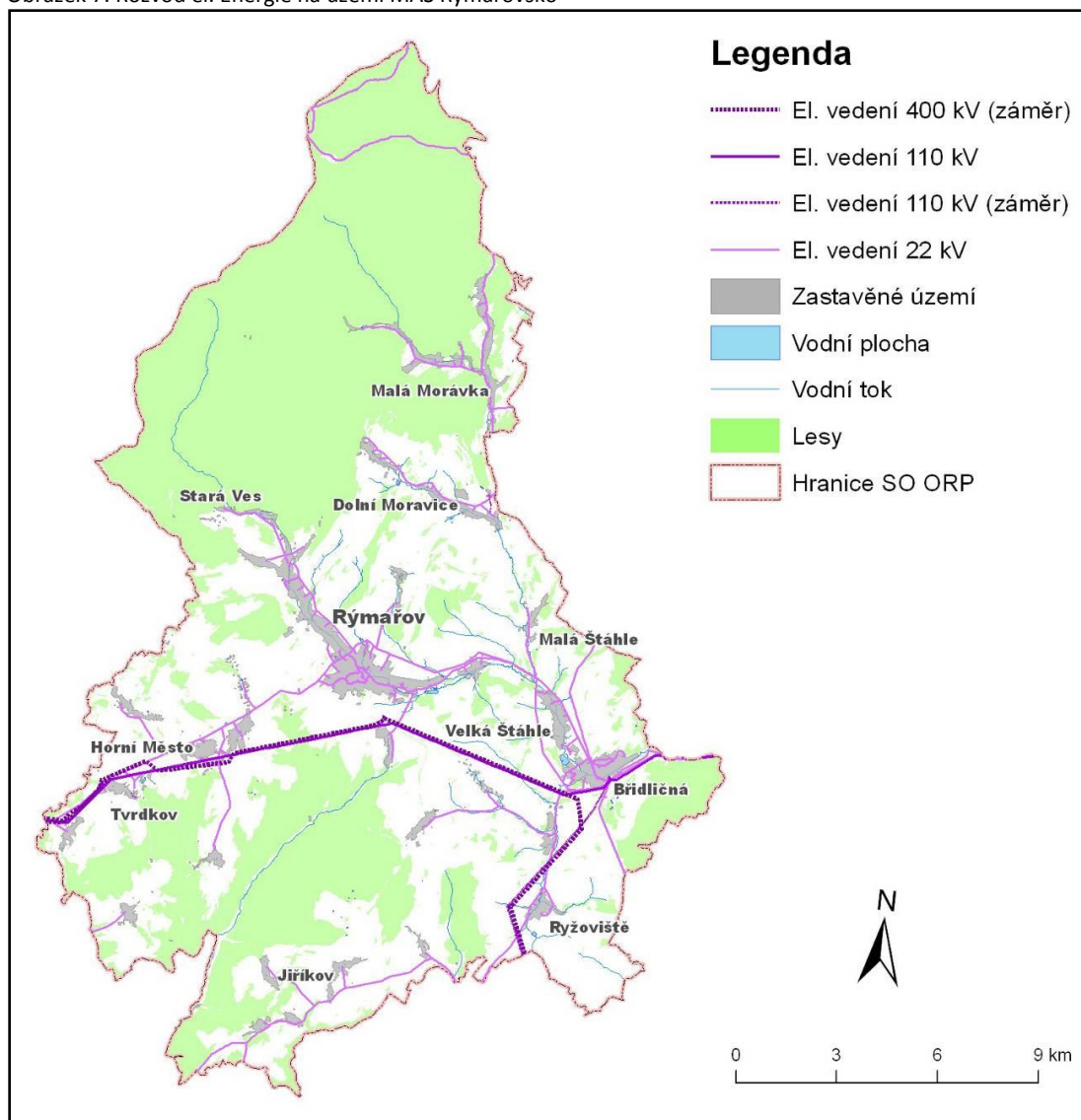
Předpokládaný rozvoj elektrické rozvodné sítě

ZUR Moravskoslezského kraje definují koridor EZ 1 pro nadzemní elektrické vedení VVN 400 kV (Krasíkov -) Tvrdkov – Horní Životice (přes území obcí Tvrdkov, Horní Město, Rýmařov, Břidličná, Ryžoviště) a řadí jej mezi veřejně prospěšné stavby. Výstavbou nového, jednoduchého vedení 400 kV (V 458) dojde k propojení významných energetických uzlů páteřní sítě přenosové soustavy 400 kV TR Krasíkov (Olomoucký kraj) – TR Horní Životice, které uzavře severní okruh na Moravě a vytvoří potřebnou záložní trasu pro tranzity výkonu spolu se zvýšením bezpečnosti a spolehlivosti provozu přenosové soustavy na území Moravskoslezského kraje. Část trasy bude realizována v souběhu se stávajícím vedením VVN – 110 kV. Vymezení koridoru reflektuje požadavek PÚR ČR 2008. Zvýšená hodnota krajinného rázu dotčeného území (přírodní park Sovinecko) motivuje požadavek na citlivou lokalizaci stožárových míst. V prostoru Horního Města a Tvrdkova je nezbytné v závislosti

na konkrétních podmínkách maximálně oddálit koridor od zastavěného, příp. zastavitelného území dotčených sídel.

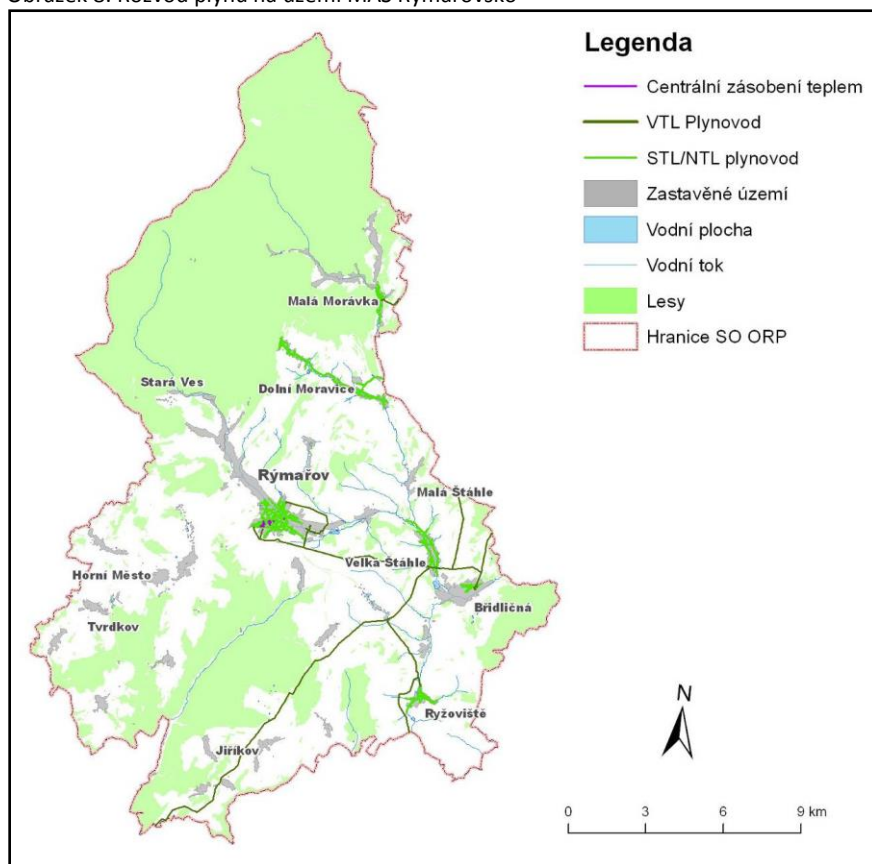
Dále je v ZUR MSK uváděn záměr č. E22 Nadzemní elektrické vedení VVN 110 kV Břidličná – Dětřichov nad Bystřicí – Šternberk (dotýká se obcí Břidličná a Ryžoviště). Záměr je motivován potřebou zkvalitnit zásobování elektrickou energií v západní části Moravskoslezského kraje a východní části Olomouckého kraje, které jsou z hlediska požadovaných odběrů deficitní mj. i vzhledem ke stáří a omezené přenosové kapacitě stávajících vedení rozvodné soustavy 110 kV. V oblasti elektroenergetiky pak ZUR MSK přebírá ze schváleného ÚPN VUC Jeseníky ještě záměr č. E39 – uzel 110/22 kV Rýmařov.

Obrázek 7: Rozvod el. Energie na území MAS Rýmařovsko

Zdroj: Podklady UAP, vlastní zpracování

Obrázek 8: Rozvod plynu na území MAS Rýmařovsko

Zdroj: Podklady UAP, vlastní zpracování

Poznámka: Vrstva ÚAP neobsahuje rozvod CZT v Břidličné, data nebyla poskytnuta.

Zásobování plynem

Zásobování plynem je zabezpečeno společností Severomoravská plynárenská a.s. (člen RWE). Všechny obce však zásobovány zemním plynem nejsou; v obcích Malá Štáhle, Stará Ves, Horní Město, Tvrdkov a Jiríkov není vybudována plynofikace.

Existují sice studie na plynofikaci všech uvedených obcí, avšak další rozšiřování plynofikací je omezeno zejména ekonomickými aspekty. Zejména jsou to horší podmínky dotační politiky v porovnání s lety 1993 – 2000, dále je podstatně těžší pro obce prodat vybudovanou plynofikaci obcí za slušných podmínek. Ovšem nejzávažnějším důvodem je stále rostoucí cena plynu pro obyvatelstvo a neochota občanů při tomto stále rostoucím trendu zvyšování ceny plynem vytápět své domy. S ohledem na útlum dotační politiky státu v oblasti zásobování zemním plynem, lze konstatovat, že další rozvoj plynofikace bude minimální. V současné době je nutným předpokladem pro plynofikaci zajištění finančních prostředků na realizaci ze stran obcí. Jedním z možných kroků k tomuto je sloučení obcí do větších zásobovaných celků. Pokud bude tento trend zvyšování ceny pokračovat, pak hrozí u sociálně slabšího obyvatelstva přechod zpět k levnějším fosilním palivům.

Plynárenská zařízení jsou uložena v zemi a svým provozem prostředí zásadně neovlivní. K zajištění spolehlivého provozu, k zamezení nebo zmírnění účinků havárií plynových zařízení a k ochraně života, zdraví a majetku osob je nutno respektovat bezpečnostní a ochranné pásmo VTL plynovodu a regulační stanice plynu, včetně ochranného pásma STL plynovodu ve smyslu zákona

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Rozvoj plynovodů na území MAS Rýmařovsko v nejbližším období

ZUR MSK jako veřejně prospěšnou stavbu PZ 4 navrhuje VTL plynovod DN 100, PN40 Rýmařov – Horní Město, čímž budou vytvořeny podmínky pro plynofikaci Horního Města, a tím snížení imisní zátěže zejména z lokálního vytápění (záměr se dotýká obcí Horní Město, Rýmařov).

Zásobování teplem

Zásobování obyvatel a terciární sféry v Rýmařově teplem horkovodní soustavou CZT je zajišťováno společností Teplo Rýmařov s.r.o. Jedná se o soustavu sestávající se ze tří kotlů na hnědé uhlí a dva plynové kotle, zmodernizovaná stávající uhelná kotelná (o výkonu 11,64 MW), vybudovaná nová plynová kotelná (o výkonu 8,20 MW) s nutností výměny parních rozvodů v téměř havarijním stavu za rozvody teplovodní a realizace šesti lokálních kotelen pro vytápění a přípravu TUV především pro objekty občanské vybavenosti. V Břidličně pak společností MOS s.r.o., která provozuje teplovodní síť CZT. Ostatní objekty jsou vytápěny decentralizovaně. Decentralizovaný způsob vytápění pro stávající i novou výstavbu s individuálním vytápěním rodinných domů, objektů druhého bydlení a samostatnými kotelny pro objekty bytových domů a vybavenosti zůstane nejrozšířenějším způsobem vytápění.

Zásobování vodou a odkanalizování

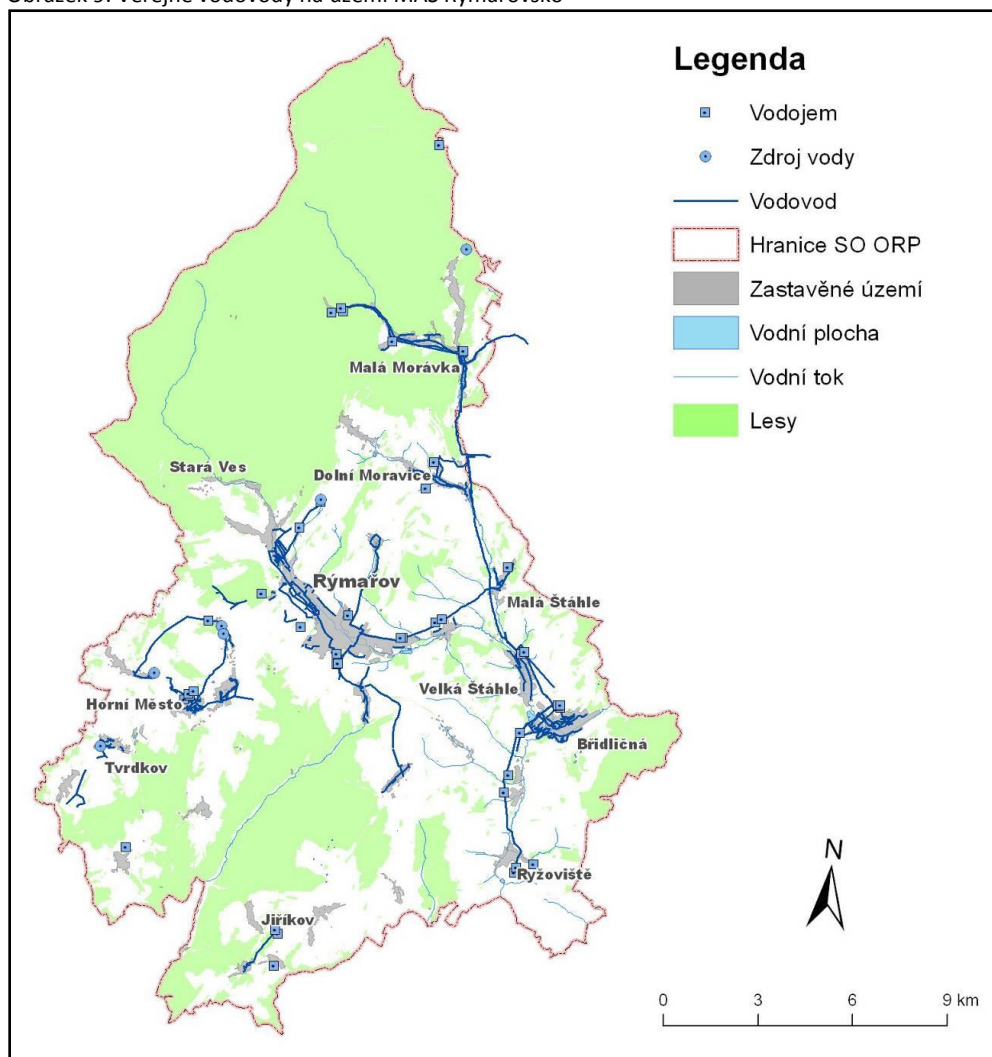
Ve většině obcí je vybudována veřejná vodovodní síť; většinou však nejsou napojeny všechny objekty a menší osady z důvodu rozptýlené zástavby, což zvyšuje ekonomickou náročnost rozšiřování sítě veřejných vodovodů nad únosnou úroveň. Proto ani do budoucna nelze očekávat 100% napojení všech objektů, jelikož část z nich zůstane zásobena pitnou vodou z lokálních zdrojů (především studní, u nichž však nelze zaručit vydatnost ani kvalitu vody).

V současnosti je většina obcí ve sledované oblasti napojena na skupinový vodovod Bruntál. Napojení obcí je v převážné míře vyhovující, část starších vodovodních řadů však nevyhovuje z technického hlediska a bude nutné je ve výhledu zrekonstruovat. Na SV jsou napojeny obce Břidličná, Dolní Moravice, Malá Morávka, Malá Štáhle, Rýmařov a Velká Štáhle. Systém obecního vodovodu zásobuje obyvatelstvo v obci Horní Město a menší část obyvatel v Jiřikově (asi 20 % obyvatel) a Tvrdkově (asi 35 % obyvatel). V obci Stará Ves vodovod vybudován je, není však zprovozněn.

Rozvoj vodovodů na území MAS Rýmařovsko v nejbližším období

Jsou navržena rozšíření stávajících řadů SV Bruntál v obci Malá Morávka a do některých místních částí Rýmařova. Dále bude vodovod rozšiřován do místních částí Horního Města. V obci Stará Ves došlo k výstavbě vodovodu (kolaudace 2010), který však doposud nepokrývá celou obec. Za podpory z ROP bylo zahájeno rozšiřování obecního vodovodu v obci Tvrdkov.

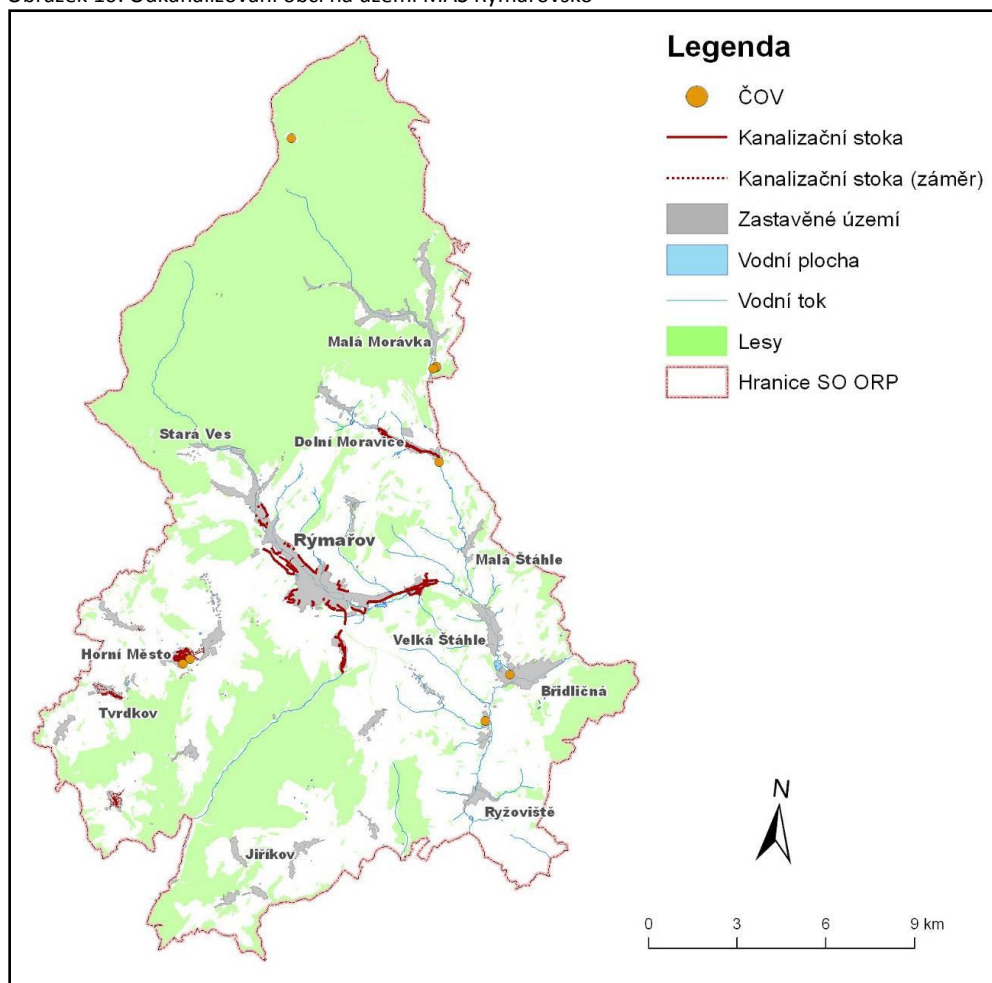
Obrázek 9: Veřejné vodovody na území MAS Rýmařovsko

Zdroj: Podklady UAP, vlastní zpracování

Poznámka: Není zobrazen vodovod zbudovaný v obci Stará Ves (2010). Nebyla poskytnuta data.

Obrázek 10: Odkanalizování obcí na území MAS Rýmařovsko

Zdroj: Podklady UAP, vlastní zpracování

Poznámka: Chybí kanalizace + ČOV v Jiříkově, kanalizace + ČOV Ryžoviště a kanalizace + ČOV Velká Štáhle.

Již jen malá část obcí a jejich částí nemá vybudovanou kanalizaci; v některých obcích je kanalizace zavedena pouze částečně, případně pouze pro svod dešťové vody. Obyvatelé velké části obcí používají k odstraňování odpadních vod žumpu či septik. S přihlédnutím k velikosti sídel a charakteru osídlení nepředpokládáme, že by ve výhledu (do roku 2015) bylo ekonomicky únosné zejména v menších sídlech (do 300 obyvatel) budovat nové kanalizace a centrální ČOV. Z tohoto důvodu doporučujeme řešit likvidaci odpadních vod přímo u zdroje. V případě požadavku na biologické čištění odpadních vod z jednotlivých objektů lze využít stávající septiky či žumpy pro osazení malých domovních ČOV. Jako další alternativu je doporučováno využití stávajících septiků (žump) pro mechanické předčištění odpadních vod s následným dočištěním na zemních (půdních) filtrech. V období po roce 2007 byla nově zprovozněna kanalizace s ČOV v obci Malá Štáhle. Místní části Rýmařova nejsou povětšinou odkanalizovány.

Další rozvoj kanalizace na území MAS Rýmařovsko

V průběhu roku 2010 a 2011 byl realizován projekt na rozšíření kanalizace a rekonstrukce ČOV v Brdilicné. Šlo o rekonstrukci stávající čistírny odpadních vod a rozšíření kanalizace v délce 4,07 km.

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Kapacita ČOV Břidličná tak byla navýšena na kapacitu 3500 EO. Další obcí, kde by měly v období do roku 2015 stavební práce na kanalizaci je Malá Morávka, kde chybí realizovat druhou fázi projektu odkanalizování obce, jež by navázala na projekt realizovaný v devadesátých letech minulého století. Realizace dalších stavebních akcí v menších obcích bude závislá na množství disponibilních finančních prostředků. Do té doby bude nutné zajistit individuální likvidaci odpadních vod majiteli jednotlivých objektů.

Telekomunikace a internet

Prostřednictvím telekomunikačních služeb Telefónica O₂ a.s. Czech Republic je v řešeném území zajišťován místní, meziměstský a mezinárodní telefonní styk spolu s dalšími službami jako je TELEFAX, POSTFAX, veřejná radiokontaktní služba, veřejná datová služba, pronájem digitálních okruhů pro přenos dat, služby euroISDN, INTERNET On Line a propojení s veřejnou sítí mobilních telefonů v systému GSM – O₂, T-Mobile a Vodafone. Provoz pevného telefonního spojení je zajištěn prostřednictvím digitální a částečně analogové ústředny.

Pokrytí území MAS Rýmařovsko signálem mobilních operátorů vykazuje následující nedostatky: Vodafone, T-Mobile – obec Dolní Moravice (m.č. Nová Ves) a oblast přírodního parku Sovinecko, část obce Ryžoviště v údolí potoka Sitka.

Nejvyššího stupně pokrytí dosahuje signál operátora O₂, který není dostupný pouze v údolí Oslavy (přírodní park Sovinecko). Mobilní vysokorychlostní Internet je dostupný pouze v Rýmařově (všichni operátoři) a Břidličné (T-Mobile, O₂).

Radiokomunikace

Pokud jde o rozhlasové vysílání, je v řešeném území zajištěno v pásmu dlouhých vln z RKS Topolná (Radiožurnál – 270 kHz), v pásmu středních vln z RKS Dobrochov (Praha – 954 kHz), dále pak v pásmu velmi krátkých vln z vysílače Praděd (Hitrádio Orion – 88,1 MHz, Čro 1-Radiožurnál – 91,3 MHz, Radio Proglas – 93,3MHz, Čro 3-Vltava – 98,2 MHz, Evropa 2 – 99,3, Impuls – 100,9 MHz, Frekvence 1 – 104,3 MHz, Čro5-Olomouc – 106,8 MHz). Dalším vysílačem v oblasti je Vrbno pod Pradědem – Anenský vrch, který šíří programy Čro 5-Ostrava – 95,5 MHz, Čro 2 – Praha 103,6 MHz a Radio Rubi 105,4 MHz. Na Janušovickém lomu u Rýmařova je vysílač zajišťující dostupnost programu stanice Čro 2-Praha na frekvenci 90,8 MHz). V případě televizního vysílání je řešené území pokryto terestrickým signálem z vysílače Jeseník-Praděd, který byl digitalizován od 1. října 2010.

K ochraně podzemních telekomunikačních zařízení je nutno respektovat ochranné pásmo podzemních telekomunikačních vedení ve smyslu § 102 zák. č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně dalších zákonů (1,5 m po stranách krajního vedení).

V území je nutné také respektovat radioreléovou trasu v úseku RS Praděd – RS Radíkov.

Prioritami do budoucna jsou následující problémové oblasti, které by měly být řešeny:

Dopravní infrastruktura

- řešit otázku homogenizace silnice I/11 jako hlavní dopravní tepny regionu;
- pro všechny navrhované objekty a aktivity je potřebné v rámci územního plánování vyhradit dostatečného množství parkovacích stání a u již existujících objektů hledat další možnosti, jak řešit problém parkování a odstavení vozidel, zejména v místech která jsou zdroji nebo cíli individuální automobilové dopravy jako jsou sídliště, obchody atd.;

- v místech s vysokým rekreačním potenciálem zajistit dostatečné odstavné parkovací plochy, případně alternativní způsoby dopravní obsluhy;
- místní komunikace řešit v územních plánech tak, aby splňovaly tyto požadavky:
 - minimalizovat počty vjezdů na silniční síť, jakož i počty křižovatek místních komunikací se silniční sítí,
 - realizovat navržené místní obslužné komunikace pro vymezené rozvojové plochy,
 - navrhovat nové křižovatky v místech s dostatečnými rozhledovými poměry a dle možností s pravoúhlým křížením jednotlivých komunikací – týká se všech obcí ležící na silnicích I. a II. třídy;
- vytvořit terminál integrované dopravy ve městě Rýmařově, zajistit koordinaci jízdních řádů.

Technická infrastruktura

- dostavba kanalizace s napojením ČOV v místních částech obcí větších než 2 000 EO (město Rýmařov, město Břidličná);
- zajistit dostatečné čištění odpadních vod v obcích nad 300 obyvatel, ať už výstavbou malých místních ČOV nebo formou napojení obce na stávající nebo plánovanou skupinovou ČOV (obce Ryžoviště, Malá Morávka, Velká Štáhle, Jiříkov);
- v odlehlých lokalitách a malých místních částech zajištění individuálního odkanalizování objektů – domovní ČOV, pravidelně vyvážené jímky;
- zajistit připojení obcí s převažujícím individuálním zásobováním obyvatel na skupinový vodovod Bruntál nebo na místní veřejný vodovod (obce Jiříkov, Tvrdkov);
- územně hájit koridor pro elektrické vedení VVN 400 kV Krasíkov – Horní Životice (obce Tvrdkov, Horní Město, Ryžoviště a města Rýmařov, Břidličná) a koridor pro VVN 110 kV Břidličná – Šternberk;
- výstavba plynovodu Rýmařov – Horní Město.

6.2.2.3 Infrastruktura pro bydlení

Ukazatele bydlení jsou jedny ze stěžejních pro hodnocení socioekonomických poměrů, protože podávají svědectví o ekonomickém růstu a konkurenceschopnosti domácností, o kvalitě domovního a bytového fondu a celkové atraktivitě sledovaného regionu. Sledování mezidobých změn také napomáhá k hlubšímu zamyšlení se nad chováním obyvatel daného regionu a hledání širších kontextových příčin a souvislostí. Datovou základnu tvoří především data ze Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB) za rok 2001 a finální data za rok 2011, které umožňují srovnání a hlubší náhled do vývoje bydlení během poslední dekády. Další data pochází především z Veřejné databáze ČSÚ.

Základní údaje o domech a bytech

Základním sledovaným ukazatelem v SLDB do úrovně obcí, který vychází z konceptu přihlášení k trvalému bydlišti alespoň jednou osobou, jsou trvale obydlené domy (TOD) a trvale obydlené byty (TOB). Při srovnání výsledků SLDB 2001 a 2011 můžeme pozorovat 7% úbytek TOD na úrovni celého území MAS Rýmařovsko. **K největšímu absolutnímu přírůstku došlo ve městě Rýmařov (35), nejvyšší relativní hodnoty vykazuje Dolní Moravice (10,8 %) a Stará Ves (8,2 %) nacházející se v blízkém zázemí Rýmařova. Statistika trvale obydlených bytů se vyvíjela záporným trendem, který se vyznačuje 2% úbytkem na úrovni drtivé většiny obcí (pouze s výjimkou Velké Štáhle). V Tvrdkově a Jiříkově se úbytek vyšplhal dokonce přes 10 %. K největšímu absolutnímu úbytku došlo ve druhém největším sídle v rámci území – Břidličně (o 34 bytů méně).**

Tabulka 17: Srovnání počtu bytů v obcích MAS Rýmařovsko dle právního důvodu užívání

obec, MAS	Rodinné domy			Bytové domy		
	2001	2011	Index (%)	2001	2011	Index (%)
Břidličná	396	284	-28	1 293	1018	-21,2
Dětřichov nad Bystřicí						
Dolní Moravice	83	84	1,2	126	45	-64,3
Horní Město	240	224	-6,7	352	131	-62,3
Jiříkov	73	55	-24,6	112	44	-60,7
Lomnice						
Malá Morávka	139	118	-15,1	279	158	-43,4
Malá Štáhle	26	30	15,3	54	24	-55,5
Rýmařov	1 190	1139	-4,2	3 315	2262	-31,7
Ryžoviště	131	118	-9,9	235	112	-52,3
Stará Ves	158	182	15,2	174	7	-95,9
Tvrdkov	85	84	-1,2	89	4	-95,5
Velká Štáhle	90	101	12,2	115	17	-85,2
Václavov u Bruntálu						
MAS Rýmařovsko	2 611	2419	-7,3	6 144	3822	-37,7

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001, SLDB 2011

Zajímavé výsledky přináší rozdělení obcí dle velikostních kategorií. V případě trvale obydlených domů, při zanedbání sídel s méně než 199 obyvateli (obec Malá Štáhle), rostl nejvíce Rýmařov (jediné sídlo s více než 5 000 obyvateli), a dále pak sídla nacházející se v kategorii 500 až 999 obyvatel. U trvale obydlených bytů nejméně příznivý relativní výsledek nastává u populačně malých obcí s počtem obyvatel v rozmezí 200 až 499. V absolutních hodnotách jsou na tom stejně obce v kategorii 500 až 999 obyvatel spolu s Břidličnou, která se řadí mezi obce s 2 000 až 4 999 obyvateli (úbytek 34 TOB).

Tabulka 18: Srovnání počtu trvale obydlených domů a bytů podle velikostních skupin obcí MAS Rýmařovsko

Velikostní kategorie	Trvale obydlené domy			Trvale obydlené byty		
	2001	2011	Index (%)	2001	2011	Index (%)
do 199 obyvatel	26	28	7,7	54	53	-1,9
200 až 499 obyvatel	331	337	1,8	442	413	-6,6
500 až 999 obyvatel	428	446	4,2	688	654	-4,9
1 000 až 1 999 obyvatel	240	247	2,9	352	333	-5,4
2 000 až 4 999 obyvatel	396	403	1,8	1 293	1 259	-2,6
5 000 až 9 999 obyvatel	1 190	1 255	5,5	3 315	3 307	-0,2

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2001, SLDB 2011 (předběžné výsledky)

Domovní fond

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území**MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.****reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352**

Stav domovního fondu doznal v období mezi sčítáními určitých změn, a to především co se týče celkového počtu domů, který se zvedl o 4,7 % a dosahuje 3 638 domů v roce 2011. Hlavní podíl na růstu měla výstavba rodinných domů (přírůstek 84 domů), méně se zasloužila výstavba domů bytových (přírůstek 22 domů). To je dáno především rurálním charakterem regionu, kde převažuje individuální typ výstavby. Více než tři čtvrtiny bytových domů se tak nacházejí v Rýmařově, správním středisku regionu, a Břidličné. Podíl neobydlených domů tvoří celkem jednu čtvrtinu domovního fondu a ve sledovaném meziobdobí se dokonce zvýšil o 0,4 procentního bodu. Na druhou stranu je třeba vzít v potaz to, že většina neobydlených domů slouží k rekreaci. Počet rekreačních domů se sice v období mezi sčítáními snížil o 20,4 %, ale přesto podává svědectví o převažující rekreační funkci spojené s postupným vysídlováním trvale přihlášených obyvatel, a to zejména v malých populačně slabých obcích.

Tabulka 19: Domovní fond na území obcí MAS Rýmařovsko v roce 2001

obec, MAS	Domy celkem	Trvale obydlené domy			Neobydlené domy		Slouží k rekreaci
		Celkem	Rodinné domy	Bytové domy	Celkem	Podíl (%)	
Břidličná	449	396	259	132	53	11,8	33
Dětrichov nad Bystřicí							
Dolní Moravice	162	83	70	8	79	48,8	57
Horní Město	333	240	210	27	93	27,9	72
Jiříkov	158	73	58	11	85	53,8	68
Lomnice							
Malá Morávka	305	139	104	25	166	54,4	141
Malá Štáhle	30	26	20	6	4	13,3	1
Rýmařov	1 353	1 190	918	253	163	12,0	88
Ryžoviště	174	131	116	14	43	24,7	27
Stará Ves	252	158	156	1	94	37,3	78
Tvrdkov	157	85	83	1	72	45,9	67
Velká Štáhle	103	90	86	3	13	12,6	11
Václavov u Bruntálu							
MAS Rýmařovsko	3 476	2 611	2 080	481	865	24,9	643

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 20: Domovní fond na území obcí MAS Rýmařovsko v roce 2013

obec, MAS	Domy celkem	Trvale obydlené domy			Neobydlené domy		Slouží k rekreaci
		Celkem	Rodinné domy	Bytové domy	Celkem	Podíl (%)	
Břidličná							
Dětrichov nad Bystřicí							
Dolní Moravice							

Horní Město									
Jiříkov									
Lomnice									
Malá Morávka									
Malá Štáhle									
Rýmařov									
Ryžoviště									
Stará Ves									
Tvrdkov									
Velká Štáhle									
Václavov u Bruntálu									
MAS Rýmařovsko									

Zdroj:

Hrubou představu o kvalitě domů můžeme získat z jejich stáří. V tomto případě je vodícím údajem podíl domů postavených před druhou světovou válkou na celkovém počtu domů. V území MAS Rýmařovsko tento podíl dosahuje 34,8 %, což je o 4,1 procentního bodu více než je tomu na celorepublikové úrovni a dokonce o 12,9 procentního bodu více než vykazují krajské hodnoty. Zatímco například v Břidličné, Malé Morávce a Dolní Moravici se hodnoty drží poměrně nízko, v Tvrdkově a Horním Městě tvoří starší domy více než 50 % domovního fondu. Na všech třech hlavních úrovních včetně jednotlivých obcí jsou trvale obydlené byty v časové řadě podle období výstavby velice rozkolísané, mají ale společné maximum v 70. a 80. letech 20. století a podobně se projevují mírným útlumem nové výstavby v posledních dvou dekadách. V regionu MAS Rýmařovsko, ale i ve vyšších územních jednotkách, tak výstavba nových domů v posledních dvou dekadách nepřekročila hodnoty předrevolučních let.

Tabulka 21: Trvale obydlené domy podle období výstavby v MAS Rýmařovsko

obec, MAS, kraj, ČR	Období výstavby domů								Podíl domů postavených před r. 1945 (%)
	1919 a dříve	1920–1945	1946–1960	1961–1970	1971–1980	1981–1990	1991–2000	2001–2011	
Břidličná	29	55	74	53	62	60	49	17	21,1
Dětřichov nad Bystřicí									
Dolní Moravice	16	10	3	10	5	19	7	18	29,5
Horní Město	51	77	18	23	21	20	15	13	53,8
Jiříkov	23	9	5	13	7	5	2	4	47,1
Lomnice									
Malá Morávka	18	17	4	7	24	21	32	10	26,3
Malá Štáhle	4	5	7	1	5	2	2	1	33,3
Rýmařov	138	256	65	96	254	198	124	104	31,9

obec, MAS, kraj, ČR	Období výstavby domů								Podíl domů postavených před r. 1945 (%)
	1919 a dříve	1920– 1945	1946– 1960	1961– 1970	1971– 1980	1981– 1990	1991– 2000	2001– 2011	
Ryžoviště	24	37	7	12	18	11	11	9	47,3
Stará Ves	36	35	6	6	18	27	19	18	43,0
Tvrdkov	19	19	3	5	13	10	4	2	50,7
Velká Štáhle	20	23	5	5	11	10	12	7	46,2
Václavov u Bruntálu									
MAS Rýmařovsko	378	543	197	231	438	383	277	203	34,8
Moravskoslezsk ý kraj	14 996	22 530	23 790	23 733	27 880	21 629	18 086	18 322	21,9
Česká republika	231 285	302 691	533 976	146 020	176 593	269 441	213 106	193 292	30,7

Zdroj: ČSÚ, SLDB 2011 (předběžné výsledky)

Bytový fond

Počet trvale obydlených bytů se v meziobdobí sčítání snížil o 2 %, a to díky různě vysokým úbytkům TOB téměř ve všech obcích (kromě Velké Štáhle) MAS Rýmařovsko. V poslední dekádě došlo k určitým změnám ve struktuře právní formy bydlení zejména díky privatizaci bytového fondu. K mírnému úbytku došlo v kategorii bytů ve vlastním domě (pokles o 1,6 %), které ale přesto představují nejoblíbenější formu bydlení v roce 2011. Počet trvale obydlených bytů v osobním vlastnictví se zvýšil (o 30,5 %), ačkoliv se nejedná o závratně vysokou změnu stavu, jakou lze pozorovat v jiných částech České republiky. Tato situace do určité míry reflektuje nižší ekonomickou konkurenceschopnost domácností v Moravskoslezském kraji. Nájemní forma bydlení se sice snížila o 15,9 %, ale přesto představuje druhý nejrozšířenější typ bydlení. Družstevní nájemnictví se snížilo převodem družstevních bytů do osobního vlastnictví, přičemž největší podíl na změně má privatizace družstevních bytů v Rýmařově. Bytová politika intenzivního prodeje městských a družstevních bytů do soukromého vlastnictví není ve zkoumaném regionu stále tak silná, jako je tomu na území ekonomicky vyspělejších regionů České republiky.

Tabulka 22: Srovnání trvale obydlených bytů členěných podle právních důvodů k užívání

obec, MAS, kraj	Počet trvale obydlených		Právní forma užívání trvale obydlených bytů							
			ve vlastním domě		v osobním vlastnictví		nájemní		družstevní	
	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011	2001	2011
Břidličná	1 293	1 259	251	233	605	580	217	226	181	177
Dětřichov nad Bystřicí										
Dolní Moravice	126	122	65	72	0	16	51	31	0	0
Horní Město	352	333	175	174	74	87	63	53	0	0
Jiříkov	112	95	48	39	7	19	48	30	0	0

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Lomnice										
Malá Morávka	279	258	88	88	4	37	173	110	1	4
Malá Štáhle	54	53	20	25	12	13	21	10	0	0
Rýmařov	3 315	3 307	882	894	250	517	1 545	1 319	506	440
Ryžoviště	235	223	107	100	96	86	12	14	0	2
Stará Ves	174	173	140	137	0	9	20	16	0	0
Tvrdkov	89	79	72	57	0	4	14	9	0	0
Velká Štáhle	115	117	89	87	9	11	7	8	0	0
Václavov u Bruntálu										
MAS Rýmařovsko	6 144	6 019	1 937	1 906	1 057	1 379	2 171	1 826	688	623

Zdroj: ČSÚ

Rychlost a objem bytové výstavby jsou důležitými hospodářskými ukazateli ekonomické prosperity sledovaného regionu. V období s ekonomicky příznivou situací se zvyšuje poptávka po novém bydlení, a tím logicky roste i samotná výstavba. Uvedená data prezentují vývoj dokončených bytů mezi lety 2005 a 2011 na třech úrovních – MAS Rýmařovsko, Moravskoslezského kraje a České republiky. Vývojový trend je ve sledovaných letech i pětiletých obdobích značně nevyrovnaný s nepravidelnou distribucí minim a maxim. Počet dokončených bytů v MAS Rýmařovsko se vyznačuje viditelným vrcholem v roce 2007, podobně jako na celorepublikové úrovni. Vrchol výstavby bytů na úrovni Moravskoslezského kraje byl dosažen o rok později. V porovnání s údaji za celou republiku (a do určité míry i za kraj) pak není znatelný propad výstavby v tzv. krizových letech po roce 2009. Největší absolutní přírůstky zaznamenal Rýmařov, kterého následují menší obce Malá Morávka a Dolní Moravice. Na druhou stranu celkem v pěti obcích přibýlo pouze pět a méně dokončených bytů v období 2005–2011.

Tabulka 23: Dokončené byty v období 2005–2011

obec, MAS, kraj, ČR	Dokončené byty v letech							Celkem		
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2005–2009	2006–2010	2007–2011
Břidličná	1	0	0	0	1	0	4	2	1	5
Dětřichov nad Bystřicí										
Dolní Moravice	4	3	4	2	1	4	0	14	14	11
Horní Město	0	0	0	2	0	3	1	2	5	6
Jiříkov	0	0	0	1	0	0	1	1	1	2
Lomnice										
Malá Morávka	4	2	37	2	0	5	3	45	46	47
Malá Štáhle	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1

Rýmařov	13	17	53	48	6	9	8	137	133	124
Ryžoviště	0	0	0	0	0	2	0	0	2	2
Stará Ves	0	1	1	1	1	2	1	4	6	6
Tvrdkov	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1
Velká Štáhle	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0
Václavov u Bruntálu										
MAS Rýmařovsko	22	24	95	58	9	25	18	208	211	205
Moravskoslezský kraj	1 924	1 632	1 958	2 453	2 984	2 898	2 523	10 951	11 925	12 816
Česká republika	32 863	30 190	41 649	38 380	38 526	36 442	28 630	181 608	185 187	183 627

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ (2012)

6.2.3 Životní prostředí

Ochrana ovzduší

Znečištění ovzduší je stále vážný environmentální problém nejen v ČR, ale i v Evropě a po celém světě. Důsledky znečišťování jsou velmi široké. Jsou prokázány přímé negativní účinky látek znečišťujících ovzduší na zdraví obyvatel, zvířat, rostlin, půdu a materiály. Respirace zvýšených koncentrací látek znečišťujících ovzduší má přímé následky na zdravotní stav obyvatel. Zdraví obyvatel může být zasaženo také nepřímou, ukládáním těchto látek v dalších složkách životního prostředí (půda, voda, biota), vstupem chemikálií do potravního řetězce s následkem další expozice lidí. Navíc tyto účinky mohou ovlivnit strukturu a funkci ekosystémů, včetně jejich schopnosti samoregulace. Tyto účinky se mohou projevovat okamžitě, ale současně také s určitým časovým zpožděním (např. degradace lesních ekosystémů).

Území mikroregionu patří v rámci České republiky mezi regiony s nejčistším ovzduším. Přímá měření kvality ovzduší zde nejsou, nejbližší automatizované měřicí stanice se nacházejí v Jeseníku, Šumperku, Olomouci a Opavě. V rámci rozptylového modelu Českého hydrometeorologického ústavu zde nejsou překračovány imisní limity pro ochranu zdraví lidí.

Jsou zde však (stejně jako na většině území České republiky) překračovány imisní limity pro ochranu vegetace u troposférického ozónu. Největší množství znečišťujících látek pochází z lokálních topenišť – domácností, které spalují uhlí ve starších typech kotlů, případně jiná paliva (v nejhorším případě odpady). Odhadované množství emisí z této skupiny zdrojů udává následující tabulka.

Ačkoliv celoročně jsou imisní limity dodržovány, při špatné rozptylové situaci mohou být krátkodobě překračovány. Ke zlepšení situace může přispět např. modernizace spalovacích zařízení (nízkoemisní kotle) či snížení spotřeby tepla v objektech (zateplení apod.).

Znečištění venkovního ovzduší je nejčastěji vyvoláno směsí znečišťujících látek emitovaných z celé řady zdrojů: významné stacionární průmyslové a technologické zdroje, doprava, zemědělství a plošné zdroje (souhrn malých zdrojů např.: lokálních topenišť). Ke znečištění ovzduší na místní úrovni přispívají rovněž znečišťující látky přenášené ze středních a velkých vzdáleností (desítky až stovky kilometrů). Významný vliv na kvalitu ovzduší mají rovněž aktuální meteorologické podmínky.

Při hodnocení kvality ovzduší se setkáváme s nerovnoměrnostmi prostorové distribuce emisních a imisních charakteristik. Účinky látek znečišťujících ovzduší emitovaných v určité oblasti se mohou negativně projevat v oblastech více či méně vzdálených (desítky až stovky kilometrů). Řadu problémů tedy nelze řešit izolovaně v rámci sledovaného území (SO ORP, obec, katastr), ale nutná je spolupráce na větších územních celcích (kraje, ČR, mezinárodně – přeshraniční vlivy). Opatření provedené na konkrétním území, např. v působnosti pověřeného stavebního úřadu, se mohou, ale také nemusí projevit na témže území (zvláště v případě stacionárních velkých a zvláště velkých emisních zdrojů).

Plocha území, na které došlo v daném roce k překročení imisních limitů a cílových imisních limitů pro ochranu zdraví obyvatel

Překročení imisních limitů je sledováno pro tyto látky znečišťující ovzduší: SO₂, PM₁₀, NO₂ a benzen. Překročení cílových imisních limitů pro ochranu zdraví je sledováno pro tyto látky znečišťující ovzduší: As, Cd, benzo(a)pyren a O₃.

Pro MAS Rýmařovsko byly v roce 2006 z důvodu překračování imisních limitů určeny jako problematické suspendované částice velikostní frakce PM₁₀, benzo(a)pyren a troposférický ozon. Při hodnocení dat za rok 2008 již došlo ke snížení plochy území, na kterém došlo k překročení imisních limitů, v případě PM₁₀ již dokonce překročení zjištěno nebylo. V roce 2010 dochází překračování imisních limitů opět i pro PM₁₀. Na základě srovnání dat za čtyři roky nelze říci, jakým směrem se bude tato problematika ubírat. Jedná o dlouhodobý problém na mnoha místech ČR, koncentrace znečišťujících látek v ovzduší závisí nejen na jejich emitovaném množství, ale i na aktuálních meteorologických podmínkách (rozptylové podmínky, nízké zimní teploty a s tím spojené intenzivní lokální vytápění apod.).

Dílčím problémem ochrany ovzduší na území MAS Rýmařovsko jsou imisní koncentrace suspendovaných částic (prach) velikostní frakce PM₁₀. K překročení hodnot 24h imisního limitu pro suspendované částice velikostní frakce PM₁₀ došlo v roce 2006 na 1 % území SO ORP (10 % území obce Tvrdkov a 5 % území obce Jiříkov), v roce 2008 již zde překročení zjištěno nebylo. V roce 2010 byly imisní koncentrace pro tuto látku překročeny na 7,9 % území MAS Rýmařovsko.

Roční imisní limit pro PM₁₀ nebyl na území MAS Rýmařovsko v roce 2006, 2008 ani 2010 překročen. V roce 2006, 2008 ani 2010 nebyly překročeny hodnoty 24h imisního limitu pro SO₂, ročního imisního limitu pro NO₂, ani imisního limitu pro benzen.

Na území MAS Rýmařovsko bylo rovněž zaznamenáno překročení cílového imisního limitu imisními koncentracemi benzo(a)pyrenu. V roce 2006 došlo k překročení cílových imisních limitů pro ochranu zdraví pro polycyklické aromatické uhlovodíky vyjádřené jako benzo(a)pyren (BaP) na 4 % území MAS Rýmařovsko, v roce 2008 se jednalo již jen o 1 % plochy MAS, a to pouze na území vlastní obce Rýmařov (5 % plochy obce). V roce 2010 došlo k mírnému zhoršení stavu a imisní limity byly překročeny na 4,2 % území MAS Rýmařovsko, a to v obcích Břidličná a Rýmařov.

Prakticky na celém území MAS došlo v letech 2006, 2008 i 2010 k překročení hodnoty cílového imisního limitu pro ochranu zdraví lidí pro troposférický ozon. Nebyly překročeny cílové imisní limity pro arsen a kadmium.

Tabulka 24: Překročení imisního limitu a cílového imisního limitu pro ochranu zdraví, rok 2010

MAS Rýmařovsko			
		EVROPSKÁ UNIE EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI	

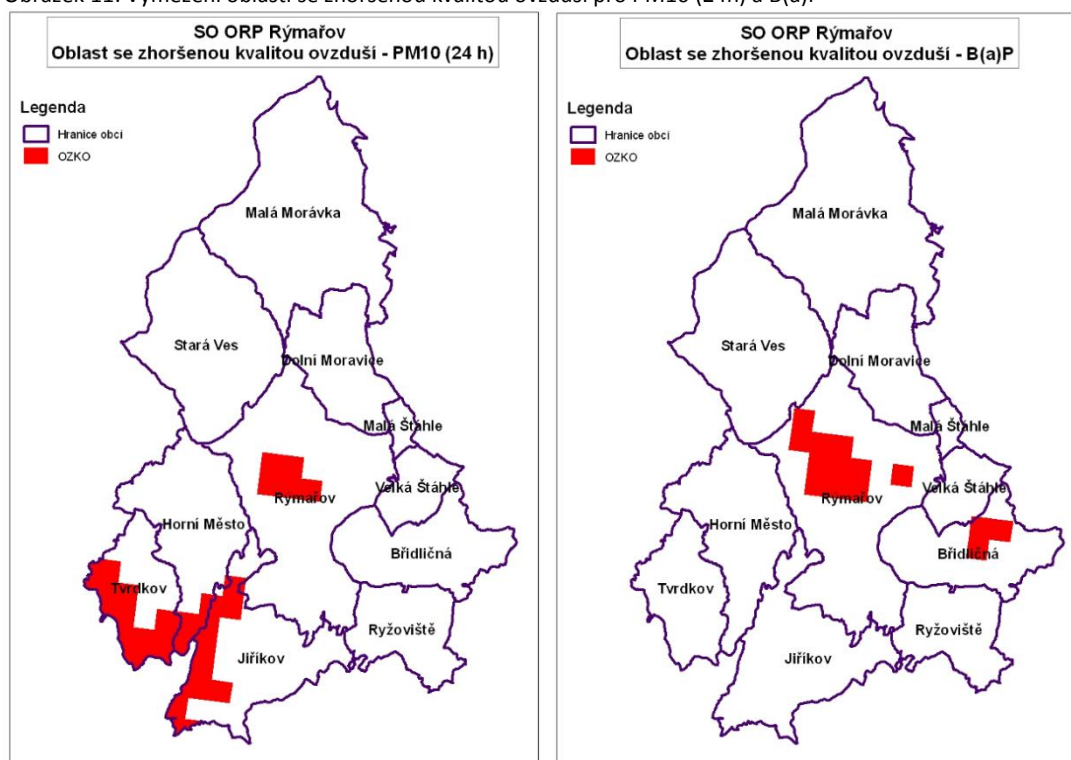
% území obce s překročením imisních limitů pro ochranu zdraví lidí			
Obec	Imisní limit	Cílový imisní limit	
	PM₁₀_24h	B(a)P	O₃_8h
Břidličná	0,0	11,4	88,6
Dětřichov nad Bystřicí			
Dolní Moravice	0,0	0,0	100,0
Horní Město	8,1	0,0	88,7
Jiříkov	24,6	0,0	73,7
Lomnice			
Malá Morávka	0,0	0,0	100,0
Malá Štáhle	0,0	0,0	100,0
Rýmařov	8,4	18,1	90,9
Ryžoviště	0,0	0,0	100,0
Stará Ves	0,0	0,0	100,0
Tvrdkov	49,4	0,0	50,6
Velká Štáhle	0,0	0,5	99,5
Václavoc u Bruntálu			
MAS Rýmařovsko	7,9	4,2	90,6

Zdroj dat: Data ÚAP, 2010

Problematika ovzduší byla řešena i v rámci dotazníkového šetření. U většiny obcí bylo uvedeno, že vnímají mírné znečištění ovzduší, a to především v zimě. Původem znečištění bývá vytápění domácností, u obcí ležících na dopravním tahu také znečištění z aut. Uváděn byl také průmysl a zemědělství. Toto se týká obcí Břidličná, Dolní Moravice, Horní Město, Malá Štáhle, Rýmařov, Ryžoviště a Velká Štáhle.

Problematika zápachu je uváděna pouze v Břidličně ze zemědělství a v Dolní Moravici z vytápění domácností. Jinde problémy se zápachem uváděny nejsou.

Obrázek 11: Vymezení oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší pro PM10 (24h) a B(a)P

Zdroj: Data ÚAP, 2012

Plocha území, na které došlo v daném roce k překročení imisních limitů pro ochranu ekosystémů a vegetace

Na území všech obcí, tj. převážné většině území MAS Rýmařovsko, došlo v roce 2006, 2008 i 2010 k překročení hodnot cílového imisního limitu pro ozon pro ochranu ekosystémů a vegetace (expoziční index AOT40). Nebyly naopak překročeny imisní limity pro SO₂ a NO_x.

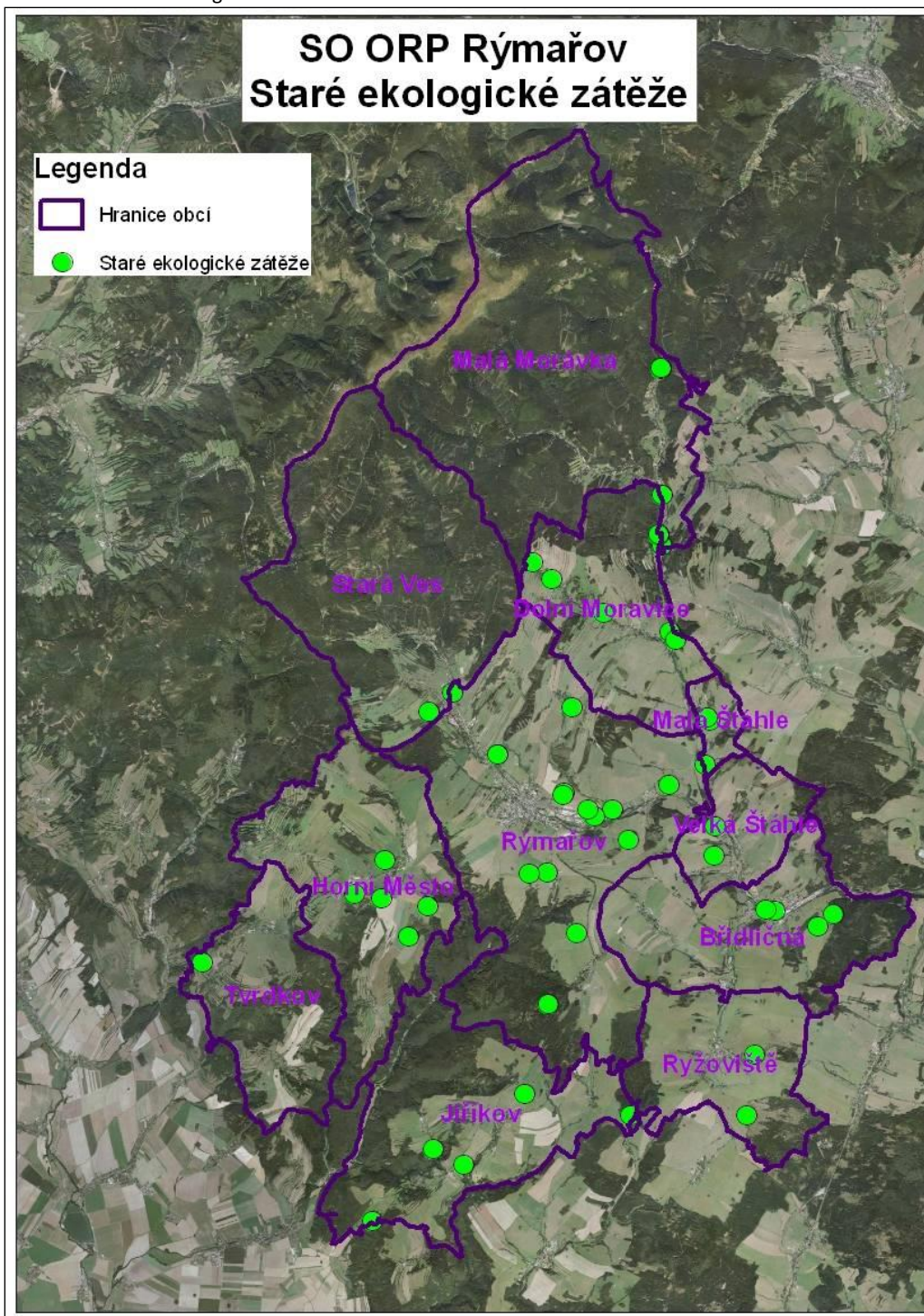
Ochrana půdy – staré ekologické zátěže

Na území MAS Rýmařovsko je evidována dle dat ÚAP celá řada lokalit uváděných dle MŽP jako stará ekologická zátěž. Je nutno uvést, že dle zkušeností zpracovatele RURÚ je celá řada z nich často již neaktuální. Pokud se jednalo o staré skládky, mohly být rekultivovány, v případě průmyslových podniků problém vyřešil stávající majitel, případně se některé v území nikdy nevykytovaly. Toto je nutno brát při zpracování územních plánů v potaz a prověřit vždy aktuální stav v území.

Přehled lokalit vedených jako stará ekologická zátěž je uveden v následující mapě a tabulce. Staré ekologické zátěže jsou uváděny ze všech obcí.

V rámci dotazníkového šetření byly řešeny také brownfields, respektive opuštěné a dnes nevyužívané plochy. Ty byly uváděny v obcích Horní Město (objekt Hedvy), Malá Morávka (objekt bývalé žebříkárný-dřevosloh), Malá Štáhle (skládky, objekt u těžby kamene), Rýmařov (objekty Hedvy na ul. Opavská, budovy bývalého Geologického průzkumu, „banka“ na ul. Husova) a Ryžoviště (bývalé ředitelství státních statků).

Obrázek 12: Staré ekologické zátěže

Zdroj dat: Data ÚAP, 2012

Tabulka 25: Přehled starých ekologických zátěží v MAS Rýmařovsko (2012)

Obec	Katastrální území	Popis	Obec	Katastrální území	Popis
Břidličná	Břidličná	AL INVEST Břidličná, a.s.	Malá Štáhle	Malá Štáhle	Malá Štáhle
Břidličná	Břidličná	Břidličná hnojiště	Malá Štáhle	Malá Štáhle	Malá Štáhle – městská skládka II
Břidličná	Břidličná	ČEPRO a.s. – ČS PHM Břidličná	Malá Štáhle	Malá Štáhle	Malá Štáhle – skládka na soutoku
Břidličná	Břidličná	Červený Lom	Rýmařov	Jamartice	Jamartice – RK Systemtechnik
Dolní Moravice	Dolní Moravice	Dolní Moravice - bývalý mlýn	Rýmařov	Rýmařov	Městská skládka
Dolní Moravice	Dolní Moravice	Dolní Moravice - skládka hradisko	Rýmařov	Ondřejov u Rýmařova	Ondřejov – statek
Dolní Moravice	Horní Moravice	Horní Moravice – skládka Horní konec	Rýmařov	Ondřejov u Rýmařova	Ondřejov skládka 5368
Dolní Moravice	Nová Ves u Rýmařova	Nová Ves – násep pro hasiče	Rýmařov	Rýmařov	Rýmařov – lom u silnice č. 11
Dolní Moravice	Nová Ves u Rýmařova	Nová Ves – navážka stavebního odpadu	Rýmařov	Rýmařov	Rýmařov – rekultivovaná skládka Okal
Dolní Moravice	Dolní Moravice	Rekultivovaná skládka	Rýmařov	Rýmařov	Rýmařov – za hřbitovem
Dolní Moravice	Dolní Moravice	Skládka Dolní Moravice	Rýmařov	Rýmařov	skládka Jarmartice
Horní Město	Horní Město	Horní Město – skládka v areálu RD	Rýmařov	Rýmařov	skládka Rýmařov
Horní Město	Skály u Rýmařova	Skály – stavební odpad	Rýmařov	Rýmařov	skládka Rýmařov
Horní Město	Horní Město	skládka Horní Město	Rýmařov	Rýmařov	skládka Stránské
Horní Město	Horní Město	skládka Resov	Rýmařov	Rýmařov	skládka Stránské
Horní Město	Horní Město	Skládka Skály	Rýmařov	Janušov	Stará Ves – bývalá slévárna
Jiříkov	Jiříkov u Rýmařova	Jiříkov u Rýmařova hnojiště	Rýmařov, Janušov	Rýmařov	Okál skládka, Janovice
Jiříkov	Kněžpole	Kněžpole skládka	Ryžoviště	Ryžoviště	Ryžoviště skládka
Jiříkov	Křížov u Sovince	Křížov u Sovince hnojiště	Ryžoviště	Ryžoviště	Ryžoviště skládka v lomu
Jiříkov	Těchanov	Skládka Těchanov	Sovinec	Sovinec	Skládka Sovinec
Malá Morávka	Malá Morávka	Malá Morávka – halda	Stará Ves	Stará Ves u Rýmařova	Stará Ves – za Janovickým zámekem
Malá Morávka	Malá Morávka	Malá Morávka – skládka u ČOV	Tvrdkov	Mirotínek	Mirotínek

Malá Morávka	Malá Morávka	Malá Morávka – skládky u garáží	Velká Štáhle	Velká Štáhle	AL INVEST Břidličná, a.s. – sklad chemik
Malá Morávka	Malá Morávka	skládky Mala Moravka	Velká Štáhle	Velká Štáhle	Velká Štáhle hnojiště

Zdroj dat: Data ÚAP

Chráněná území

Ztráta a poškození ekosystémů je jednou z hlavních příčin snižování početnosti volně žijících druhů rostlin a živočichů, které může vést až k jejich vyhynutí. Divoká fauna a flora představují cenné přírodní dědictví, které je nutné zachovat pro další generace.

Podle současné české legislativy je obecně chráněná veškerá volná krajina (zákon č. 114/1992 Sb., v platném znění). Do tzv. obecné ochrany přírody spadají např. prvky ÚSES (jev č. 21), VKP (jevy č. 22, 23) nebo přírodní parky (jev č. 30).

Dále jsou rozeznávána tzv. zvláště chráněná území. Mezi velkoplošné zvláště chráněné oblasti patří národní parky a chráněné krajinné oblasti. Po vstupu České republiky do EU přibyla také NATURA 2000 – soustava chráněných území, vytvořená na základě jednotných principů na území států EU. Spadají do ní ptačí oblasti a evropsky významné lokality.

Mezi maloplošná zvláště chráněná území (MZCHÚ) se řadí národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky.

Ze zákona je účelem zakládání zvláště chráněných území ochrana přírodovědecky či esteticky velmi významných nebo jedinečných území. Za takováto území můžeme v podmínkách střední Evropy považovat především ta se zvláště chráněnými druhy, ale i taxony řazenými např. do červených seznamů či spadajících pod NATURA 2000. Kromě nich se zde nalézá často řada „obecných“ druhů, které zde však vytvářejí velmi silné populace. Z hlediska ochrany by měly zvláště chráněná území zajistit trvalý výskyt jejich populací a to nejen na vlastní lokalitě, ale v celé krajině. Z tohoto důvodu je nezbytné, aby se jednotlivé chráněné biotopy neocitly příliš daleko od sebe či nebyla jejich rozloha zmenšena pod kritickou mez.

V MAS Rýmařovsko se vyskytují všechny kategorie chráněných území kromě národního parku. Je zde chráněná krajinná oblast a ptačí oblast Jeseníky, evropsky významné lokality a ptačí oblast, přírodní rezervace a přírodní památky. Mnohé z nich se územně překrývají (např. CHKO a ptačí oblast Jeseníky).

Kromě níže uvedených zvláště chráněných území se zde nachází dva přírodní parky – větší část přírodního parku Sovinecko, malou část zasahuje přírodní park Údolí Bystřice. Tyto přírodní parky slouží k obecné ochraně krajinného rázu území.

CHKO Jeseníky – chráněná krajina. Rozloha celkem 74 000 ha, přibližně třetina leží v kraji Moravskoslezském (ORP Bruntál, Krnov a Rýmařov), větší část pak v kraji Olomouckém (SO ORP Jeseník a Šumperk). V řešeném území MAS Rýmařovsko zasahuje obce Stará Ves, Malá Morávka, Dolní Moravice, Rýmařov a Horní Město.

Ptačí oblast Jeseníky – předmětem ochrany je populace jeřábka lesního, chřástala polního a jejich biotopy. Celková rozloha 52 204,56 ha. Rozkládá se v kraji Moravskoslezském (SO ORP Bruntál, Krnov, Rýmařov) a v kraji Olomouckém (ORP Jeseník a Šumperk). V MAS Rýmařovsko se rozkládá v obcích Stará Ves, Malá Morávka, Dolní Moravice, Rýmařov a Horní Město.

- **EVL Praděd** – aktivní vrchoviště, rašelinný les, přechodová rašeliniště a třasoviště, alpínská a boreální vřesoviště, subarktické vrbové křoviny, silikátové alpínské a boreální trávníky, lokalita chráněných druhů rostlin a živočichů. Rozloha celkem 6070,5 ha v kraji Moravskoslezském (SO ORP Bruntál a Rýmařov) a v kraji Olomouckém (SO ORP Jeseník a Šumperk). V rámci MAS Rýmařovsko se rozkládá v obcích Malá Morávka a Stará Ves.
- **EVL Sovinec** – lesy svazu Tilio-Acerion na svazích, sutích a v roklích, bučiny asociace Luzulo-Fagetum a Asperulo-Fagetum, extenzivní sečené louky nížin až podhůří. Celková rozloha lokality činí 2 561,3 ha. Větší část leží v Moravskoslezském kraji (MAS Rýmařovsko, tj. SO ORP Rýmařov), malá část zasahuje do kraje Olomouckého (SO ORP Uničov, obec Dlouhá Loučka). V řešeném území MAS Rýmařovsko zasahuje území 2384,5 ha v obcích Horní Město, Jiříkov, Rýmařov a Tvrdkov.
- **EVL Důl Ruda** – lokalita netopýra černého. Rozloha 0,04 ha, obec Tvrdkov, katastrální území Ruda u Rýmařova.
- **EVL Javorový vrch** – lokalita netopýra černého, netopýra velkého a vrápence malého. Rozloha 83,1 ha, obec Malá Morávka.
- **EVL Moravice** – lokalita vydry říční. Celková rozloha činí 273,7 ha, zasahuje SO ORP Bruntál a Rýmařov. V řešeném území se nachází v obcích Břidličná, Velká Štáhle, Malá Štáhle, Rýmařov, Dolní Moravice a Malá Morávka.
- **EVL Skalské rašeliniště** – lokalita srpnatky fermežové. Rozloha 45,5 ha, obec Horní Město, katastrální území Skály u Rýmařova.
- **EVL Štola Franz-Franz** – lokalita netopýra brvitého, netopýra velkého a vrápence malého. Rozloha 0,0398 ha, obec Dolní Moravice, katastrální území Nová Ves u Rýmařova.
- **NPR Praděd** – komplex přirozených společenstev lesů, pastvin a holí nejvyšších partií Jeseníků. Rozloha celkem 2031 ha, polovinou v kraji Moravskoslezském (SO ORP Bruntál a Rýmařov), polovinou v Olomouckém kraji (SO ORP Jeseník a Šumperk). V MAS Rýmařovsko zasahuje obec Malá Morávka.
- **NPR Rašeliniště Skřítek** – pramenišní rašeliniště obklopené podmáčenými smrčínami. Celková rozloha činí 166,65 ha, větší část leží v SO ORP Šumperk. Do řešeného území MAS Rýmařovsko zasahuje nepatrná část – 12,05 ha v obci Stará Ves, katastrální území Žďárský potok.
- **NPP Rešovské vodopády** – soutěska Huntavy v rulovém podkladu, svahy jsou porostlé smíšenými porosty. Rozloha 71,61 ha, obec Horní Město a Tvrdkov, katastrální území Rešov, Ruda u Rýmařova.
- **NPP Javorový vrch** – komplex bývalého středověkého podpovrchového rudného dolu včetně všech jeho podzemních i povrchových částí, biotop společenstva letounů (Chiroptera), fragment květnaté bučiny, 84,1 ha, obec Malá Morávka
- **PP Morgenland** – luční společenstva (mokřadní a mezofilní), na části území smíšený lesní porost. Celková rozloha činí 1,83 ha. Do MAS Rýmařovsko zasahuje v obci Malá Morávka.
- **PR Břidličná** – kryogenní geomorfologické útvary (skály, kamenné proudy, kamenná moře, polygonální půdy), subalpínské a lesní biotopy klimaxových smrčín a (smrkových) bučin s prameništi a s výskytem vzácných a silně a kriticky ohrožených druhů rostlin a živočichů. Rozloha celkem 651,9 ha – větší polovina leží v SO ORP Šumperk. Menší polovina (266,2 ha) zasahuje do území MAS Rýmařovsko, obce Malá Morávka a Stará Ves, katastrální území Karlov pod Pradědem, Žďárský potok.
- **PR Franz-Franz** – pozůstatek pralesovitého typu porostu se zvláště chráněnými druhy fauny; zimoviště vrápence malého. Rozloha 18,8 ha, obec Dolní Moravice, katastrální území Horní Moravice, Nová Ves u Rýmařova.

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

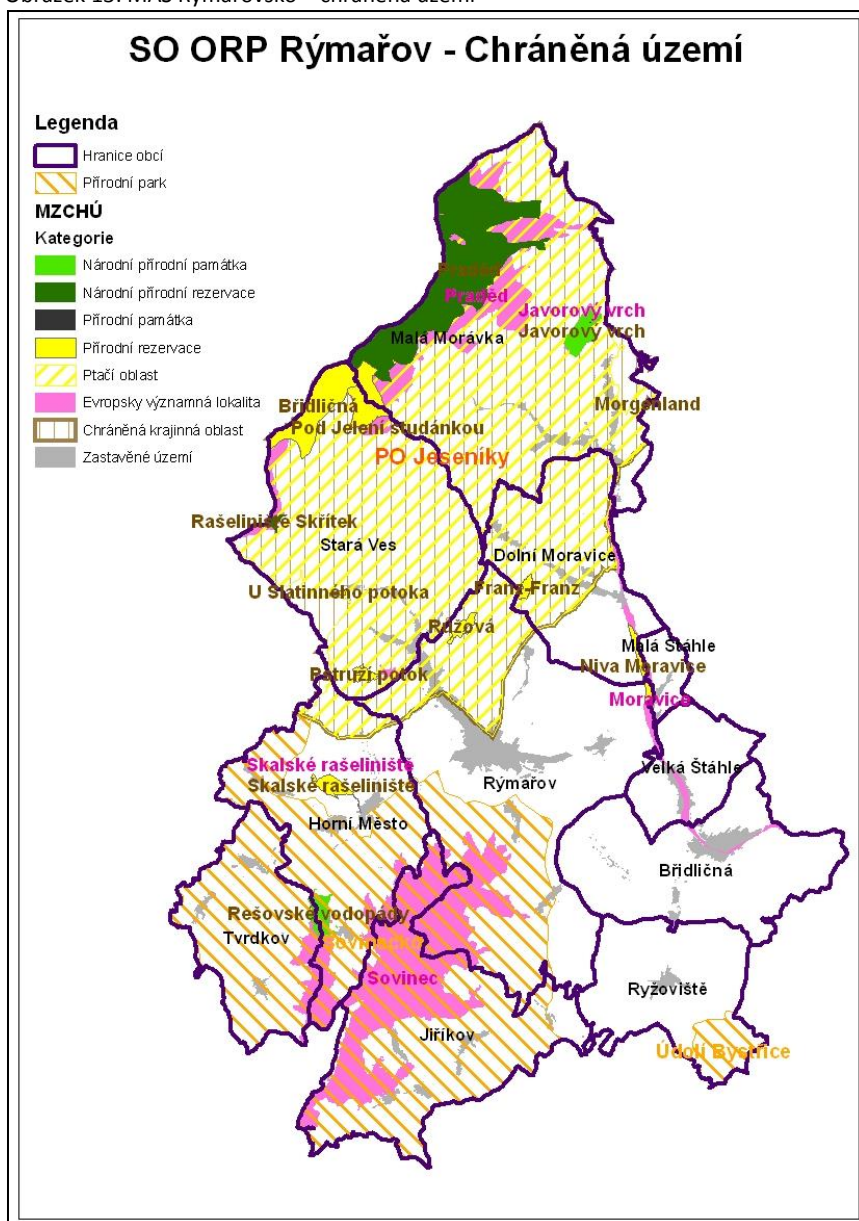
MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

- **PR Niva Moravice** – území s přirozenými biotopy, výskyt ohrožených druhů rostlin a živočichů, zejména ptactva. Rozloha 41,9 ha, obce Dolní Moravice, Malá Štáhle, Rýmařov.
- **PR Pod Jelení studánkou** – Unikátní lokalita mravenců, s vysokou hustotou mravenišť. Rozloha 138,4 ha, obec Malá Morávka a Stará Ves, katastrální území Karlov pod Pradědem, Žďárský potok.
- **PR Pstruží potok** – prameniště a mokřady s typickou vegetací, tokaniště tetřívka obecného. Rozloha 22,1 ha, obec Stará Ves.
- **PR Růžová** – mokřadní ekosystémy podél pramenného úseku Růžového potoka, v nichž se vyskytují zvláště chráněné druhy živočichů a rostlin. Rozloha 24,8 ha, obec Rýmařov, katastrální území Janušov.

Z hlediska plošného zastoupení CHÚ je MAS Rýmařovsko regionem s velmi vysokým zastoupením zvláště chráněných území, která tvoří téměř polovinu jeho plochy (47,9 %). Vyskytují se zde všechny druhy CHÚ kromě kategorie Národní park. Chráněná území se často navzájem překrývají. Velkou část rozlohy MAS zauímají hlavně velkoplošná CHKO Jeseníky (je zároveň i ptačí oblastí) a dále rozlehlá EVL Sovinec mimo CHKO.

Obrázek 13: MAS Rýmařovsko – chráněná území

Zdroj: Data ÚAP, 2012

Mezi další přírodně cenné území patří přírodní park Sovinecko a přírodní park Údolí Bystřice.

Přírodní park Sovinecko – má celkovou výměru 19 910 ha. Tvoří jej jihozápadní část Rešovské hornatiny s výrazným zlomovým svahem a hlubokými údolími, lesní komplexy místy přirozeného druhového složení, původní smrčiny v inverzních údolích, výskyty chráněných druhů rostlin a živočichů.

Přírodní park Údolí Bystřice – celková výměra parku je 12 580 ha. Tvoří jej jihozápadní členité okraje Domašovské vrchoviny v širším okolí údolí řeky Bystřice, geomorfologické tvary (kaňony, ostrohy, sutě, kamenná moře), zachovalé lesní porosty místy pralesovitého charakteru a několik maloplošných zvláště chráněných území.

Územní systém ekologické stability

Cílem územního systému ekologické stability je přispět k vytvoření ekologicky vyvážené krajiny, v níž je trvale zajištěna možnost využívání vyžadovaných produkčních a mimoprodukčních funkcí – „trvale udržitelný život“.

Územní systém ekologické stability je legislativně zakotven v zák. č. 114/1992 Sb. ČNR ze dne 26. 2. 1992 (s účinností od 1. 6. 1992), prováděcí vyhlášce č. 395/1992 Sb. A dalších oborových předpisech.

Pro formulování celkové koncepce funkčního využití území je aplikován nadregionální a regionální stupeň ÚSES, který tvoří základní rámec ekologické stability, od něhož se odvíjejí detailní ÚSES místní úrovně a na ně navazující projekty komplexních pozemkových úprav, revitalizací říčních systémů, lesní hospodářské plány, apod. Cílem je vytvoření územního systému ekologické stability jako vzájemně propojeného souboru přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu.

Územím MAS Rýmařovsko prochází okrajově nadregionální biokoridor, který zasahuje vrcholovou partii hřebene Jeseníků. Leží na něm RBC Na Skřítku a okrajově také NRBC Praděd.

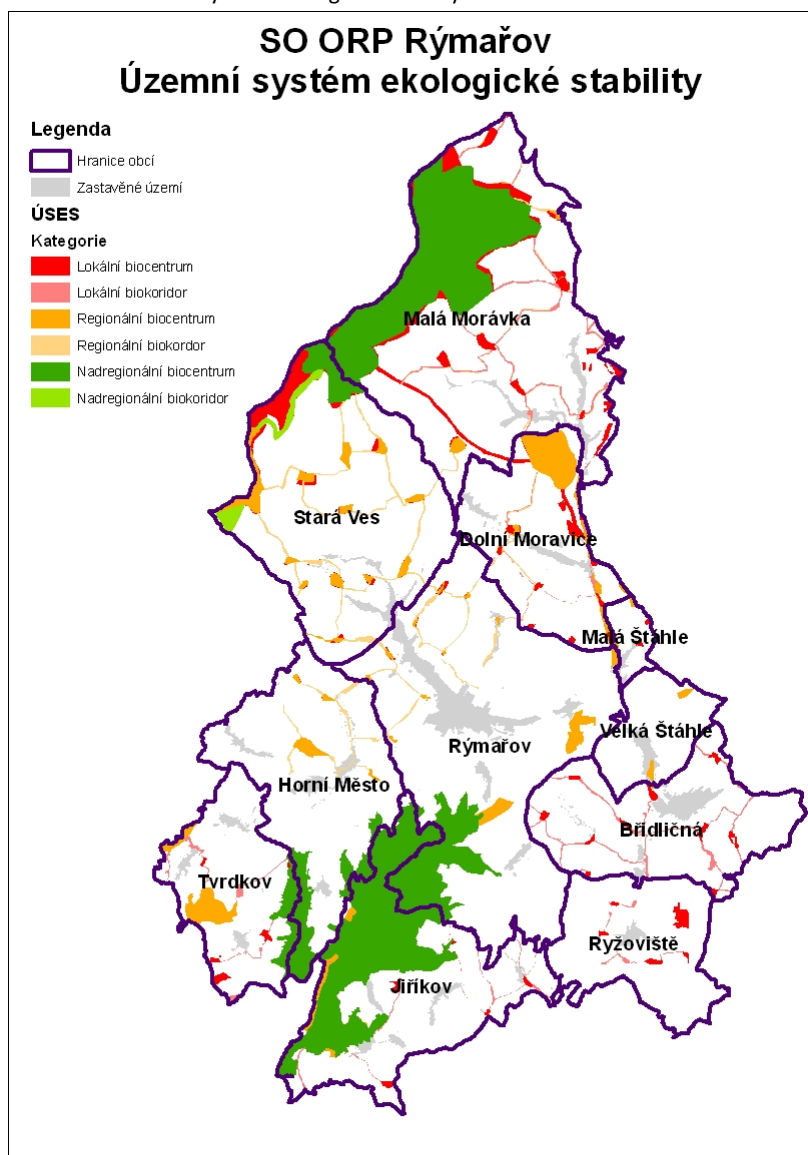
Středem území od severu k jihu vede regionální biokoridor, na kterém leží postupně RBC Miloch, RBC Nad Moravicí, RBC Mlýnský vrch, RBC Strálecké, RBC Těchanovické údolí, RBC Sovinecké údolí a především nadregionální biocentrum Sovinec.

V CHKO Jeseníky, mimo vrcholový hřeben, se nachází ještě velké množství drobných biocenter a biokoridorů regionální a převážně lokální úrovně.

Kromě výše uvedených chráněných území a ÚSES se na území MAS Rýmařovsko nachází ještě řada památných stromů, a to na území všech zájmových obcí.

Na území obcí Břidličná, Rýmařov a Ryžoviště jsou dále registrovány významné krajinné prvky, které je nutno v rámci územně plánovacích dokumentací respektovat.

Obrázek 14: Územní systém ekologické stability

Zdroj: Data ÚAP, 2012

Koeficient ekologické stability krajiny

Pro zjištění stavu krajiny z hlediska její vyváženosti a rovnováhy se krajina oceňuje koeficientem ekologické stability. Pro účely tohoto hodnocení byla zvolena obecně uznávaná klasifikace vytvořená Ing. Igorem Míchalem.

Ekologická stabilita představuje schopnost krajiny samovolnými vnitřními mechanismy vyrovnávat rušivé vlivy vnějších faktorů bez trvalého narušení přírodních mechanismů, tzn., že se systém brání změnám během působení cizího činitele zvenčí nebo se vrací po skončení působení cizího činitele k normálu. Protože potenciálními nositeli ekologické stability krajiny jsou přirozené ekosystémy, racionální využívání krajiny nejen nevylučuje, ale nutně zahrnuje jejich trvalou existenci.

Výsledné určení hodnoty ekologické stability konkrétního území, resp. administrativní jednotky, je vyjádřeno koeficientem ekologické stability (KES). Tento ukazatel umožňuje získat základní informaci o stavu krajiny daného území a míře problémů, které se v ní vyskytují.

Koeficient ekologické stability je poměrové číslo a stanovuje poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinnotvorných prvků ve zkoumaném území.

$$\text{KES} = \frac{\text{Plocha ekologicky stabilních ploch}}{\text{plocha ekologicky nestabilních ploch}}$$

Ekologicky stabilní plochy: lesy, louky, pastviny, zahrady, vinice, ovocné sady, rybníky, ostatní vodní plochy, doprovodná a rozptýlená zeleň, přírodní plochy.

Ekologicky nestabilní plochy: orná půda, chmelnice, zastavěné plochy, ostatní plochy.

Klasifikace území na základě hodnoty KES dle ing. Míchala:

Krajinný typ A – krajina zcela přeměněná člověkem

KES do 0,3: území nestabilní – nadprůměrně využívaná území s jasným porušením přírodních struktur.

KES 0,4 – 0,8: území málo stabilní – intenzivně využívaná kulturní krajina s výrazným uplatněním agroindustriálních prvků.

Krajinný typ B – krajina intermediální

KES 0,9 – 2,9: území mírně stabilní – běžná kulturní krajina, v níž jsou technické objekty v relativním souladu s charakterem relativně přírodních prvků.

Krajinný typ C – krajina relativně přírodní

KES 3,0 – 6,2: území stabilní – technické objekty jsou roztroušeny na malých plochách při převaze relativně přírodních prvků.

KES nad 6,2: území relativně přírodní.

Zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa

- *Zemědělský půdní fond*

Zemědělství má zásadní vliv na zachování venkovského prostoru, využívání půdy a tvorbu krajiny. Pro vypracování rozboru udržitelného rozvoje území je proto nezbytné provést analýzu současného stavu zemědělství a možných trendů vývoje v budoucnosti a posoudit kvalitu půd na daném území.

Charakter zemědělství v MAS Rýmařovsko je dán reliéfem pohoří Jeseníky. To určuje orientaci zemědělství na extenzivní chov skotu, k čemuž jsou využívány rozsáhlé pastevní areály v podhorských oblastech. Vedle produkční funkce plní zdejší zemědělství úlohu péče o krajinu. Zemědělství zde obhospodařuje dle údajů ČSÚ k 30. 6. 2012 plochu 14 397 ha zemědělské půdy, což představuje 43,3 % z celkové rozlohy území MAS. Z kultur jsou na zemědělské půdě nejvíce zastoupeny trvalé travní porosty s 12 331 ha (85,4 %). Druhou nejvíce zastoupenou kulturou je orná půda s 1832 ha (12,7 %), což je asi pětina podíl oproti republikovému průměru. Zahrady a ovocné sady jsou zastoupeny 1,6 % výměry zemědělské půdy.

Tabulka 26: Výměra zemědělské půdy (ha) (k 31.12.2013)

Název obce	Celková plocha obce	Orná půda	Zahrady	Ovocné sady	TTP	Zemědělská půda	Podíl ZP k celk. ploše obce (%)
Břidličná	2 581	281	20	0	1354	1654	64,1
Dětrichov nad Bystřicí							
Dolní Moravice	2221	26	8	0	1341	1375	61,9
Horní Město	3163	400	25	0	1638	2062	65,2
Jiříkov	3530	47	34	0	1552	1634	46,3
Lomnice							
Malá Morávka	6156	17	18	1	298	332	5,4
Malá Štáhle	281	0	2	0	188	190	67,7
Rýmařov	6073	540	66	0	2974	3583	59,0
Ryžoviště	1879	209	6	0	1060	1274	67,8
Stará Ves	4407	44	17	0	440	502	11,4
Tvrdkov	1989	162	32	1	864	1060	53,3
Velká Štáhle	955	46	5	0	679	731	76,5
Václavov u Bruntálu							
MAS Rýmařovsko	30654	1772	233	2	12388	14397	578,6

Zdroj: ČSÚ

Ochrana zemědělského půdního fondu

Plošná ochrana půdy je definována ustanoveními zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů a ustanoveními zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 13/1994 Sb., kterou se upravují některé podrobnosti ochrany zemědělského půdního fondu.

Zábor půd především pro stavební účely je většinou nevratným procesem, který podstatně omezuje nebo úplně odstraňuje plnění funkcí půdy. Zábory půd patří podle závěrů dokumentu „Politika ochrany půdy EU“ mezi nejzávažnější procesy poškozující půdní fond jako celek.

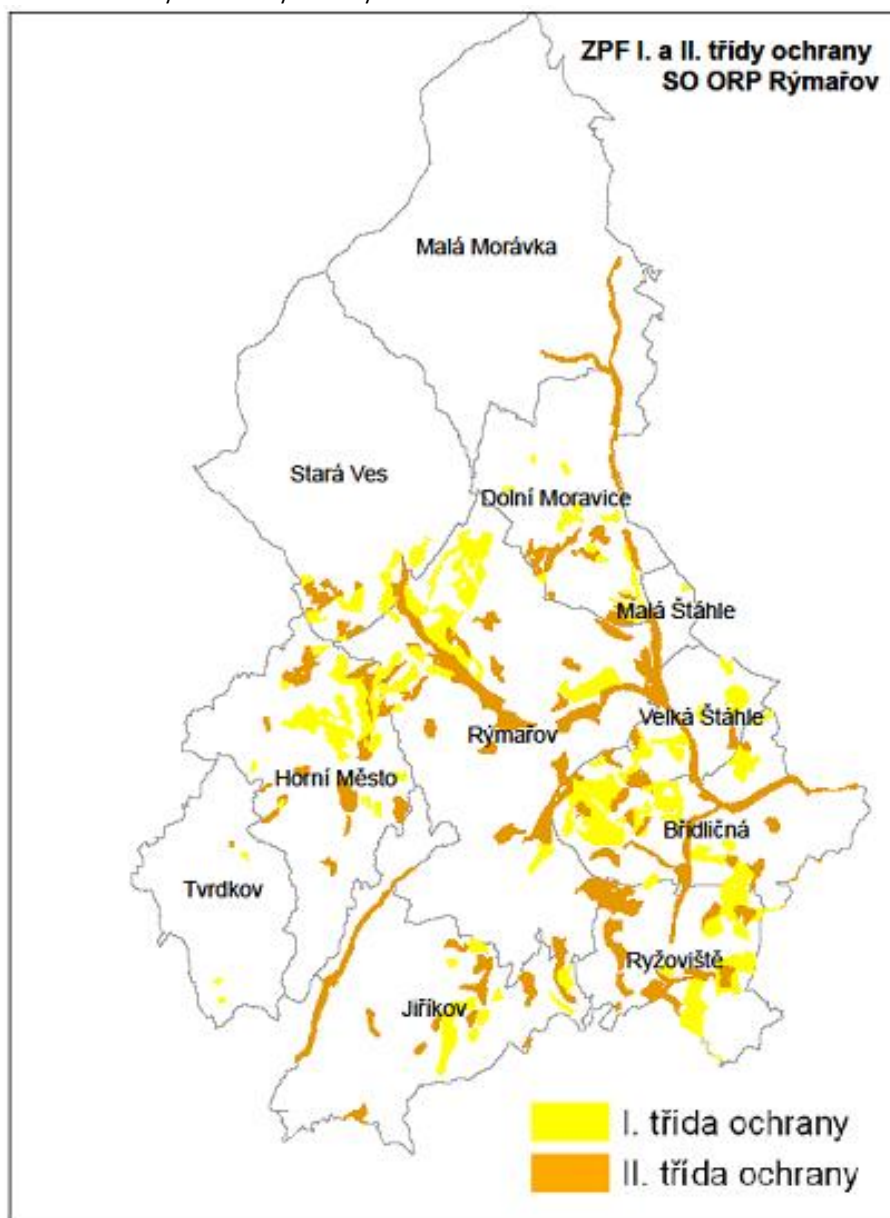
Pro nezemědělské účely je nutno co nejméně používat zemědělskou půdu a odnímat jen nejnutnější plochy. Navržené odnětí ZPF v nezbytných případech je třeba zdůvodňovat, přitom je nutno co nejméně narušovat organizaci ZPF, hydrologické a odtokové poměry v území a zemědělskou cestní síť.

Hodnocení z hlediska kvality půd probíhá na základě vymezení 5 tříd ochrany, které vycházejí z kódů mapy BPEJ (bonitovaných půdně-ekologických jednotek). Pro nezemědělské účely je nutno používat nezastavěné a nedostatečně využitě pozemky v zastavěném území nebo na nezastavěných plochách stavebních pozemků. Musí-li však v nezbytných případech dojít k odnětí ze ZPF, je nutno využívat pokud možno pozemky ve 3. – 5. třídě ochrany.

1. **třída ochrany** – o 1. třídy ochrany jsou zařazeny bonitně nejcennější půdy v jednotlivých klimatických regionech, které je možno odejmout ze ZPF pouze výjimečně, a to převážně na záměry související s obnovou ekologické stability krajiny, případně pro liniové stavby zásadního významu.
2. **třída ochrany** – jsou zde situovány zemědělské půdy, které mají v rámci jednotlivých klimatických regionů nadprůměrnou produkční schopnost. Ve vztahu k ochraně ZPF jde o půdy vysoce chráněné, jen podmíněně odnímatelné a s ohledem na územní plánování také jen podmíněně zastavitelné.

Na následujícím obrázku je pro představu zobrazeno rozložení půd v 1. a 2. třídě ochrany. Zemědělská půda se nachází pouze na jižní části území. Nejvíce hodnotná půda se nachází v části obce Břidličná a Horní Město.

Obrázek 15: Půdy I. a II. Třídy ochrany

Zdroj: Data ÚAP, 2012

- Pozemky určené k plnění funkce lesa

Plochy lesa

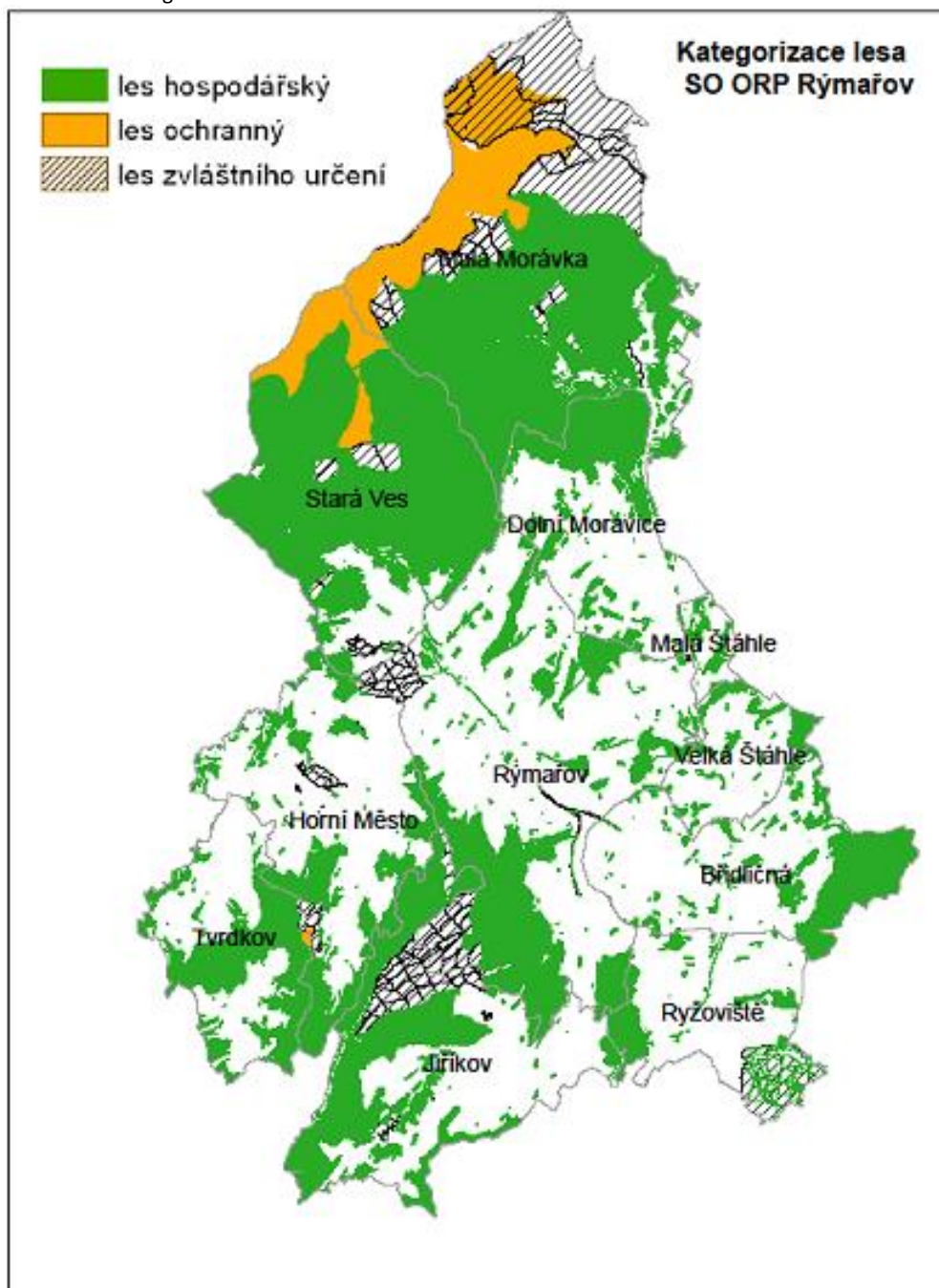
MAS Rýmařovsko je nadprůměrně lesnatým územím – lesnatost dosahuje 55,1 %. Lesnatost je nejvyšší v severní, vysoká je i v jihovýchodní části. Nejvyšší % lesů je v obci Malá Morávka, a to 92,1 %, a Staré Vsi (86,2 %), naopak nejméně lesů je na území obce Velká Štáhle 16,3 %.

Tabulka 27: Plocha lesa a lesnatost dle jednotlivých obcí (2013)

Obec	Celková výměra obce (ha)	Celková výměra lesa (ha)	Lesnatost (%)
Břidličná	2 581	696	27
Dětřichov nad Bystřicí			
Dolní Moravice	2221	677	30,5
Horní Město	3163	838	26,5
Jiříkov	3530	1741	49,3
Lomnice			
Malá Morávka	6156	5671	92,1
Malá Štáhle	281	61	21,7
Rýmařov	6073	1929	31,8
Ryžoviště	1879	515	27,4
Stará Ves	4407	3799	86,2
Tvrdkov	1989	805	40,5
Velká Štáhle	955	156	16,3
Václavov u Bruntálu			
MAS Rýmařovsko	30654	16888	55,1

Zdroj: ČSÚ

Obrázek 16: Kategorie lesa

Zdroj: Data ÚAP, 2012

Přírodní lesní oblasti

Lesy na území MAS Rýmařovsko jsou zařazeny dle Oblastních plánů rozvoje lesa (lesní zákon č.289/1995 Sb. §23 a Vyhláška Mze č. 83/1996 Sb. O zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů) do tří přírodních lesních oblastí (PLO 28 – Předhůří Hrubého Jeseníku, PLO 27 – Hrubý Jeseník, PLO 29 – Nízký Jeseník).

PLO 28 – Předhůří Hrubého Jeseníku

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Jedná se o oblast s vysokým zastoupením smrku, z biotických škůdců je nejdůležitější podkorní hmyz, významné škody jsou také dřevokaznými houbami. Převládají zde dobré růstové podmínky s dostatkem vláhy. Střet zájmů myslivosti a lesního hospodářství platí na celé PLO. Do této PLO patří lesy na území obcí: lesy v jižní části obce Stará Ves a v severní části obce Horní Město.

PLO 27 – Hrubý Jeseník

Tato PLO je typickou horskou oblastí s problémy vyplývající z náročných klimatických a terénních poměrů. Z biotických činitelů působí největší škody vítr, sníh a námraza, dále podkorní hmyz. Oblast je charakteristická vysokými stavy jelení zvěře, které se podařilo teprve v posledních letech snížit. Nejvýznamnější je funkce půdoochranná. Ke střetům zájmů dochází v oblasti hospodaření v lesích ochranných a hospodaření v ostatních lesích a myslivosti. Z dřevin převládá smrk. Počátkem 20. století byla na hřebenech vysazována borovice kleč, která zde přetrvávala ve značném množství. Do této PLO patří lesy na území obcí Malá Morávka, Stará Ves a severní části obce Dolní Moravice.

PLO 29 – Nízký Jeseník

Jde o oblast, která je zalesněná většinou smrkovými monokulturami, které jsou často, zejména v 3-4 vegetačním stupni ohrožovány větrem, hnilobami a podkorním hmyzem. V poslední době však dochází k pozvolným změnám a zvyšuje se podíl listnatých dřevin a jedle.

Do této PLO patří lesa na území obcí Tvrdkov, Jiříkov, Horní Město, Rýmařov, jižní část Dolní Moravice, Malá Štáhle, Velká Štáhle, Břidličná.

Vodní režim – ochrana vod

Vodní zdroje v území MAS Rýmařovsko zasahují převážně do povodí Odry a z menší části (jihozápad) do povodí Moravy. Oblast povodí Odry na území ČR leží na rozhraní systémů Hercynského a Alpického. Do oblasti povodí zasahují tři provincie – Česká vysočina, Středoevropská nížina a Západní Karpaty. Subprovincie Vněkarpatské sníženiny rozdělují morfologicky povodí na východní a západní část. Zájmová oblast náleží k západní části, kterou tvoří Jesenická oblast s celky Rychlebské hory, Vidnavská nížina, Žulovská pahorkatina, Zlatohorská vrchovina, Hrubý a Nízký Jeseník.

Oblast povodí Odry na území České republiky zasahuje z hlediska regionální geologie do obou jejich základních geologických jednotek – Českého masivu i Západních Karpat. Převážná část povodí Odry je situována v moravskoslezské oblasti Českého masívu (moravikum a silesikum) v její severní části označované jako Jesenický blok.

Zvláštním geologickým znakem jsou postglaciální rašeliniště na plochých hřbetech Hrubého Jeseníku nebo ojedinělé krasové jevy v drobných čočkovitých polohách krystalických vápenců různého stáří a v plošně omezeném druhohorním štramberském vápenci.

Větší část povodí patří k územím s vysokým množstvím ročních srážek (horské oblasti přes 1 000 mm). Celkový odtok je proto relativně velký, ale velmi nerovnoměrný, protože petrografický charakter hornin většiny území je nepříznivý pro akumulaci podzemní vody. Horniny krystalinika, devonu a kulmu s relativně nízkým zvětralinovým pláštěm prakticky nemají průlinovou propustnost, horniny karpatského flyše jen v omezené míře (oběh podzemních vod je omezen soustavným výskytem 75olitických vložek). Pouze kvartérní a některé terciérní sedimenty obsahují významnější akumulace průlinové podzemní vody. Kvartérní sedimenty však pro malou kapacitu nemohou vyrovnávat odtok povrchové vody z území, neogenní sedimenty jsou v naprosté většině situovány pod stávající erozní bází, jejich svrchní polohy jsou nepropustné a rovněž výrazně

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

povrchový odtok neovlivňují. Část povodí má výrazný nedostatek podzemních vod a značné množství sídel proto zajišťuje potřebu vody z vodárenských nádrží prostřednictvím skupinových vodovodů. Podzemní vody krystalinika a devonu jsou převážně měkké, kalcium-bikarbonátového typu, vody karpatského mezozoika a terciéru jsou smíšené (natrium-bikarbonátové a kalcium-sulfátové s infiltračními kalcium-bikarbonátovými vodami).

V povodí Odry lze vymezit dvě hydrologicky odlišné oblasti podmíněné geologickou stavbou, oblast Jesenickou a Beskydskou. Celkově je povodí tvořeno převážně spíše menšími toky a jeho říční síť prodělala dlouhý a složitý vývoj ovlivněný i kolísáním klimatu ve čtvrtohorách. Nivní říční trati s výplní starých říčních sedimentů se nacházejí zvláště na dolním toku Odry a Opavy, jsou významným zdrojem kvalitních štěrkopísků a tvoří zčásti rezervoáry podzemní vody. Jinak ale zbývající část povodí proti jiným oblastem ČR je na podzemní vody poměrně chudá. Jesenická a Beskydská část povodí mají odlišný i charakter říční sítě. Liší se tedy nejen orograficky, geologickým stářím a geomorfologickým vývojem, ale i klimatickými a hydrologickými poměry. Specifické odtoky v Jesenické oblasti dosahují v horských oblastech s ohledem na výši srážek, morfologické poměry, poměr zalesnění aj. hodnot i přes $30 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$, směrem k východu s poklesem nadmořské výšky i srážek klesají na hodnoty $5 - 10 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$, v nížinách Opavy až ke $3 \text{ l.s}^{-1}.\text{km}^{-2}$.

Významnými toky na území SO ORP jsou Bílá Opava, Moravice, Podolský potok, Oslava, Bělokamenný potok, Volarka, Kotelný potok, Stříbrný potok, Mlýnský potok, Staroveský potok, Novopolský potok, Lučina, Strálecký potok, Stránský potok, Těchanovský potok, Teplička, Tvrdkovský potok, Slatinný potok, Splávký potok, Albrechtický potok, Poličná, Sitka, Huntava a další.

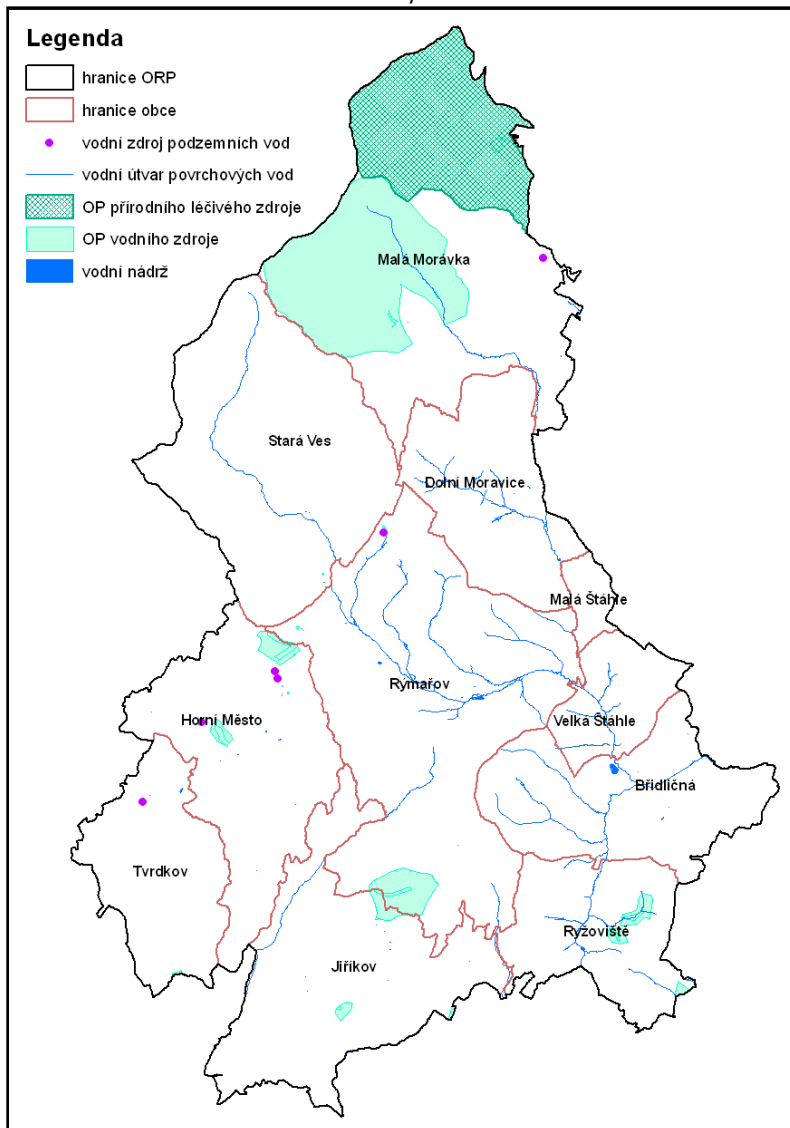
Na území SO ORP se nenachází významnější vodní plochy, jde převážně o malé vodní plochy, např. Břidličný rybník, přírodní nádrž Bahňátko a další nádrže v okolí obcí Rýmařov, Ryžoviště apod.

Na území obcí Horní Město, Malá Morávka, Rýmařov a Tvrdkov se nachází vodní zdroje. Ochranná pásma vodních zdrojů jsou vyhlášena v obcích Horní Město, Jiříkov, Malá Morávka, Rýmařov, Ryžoviště, Stará Ves a Tvrdkov.

Na území obce Malá Morávka se nachází přírodní léčivý zdroj (zdroj přírodní minerální vody včetně ochranného pásma). Je zde stanoveno ochranné pásmo II. Stupně pro lázně Karlova Studánka.

Podle dotazníkového šetření mají problémy s kvalitou pitné vody v obci Rýmařov – místní části Stránské (není zde vodovod a hladina spodních vod je v důsledku meliorací nízká) a Harrachov.

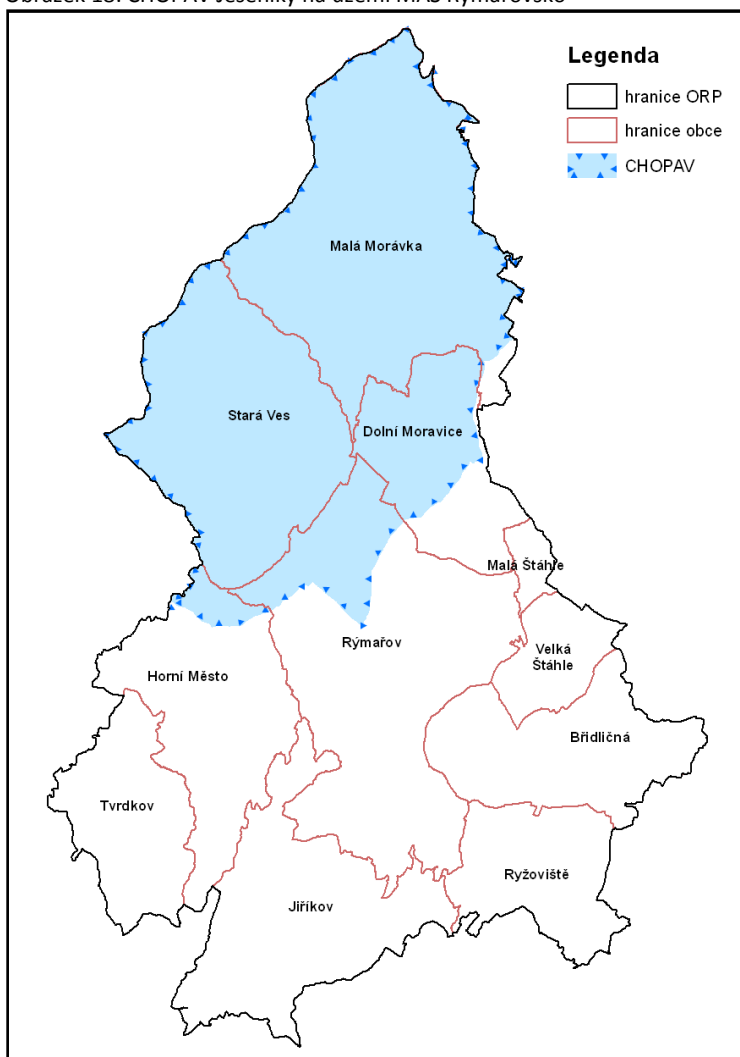
Obrázek 17: Vodní režim na území MAS Rýmařovsko

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., 2012

Na území MAS Rýmařovsko jsou vyhlášeny chráněné oblasti přirozené akumulace vod. Jedná se o CHOPAV Jeseníky, která zaujímá severní část území SO ORP a konkrétně se dotýká území 5 obcí (Dolní Moravice, Horní Město, Stará Ves, Rýmařov a Malá Morávka).

Obrázek 18: CHOPAV Jeseníky na území MAS Rýmařovsko

Zdroj: EKOTOXA s.r.o., 2012

Sklonitá orná půda

Neporušená krajina má schopnost akumulovat a zpomalit odtok velkého množství vody. Tuto schopnost krajiny výrazně snižujeme především díky velkovýrobnímu způsobu hospodaření v krajině, jako je vysoké zornění půdy, velké půdní bloky s nízkým obsahem organického podílu v půdě, nevhodnou skladbou dřevin v lese (smrková kultura na nevhodných místech). Tyto negativní projevy přináší nižší stabilitu krajiny a v konečném důsledku zvyšující se riziko povodní.

Nejhorší kombinací pro přirozený vodní režim v krajině je intenzivní zemědělská činnost na svažitém území. Tomu v ČR odpovídá definice orné půdy na sklonitých pozemcích. Dle metodik je považován z hlediska zrychleného odtoku pro ornou půdu kritický sklon nad 7°. Z těchto důvodů je tento typ kultury a sklonitosti předpokladem ke zhoršování přirozeného vodního režimu v krajině. Důsledkem je zvýšené riziko vzniku lokálních povodní nebo vysychání a degradace půdy.

Tabulka 28: Množství sklonitých orných pozemků na území jednotlivých obcí

OBEC	plocha sklonité orné půdy (ha)	plocha orné půdy (ha)	procento sklonité orné půdy z orné celkově (%)
Břidličná	0	17,61	0,0
Dětřichov nad Bystřicí			
Dolní Moravice	0,02	1,88	1,1
Horní Město	39,92	271,58	14,7
Jiříkov	9,77	122,3	8,0
Lomnice			
Malá Morávka	-	-	-
Malá Štáhle	-	-	-
Rýmařov	22,18	202,28	11,0
Ryžoviště	0	1,36	0,0
Stará Ves	0	3,21	0,0
Tvrdkov	88,5	223,96	39,5
Velká Štáhle	0	1,05	0,0
Václavov u Bruntálu			
MAS Rýmařovsko	160,39	845,23	19,0

Zdroj: Data ÚAP, 2012

Absolutně největší množství ploch se svažitou ornou půdou se nachází na území obce Tvrdkov, a to 88,5 ha. Toto množství činí 40 % veškeré orné půdy na území obce. Větší množství těchto nevhodných ploch se nachází také na území obcí Horní Město a Rýmařov. V těchto obcích by měly být identifikovány tyto pozemky a navrženy potřebná opatření (možno využít KPÚ) aby se zabránilo nebezpečí vzniku zrychleného odtoku vody při přívalové srážce a omezilo nebezpečí vzniku lokální povodně. Naopak v obcích Břidličná, Dolní Moravice, Ryžoviště, Stará Ves a Velká Štáhle je nulové či minimální množství sklonité orné půdy.

Podle dotazníkového průzkumu ohrožují přívalové srážky obce Rýmařov, Malá Morávka, Malá Štáhle, Stará Ves (ohrožení také erozí půdy) a Velká Štáhle.

KPÚ byly zahájeny či probíhají v obcích Dolní Moravice, Ryžoviště, Malá Morávka, Stará Ves, Tvrdkov a Velká Štáhle. Dokončeny byly KPÚ v obci Břidličná.

Povodňová charakteristika

Vodní režim v krajině úzce souvisí se vznikem povodňových stavů. Podle výskytu povodňových stavů jsou stanovována záplavová území. Záplavová území jsou administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. Jejich rozsah je povinen stanovit na návrh správce vodního toku vodoprávní úřad. Vodoprávní úřad může uložit správci vodního toku povinnost zpracovat a předložit takový návrh v souladu s plány hlavních povodí a s plány oblastí povodí. V současně zastavěných územích obcí, v územích určených k zástavbě podle územně plánovací dokumentace, případně podle potřeby v dalších územích, vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku aktivní zónu záplavového území podle nebezpečnosti povodňových průtoků.

Na území SO ORP Rýmařov zasahuje záplavové území Q₁₀₀ Černého potoka, Podolského potoka a Moravice. Záplavové území Q₁₀₀ Černého potoka zasahuje do území obce Malá Morávka. Záplavové

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území**MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.****reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352**

území Q_{100} Podolského potoka zasahuje do území obcí Velká Štáhle a Rýmařov. Záplavové území Moravice zasahuje do území obcí Břidličná, Dolní Moravice, Malá Morávka, Malá Štáhle, Rýmařov a Velká Štáhle.

Ve všech těchto obcích zasahuje záplavové území Q_{100} do zastavěného území. V těchto územích by neměly být povolovány nové stavby zhoršující průběh povodňové vlny. V již zastavěných částech obcí, kde zasahuje plocha záplavového území Q_{100} je potřeba navrhnout a realizovat opatření chránící toto území.

Tabulka 29: Plocha záplavových území Q_{100} na území jednotlivých obcí

OBEC	vodní tok (Q_{100})	zaplavená plocha při Q_{100} (ha)	zaplavená plocha při Q_{100} (ha) v ZÚ	% zaplavené plochy při Q_{100} v ZÚ
Břidličná	Moravice	30,74	5,17	3,2
Dětřichov nad Bystřicí				
Dolní Moravice	Moravice	52,12	5,38	5,3
Horní Město	-	-	-	-
Jiříkov	-	-	-	-
Lomnice				
Malá Morávka	Moravice	16,76	8,63	5,2
	Černý potok	0,43	-	-
Malá Štáhle	Moravice	8,18	1,91	7,6
Rýmařov	Moravice	28,97	-	-
	Podolský potok	74,00	29,05	6,0
Ryžoviště	-	-	-	-
Stará Ves	-	-	-	-
Tvrdkov	-	-	-	-
Velká Štáhle	Moravice	41,67	36,57	51,8
	Podolský potok	3,66		
Václavov u Bruntálu				

Zdroj: Data ÚAP, 2012

Pro vodní toky Černý potok, Podolský potok a Moravici byly vymezeny aktivní zóny v záplavových územích – viz následující tabulka.

Tabulka 30: Aktivní zóny v záplavových územích v MAS Rýmařovsko

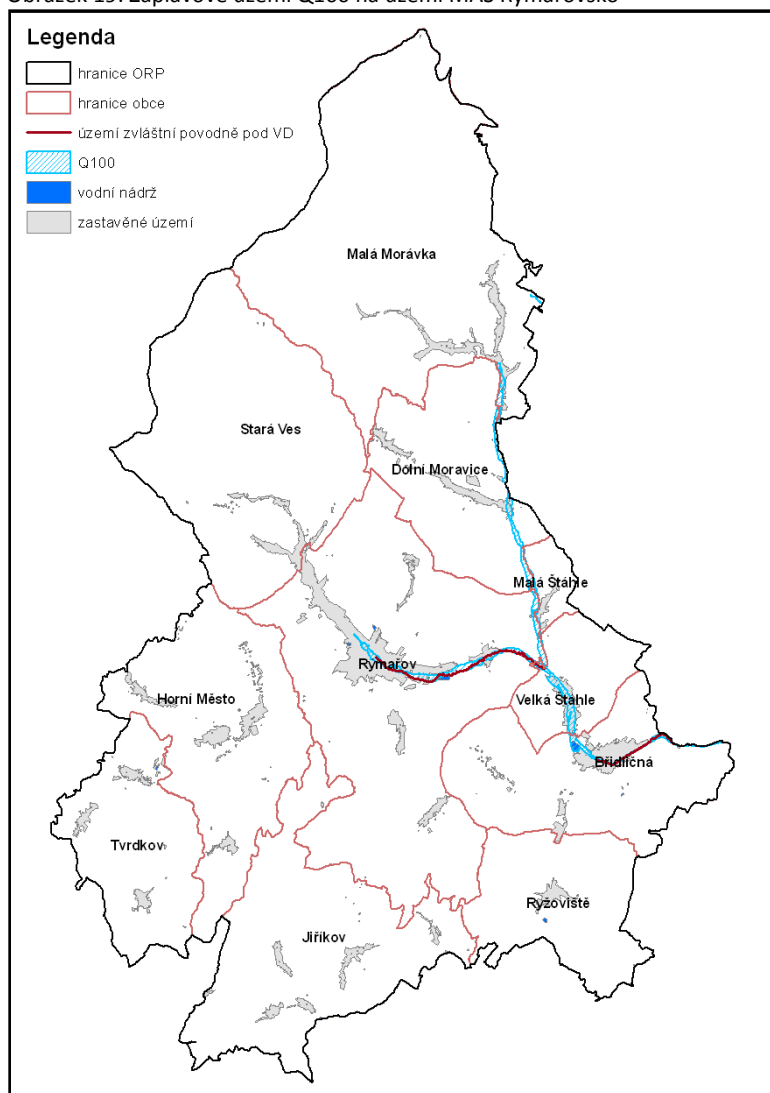
OBEC	Vodní tok	Plocha aktivní zóny (ha)	Plocha aktivní zóny v ZÚ (ha)	% plochy aktivní zóny v ZÚ z celkové plochy ZÚ
Břidličná	Moravice	20,86	3,8	2,4
Dolní Moravice	Moravice	41,32	3,8	3,8
Malá Morávka	Moravice	14,11	6,6	3,9
	Černý potok	0,38		
Malá Štáhle	Moravice	6,60	1,0	4,0
Rýmařov	Podolský potok	50,88	15,7	3,3

OBEC	Vodní tok	Plocha aktivní zóny (ha)	Plocha aktivní zóny v ZÚ (ha)	% plochy aktivní zóny v ZÚ z celkové plochy ZÚ
	Moravice	27,63		
Velká Štáhle	Podolský potok	2,56	24,2	34,3
	Moravice	29,04		

Zdroj: Data ÚAP, 2012

V obcích Břidličná, Rýmařov a Velká Štáhle je stanoveno území zvláštní povodně pod vodním dílem. Podle dotazníkového šetření ohrožují povodně obec Stará Ves.

Obrázek 19: Záplavové území Q100 na území MAS Rýmařovsko

Zdroj: Data ÚAP, 2012

V posledních letech dochází často k povodním, a proto je kladen velký důraz na řešení protipovodňových opatření. Povodňová problematika je řešena v Plánu oblasti povodí Odry 2010 - 2015 (prosinec 2009). V MAS Rýmařovsko jsou v tomto plánovacím období navrhována následující opatření:

- Kotelný potok - Malá Morávka – zkapacitnění, směrová a výšková stabilizace koryta, navrhovaná kapacita Q_{20} , náklady činí 2,2 mil. Kč;
- Novopolský potok – Rýmařov – zkapacitnění, směrová a výšková stabilizace koryta, navrhovaná kapacita Q_{20} , náklady činí 15,4 mil. Kč;
- Podolský potok - Stará Ves u Rýmařova – zkapacitnění, směrová a výšková stabilizace koryta, navrhovaná kapacita Q_{20} , náklady činí 20,5 mil. Kč;
- Moravice
 - Velká Štáhle – zkapacitnění + ohrázení opěrných zdí, navrhovaná kapacita Q_{20} , náklady činí 32 mil. Kč;
 - Břidličná – zkapacitnění koryta, zavázání, navrhovaná kapacita Q_{100} , náklady činí 6,8 mil. Kč.

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

- Malá Morávka, připravuje se vyhlášení (bude do konce roku 2012) záplavového území km 96,340-100,00 včetně stanovení aktivní zóny (zastavěná část k.ú. Karlov pod Pradědem a Malá Morávka – po soutok s Bělokamenným potokem-odtud je již záplavové území Moravice vyhlášeno).

V obcích Tvrdkov a Jiříkov jsou vyhrazeny retenční prostory. V Tvrdkově se jedná o poldr Huntava – Dolní Loučka (rozloha 2,4 ha) a v Jiříkově jde o poldr Oslava – Dolní Loučka (rozloha 12,1 ha).

Stav povrchových a podzemních vod

Znečištění vod je jedním z největších environmentálních problémů současného světa. Voda transportuje živiny, ale zúčastňuje se rovněž na zprostředkování pohybu škodlivin v rámci různých ekosystémů. Důsledkem je, že může dojít ke kumulaci – nahromadění škodliviny v některé ze součástí životního prostředí. Znečištění vod je způsobováno chemickými látkami anorganického charakteru, hlavně těžkými kovy, nebo látkami organickými. Hlavním typem znečištění vod v našich podmínkách je eutrofizace – znečištění vod nadměrným obsahem živin. Odpadní vody splaškové mohou být znečištěny mikrobiálně. Významnou měrou se na znečištění vod podílí také zemědělská výroba. Problémem vody je rovněž její dosažitelnost a distribuce. Přibližně třetina toků ČR zůstává i přes výrazné zlepšení za posledních 15 let stále nadměrně znečištěna.

Z dat HEIS VÚV T.G.M. (2011 a 2012) vyplývá, že v obcích Horní Město, Rýmařov, Jiříkov, Tvrdkov a okrajově Ryžoviště jsou útvary povrchových vod s klasifikací rizikové. Vodní útvary podzemních vod, které jsou klasifikovány jako nevyhovující jsou v obcích Malá Morávka, Stará Ves, Horní Město, Tvrdkov, Jiříkov a okrajově v obcích Dolní Moravice, Rýmařov a Ryžoviště (viz následující obrázky).

Hodnocení bylo použito pro současný stav a odhad stavu k roku 2015, který je použit pro návrhy opatření. Výstupem hodnocení stavu pro jednotlivé podložky a složky je klasifikace vodního útvaru jako vyhovující (dobré), potenciálně nevyhovující (potencionálně rizikové) nebo nevyhovující (rizikové).

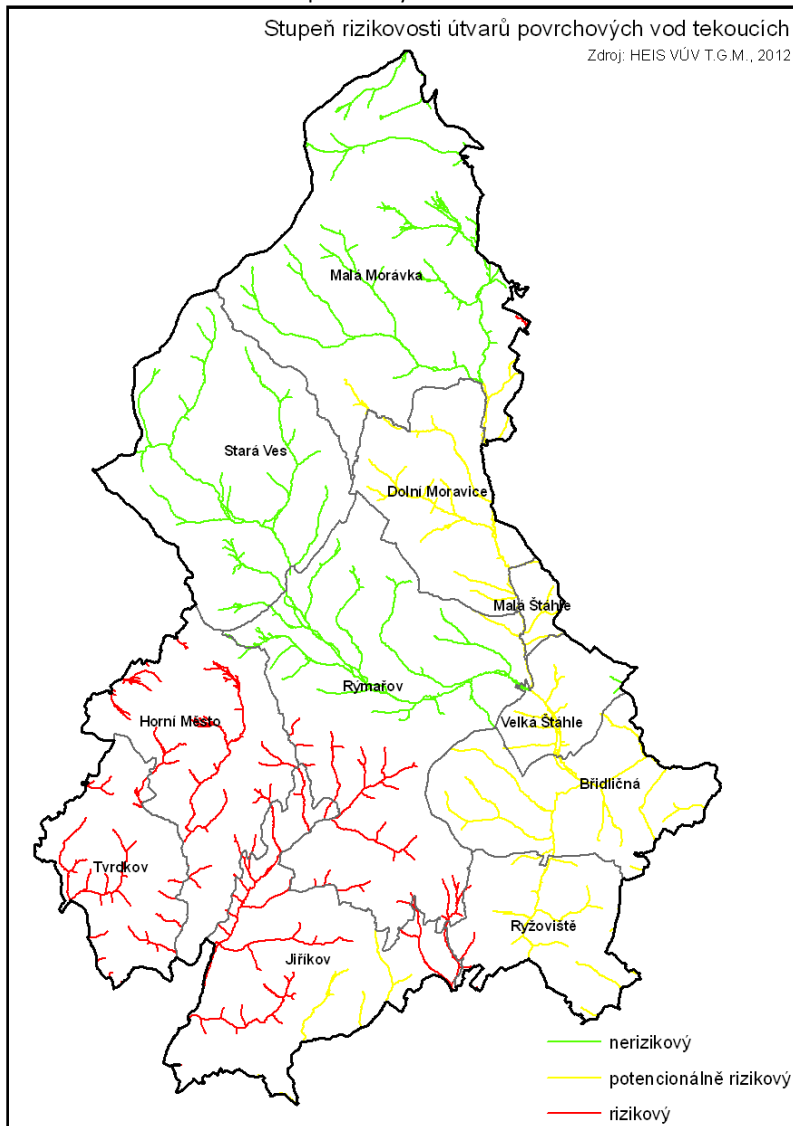
Stav útvaru povrchových vod je určený horším z jeho ekologického a chemického stavu. Stav silně ovlivněných útvarů povrchových vod je dán tzv. ekologickým potenciálem a chemickým stavem. Stav útvaru podzemních vod je daný horším z jeho kvantitativního či chemického stavu. Pro období platnosti prvních plánů oblastí povodí, tj. do roku 2015, byly navrženy limity [O92] definující dobrý stav útvarů povrchových a podzemních vod a chráněných území.

Přístup k hodnocení stavu vodních útvarů je stanoven v „Metodických postupech státních podniků Povodí pro hodnocení chemického a ekologického stavu a rizikovosti útvarů povrchových vod, ekologického potenciálu útvarů povrchových vod, chemického a kvantitativního stavu útvarů podzemních vod v prvních plánech oblastí povodí“. Hodnocení stavu vodních útvarů spočívá v syntéze výsledků hodnocení jednotlivých složek stavu. Hodnocení složky je pak určeno výsledky hodnocení jednotlivých parametrů. Při těchto hodnoceních a syntézách platí následující pravidla:

- přímé hodnocení (na základě dat z monitoringu) má přednost před nepřímým (na základě informací o vlivu užívání vod na stav vod),
- nevyhovuje-li alespoň jeden parametr hodnocené složky stavu limitům dobrého stavu, celá složka stavu je klasifikována jako nevyhovující,
- při syntézách hodnocení platí vždy horší z provedených hodnocení.

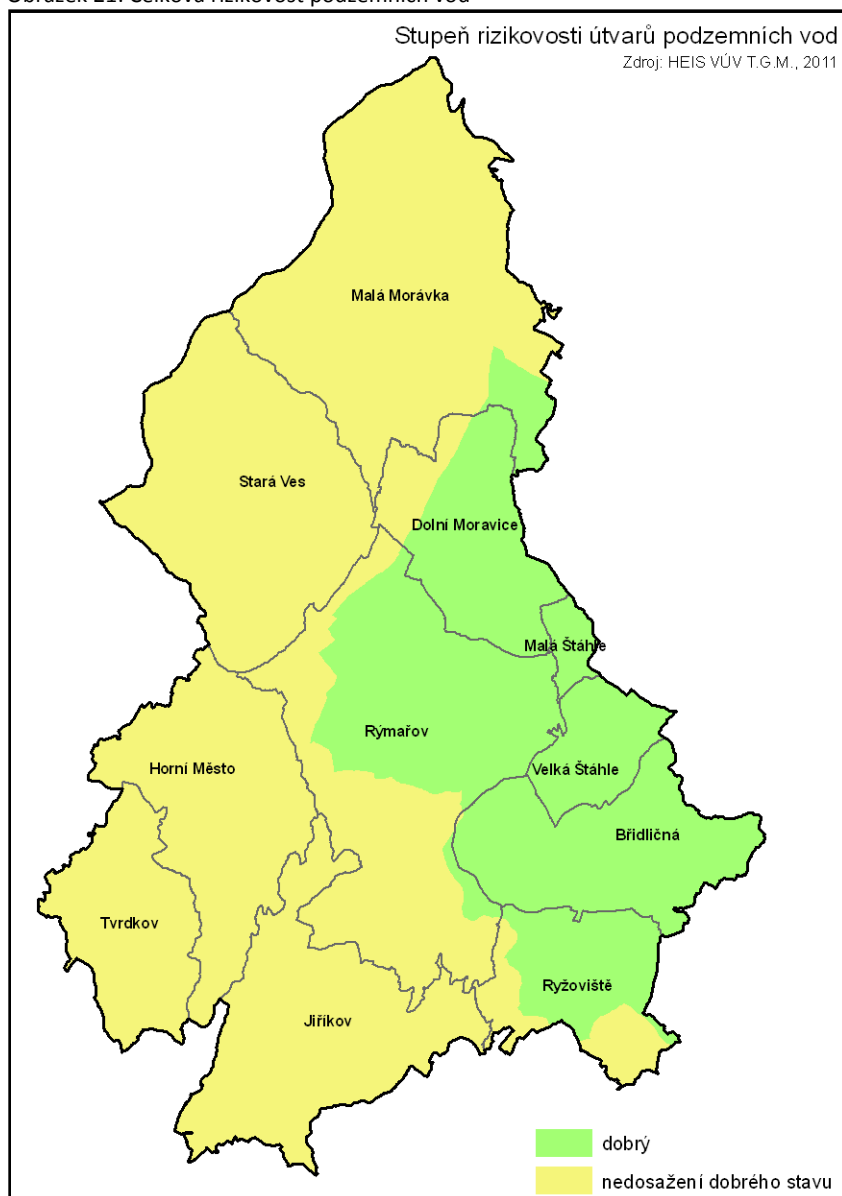
V Plánu oblasti povodí Odry 2010 - 2015 (prosinec 2009) je v tomto plánovacím období pro MAS Rýmařovsko navržena rekonstrukce ČOV a dostavba kanalizace v Břidličné (náklady činí 63 mil. Kč), což ovlivní kvalitu vody v Moravici a přispěje tak k dosažení cílů ochrany vod pro tento vodní útvar povrchových vod.

Obrázek 20: Celková rizikovost povrchových vod

Zdroj: HEIS VÚV T.G.M., 2012

Obrázek 21: Celková rizikovost podzemních vod

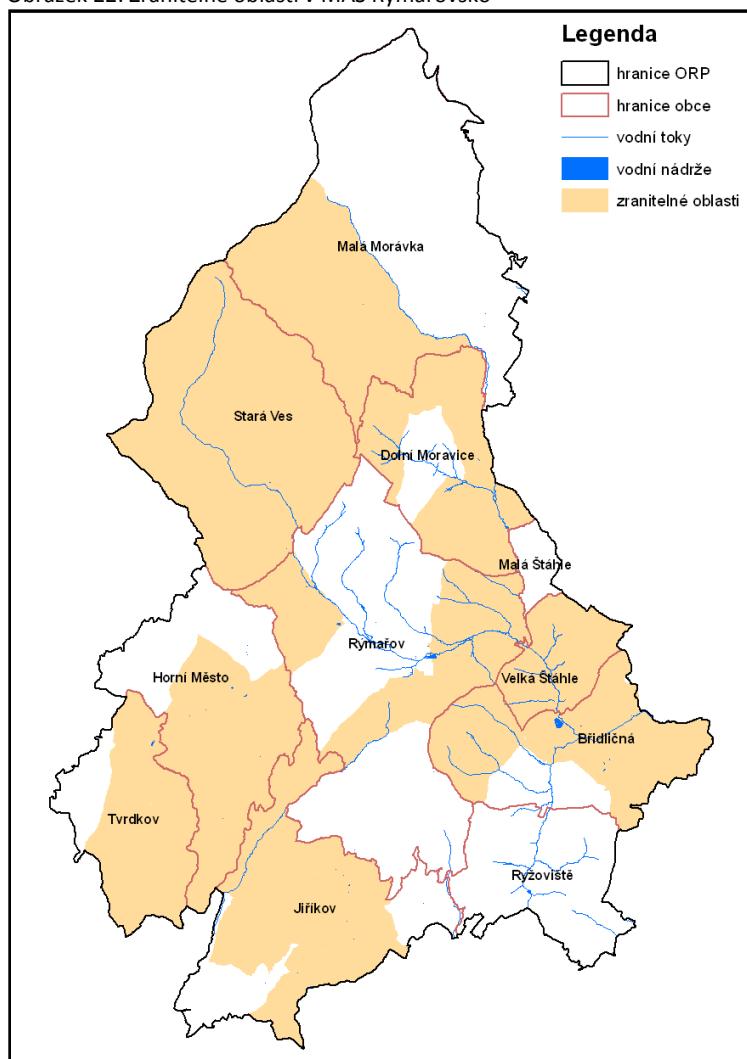
Zdroj: HEIS VÚV T.G.M., 2011

Rovněž dle dat HEIS VÚV T.G.M. (2012) se na území MAS Rýmařovsko nachází zranitelné oblasti (viz následující obrázek). Zranitelné území jsou taková území, kde se vyskytují:

- povrchové nebo podzemní vody, zejména využívané nebo určené jako zdroje pitné vody, v nichž koncentrace dusičnanů přesahuje hodnotu 50 mg/l nebo mohou této hodnoty dosáhnout,
- nebo povrchové vody, u nichž v důsledku vysoké koncentrace dusičnanů ze zemědělských zdrojů dochází nebo může dojít k nežádoucímu zhoršení jakosti vody.

Zranitelné oblasti jsou vyhlášeny v obcích Malá Morávka, Stará Ves, Dolní Moravice, Tvrdkov, Rýmařov, Velká Štáhle, Horní Město, Jířkov a Břidličná.

Obrázek 22: Zranitelné oblasti v MAS Rýmařovsko

Zdroj: HEIS VÚV T.G.M., 2012

V datech ÚAP je stanovena zranitelná oblast pouze v obci Jiříkov – viz následující obrázek.

Obrázek 23: Zranitelné oblasti v MAS Rýmařovsko

Zdroj: Data ÚAP, 2012

Problémové oblasti k řešení:

Omezení pro rozvoj obcí může představovat poddolované území, například výstavby. Na území MAS Rýmařovsko je evidováno pouze jedno aktivní sesuvné území na území obce Ryžoviště, a to plošně malého rozsahu v severovýchodní části území v blízkosti zástavby a může proto představovat menší potenciální riziko. Podle dotazníků (2012) představují problém také sesouvající se opěrné zdi v Ryžovišti (ul. Mučedníků u kostela) a Rýmařově (zeď u kostela).

Omezení vyplývající z poddolovaných území je mnohem větší, a to zejména z důvodu jejich velkého rozsahu. Nacházejí se především na území Dolní Moravice (213 ha), Horního Města (408,3 ha), Břidličné (85,2 ha), Tvrdkova (100,6 ha), Jiřikova (63,7 ha), Rýmařova (97 ha) a Malé Morávky (249,8 ha) a Malé Štáhle (70,7 ha – 25 % území obce). V ostatních obcích je jejich výskyt nižší. V některých obcích – Břidličná (lokalita Na Jezírkách), Horní Město (celá obec Horní Město a osada Skály u Rýmařova), Dolní Moravice (Horní Moravice – 100 m široký pruh JZ-SV směru mezi domy č. p. 65 až 31), Malá Morávka (od č. p. 79 západně od silnice 100 m široký pruh JZ-SV směru až po č. p. 242), Malá Štáhle (poddolovaný pruh sj. směru zasahuje pod dům č. p. 31), Tvrdkov (Ruda u Rýmařova – jih obce, domy č. p. 68 a 86), Rýmařov (Rýmařov-Edrovice, okolí ulice Javorová a Julia Fučíka) – zasahují do zastavěného území a mohou proto představovat potenciální riziko nebo budoucí omezení pro výstavbu a rozvoj obcí. Ve sledovaném území se nachází také celá řada starých důlních děl a pozůstatků historické těžby.

Problémy k řešení:

- přesná lokalizace sesuvných a poddolovaných území a zjištění míry rizika a omezení využití území a případné určení opatření a vhodného využití těchto lokalit (všechny obce);
- najít vhodné využití pro poddolovaná území (zejm. Dolní Moravice, Horní Město, Břidličná, Tvrdkov, Jiřikov, Rýmařov, Malá Štáhle a Malá Morávka);

- dodržování zásad ochrany ložisek nerostných surovin (Tvrdkov, Horní Město, Jiříkov);
- minimalizace negativního vlivu případné další těžby nerostných surovin na složky životního prostředí (záběr ZPF, ochrana vod, ochrana přírody, doprava) při současném respektování potřeby dostatečného množství surovin (Tvrdkov, Horní Město, Jiříkov).

Sklonitá orná půda

- V oblastech s vyšším výskytem sklonité orné půdy je potřeba identifikovat tyto pozemky a navrhnout opatření vedoucí k eliminaci negativních vlivů (změna hospodaření, zatravnění, protierozní opatření, retenční nádrže...). Jedná se zejména o obce Tvrdkov, Horní Město a Rýmařov;
- v obcích, kde hladina Q_{100} zasahuje do zastavěného území, navrhnout opatření na ochranu majetku státu, obcí a obyvatel a nerozšiřovat zastavitelné území do těchto ploch, což by vedlo k dalším nákladům na nové nákladné protipovodňové opatření (často pouze lokálního charakteru, kdy se problém přenesse níže po toku). Jedná se především o obce Břidličná, Dolní Moravice, Malá Morávka, Malá Štáhle, Rýmařov a Velká Štáhle;
- v obcích, kde je aktivní zóna záplavového území, je nepřipustná jakákoliv stavební činnost. Jedná se o území v obcích Břidličná, Dolní Moravice, Malá Morávka, Malá Štáhle, Rýmařov a Velká Štáhle;
- podporovat posilování retenční schopnosti území, dbát na nenarušení povrchových a podzemních zdrojů vody a pramenišť minerálních a léčivých vod a podporovat jejich hospodárné využívání – území obcí Horní Město, Malá Morávka, Rýmařov, Tvrdkov, Jiříkov, Ryžoviště a Stará Ves;
- řešit problémy s kvalitou nebo množstvím pitné vody v obci Rýmařov;
- vybudování a modernizace infrastruktury pro čištění odpadních vod, modernizace stávajících ČOV a dokončení výstavby čistíren odpadních vod, realizace místních kanalizací a ČOV v menších sídlech – ve všech obcích, kde tato opatření doposud nebyla realizována;
- přispívat k prevenci a snižování znečišťování povrchových a podzemních vod v důsledku zemědělské a průmyslové činnosti – zejména v obcích Malá Morávka, Stará Ves, Dolní Moravice, Tvrdkov, Rýmařov, Velká Štáhle, Horní Město, Jiříkov a Břidličná (zranitelné oblasti).

Hygiena životního prostředí – problémy:

- podporovat územní potřeby výstavby obchvatů obcí a modernizace komunikací za účelem snížení imisní a hlukové zátěže obyvatel tranzitní dopravou (Rýmařov, Malá Štáhle, Stará Ves);
- v blízkosti významných komunikací (I/11) zvážit odsun stavební čáry pro novou výstavbu;
- zajistit plochy a koridory veřejné technické infrastruktury (plynofikace), především pro obce v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší nebo s trvale nepříznivými rozptylovými podmínkami (obce bez plynofikace se subjektivně vnímaným znečištěným ovzduším z vytápění domácností: Břidličná, Horní Město, Jiříkov, Malá Štáhle, Stará Ves a Tvrdkov);
- zajistit dostatečné plochy pro výsadbu účelové zeleně, například pásů zeleně podél průmyslových areálů, podél komunikací a na návětrných stranách obcí, s celou řadou pozitivních dopadů na životní prostředí (např. zachycení a snížení prašnosti v ovzduší, omezení hluku).
- Identifikovat, lokalizovat a najít vhodné využití pro lokality s výskytem starých ekologických zátěží.

Chráněná území – problémy k řešení:

- zajistit realizaci doposud nefunkčních prvků ÚSES;
- z hlediska krajinného rázu představuje významné ohrožení propojování sídel a expanze staveb do volné krajiny. V rámci územního plánování zachovat kompaktnost zástavby a ochranu volné krajiny;
- potenciální nebezpečí pro zájmy ochrany přírody a krajiny představuje realizace liniových staveb a související fragmentace území. V rámci územního plánování respektovat migračně významná území a migrační koridory a v místech střetů s rozvojovými záměry vymezit opatření, která zajistí prostupnost území i do budoucna (podchody, přechody, úpravu mostků,...);
- u záměrů, které zasahují do MZCHÚ nebo ÚSES provést v rámci hodnocení EIA biologické hodnocení a zajistit co nejmenší negativní dopad na dané lokality;
- při hospodářské činnosti v krajině je nutno vytvářet podmínky pro zachování a rozšiřování rozptýlené zeleně v krajině, pro vytváření protierozních opatření;
- řešit potenciální střety rozvoje rekreace a cestovního ruchu se zájmy ochrany přírody. Vysoké přírodní hodnoty jsou jedním z předpokladů pro cestovní ruch a je proto v zájmu regionu je zachovat.

Zemědělský půdní fond – problémy k řešení:

- půda je jednou ze základních složek životního prostředí ovlivňující celý ekosystém a ochrana půdního fondu proto patří k základním prvkům strategie udržitelného rozvoje. Při tvorbě územně plánovací dokumentace je potřeba minimalizovat zábory zemědělské půdy a zejména zemědělské půdy s vysokým stupněm ochrany nebo vysokou bonitou;
- snažit se především využívat stávajících ploch, které jsou již vyjmuty ze zemědělského půdního fondu. Při dočasných zábořích půd je třeba co nejméně ztěžovat obhospodařování ZPF a po ukončení stavby nebo jiné nezemědělské činnosti rychle provést úpravu či rekultivaci dotčené půdy;

při tvorbě územně plánovací dokumentace je potřeba minimalizovat zábory PUPFL, zejména LO a některých subkategorií LZU a minimalizovat zásahy do lesních komplexů, zejména liniovými stavbami, které ohrozí stabilitu lesa.

6.2.4 Podnikání a cestovní ruch

6.2.4.1 Podnikatelská struktura

Na území MAS Rýmařovsko působí celkem 3 338 firem, což je o 225 firem více než v roce 2009. Z firem, jež uvádějí počet svých zaměstnanců, je 1 121 firem bez zaměstnanců, 218 firem zaměstnává 1–5 osob, 31 firem zaměstnává 6–9 osob a dalších 42 firem má 10–19 zaměstnanců. S rostoucím počtem zaměstnanců počet firem rychle klesá.

Tabulka 31: Počet firem podle počtu zaměstnanců (31.12.2011)

Počet zaměstnanců	Počet firem
Bez zaměstnanců	1121
1 - 5 zaměstnanců	218
6 - 9 zaměstnanců	31
10 - 19 zaměstnanců	42

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území**MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.****reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352**

20 - 24 zaměstnanci	12
25 - 49 zaměstnanců	20
50 - 99 zaměstnanců	6
100 - 199 zaměstnanců	1
250 - 499 zaměstnanců	1
500 - 999 zaměstnanců	1
1000 - 1499 zaměstnanců	1
Neuvedeno	1884
Ekonomické subjekty celkem	3338

Zdroj: ČSÚ

Následující tabulka ukazuje celkový počet registrovaných subjektů ve správním obvodu a u kolika z nich byla zjištěna aktivita. Podle CZ-NACE² podniká nejvíce firem (392) v oblasti specializované stavební činnosti a v oblasti maloobchodu (kromě motorových vozidel) (334 firem), dále pak ve výstavbě budov (227 firem). Firem, u nichž byla zjištěna aktivita, je však výrazně méně. Z celkového počtu registrovaných subjektů 3 338 byla zjištěna aktivita jen u 1 818. Od roku 2009 se mírně zvyšuje celkový počet ekonomických subjektů, přičemž největší nárůst zaznamenal velkoobchod (90 nových firem).

Tabulka 32: Počet subjektů podle NACE (31.12.2011)

NACE	Registr. subjekty	
	celkem	zjištěná aktivita
Specializované stavební činnosti	392	239
Maloobchod, kromě motorových vozidel	334	105
Výstavba budov	227	149
Velkoobchod, kromě motorových vozidel	187	115
Stravování a pohostinství	179	96
Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	166	109
Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	127	43
Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	108	57
Poskytování ostatních osobních služeb	106	68
Činnosti v oblasti nemovitostí	105	26
Lesnictví a těžba dřeva	99	62
Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů	97	36
Pozemní a potrubní doprava	86	57
Právní a účetnické činnosti	83	60
Zprac. dřeva, výroba dřev., korkových, proutěných a slam. výrobků, kromě nábytku	78	49
Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	75	52
Sportovní, zábavní a rekreační činnosti	71	22

² Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) nahradila Odvětvovou klasifikaci ekonomických činností (OKEČ) s účinností od 1. ledna 2008. Nová klasifikace CZ-NACE má zohlednit technologický rozvoj a strukturální změny hospodářství za posledních patnáct let, a tedy být relevantnější s ohledem na hospodářskou realitu, jako i lépe srovnatelná s jinými mezinárodními klasifikacemi, protože je součástí systému statistických klasifikací, které vznikly pod záštitou Statistické divize OSN.

NACE	Registr. subjekty	
	celkem	zjištěná aktivita
Výroba nábytku	69	43
Ostatní finanční činnosti	47	20
Ubytování	42	22
Vzdělávání	38	28
Výroba elektrických zařízení	36	29
Výroba oděvů	35	15
Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy	31	25
Zdravotní péče	31	27
Opravy a instalace strojů a zařízení	26	17
Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	26	16
Činnosti v oblasti informačních technologií	23	14
Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	22	12
Činnosti vedení podniků; poradenství v oblasti řízení	20	6
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	20	15
Výroba potravinářských výrobků	18	10
Finanční zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování	17	14
Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	16	4
Reklama a průzkum trhu	16	13
Výroba textilií	11	1
Ostatní zpracovatelský průmysl	11	6
Činnosti související se stavbami a úpravou krajiny	11	4
Tvůrčí, umělecké a zábavní činnosti	11	5
Tisk a rozmnožování nahaných nosičů	10	8
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	9	9
Vydavatelské činnosti	8	5
Činnosti v oblasti pronájmu a operativního leasingu	6	2
Činnosti cestovních agentur, kanceláří a jiné rezervační a související činnosti	6	5
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	5	2
Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárnictví	5	4
Výroba strojů a zařízení j. n.	5	5
Veterinární činnosti	5	2
Výroba pryžových a plastových výrobků	4	4
Bezpečnostní a pátrací činnosti	4	4
Ambulantní nebo terénní sociální služby	4	3
Výroba papíru a výrobků z papíru	3	3
Informační činnosti	3	2
Činnosti knihoven, archivů, muzeí a jiných kulturních zařízení	3	2
Výroba chemických látek a chemických přípravků	2	1
Činnosti v oblasti filmů, videozáznamů a televizních programů, pořizování zvukových nahrávek a hudební vydavatelské činnosti	2	1
Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání	2	1
Výroba nápojů	1	1
Výroba usní a souvisejících výrobků	1	1

NACE	Registr. subjekty	
	celkem	zjištěná aktivita
Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	1	1
Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívesů a návěsů	1	1
Shromažďování, úprava a rozvod vody	1	1
Činnosti související s odpadními vodami	1	1
Poštovní a kurýrní činnosti	1	-
Pobytové služby sociální péče	1	1
Nezařazeno	147	57
Ekonomické subjekty celkem	3338	1818

Zdroj: ČSÚ

Doplňující informace z publikací ČSÚ týkající se celého Moravskoslezského kraje:

- hrubá mzda Moravskoslezského kraje za 1. čtvrtletí roku 2012 (22 467 Kč) je mírně vyšší než medián³ mezd v krajích. Výrazně vyšší průměrná mzda je pouze v hl. městě Praha (31 845 Kč);
- v roce 2011 bylo nejvíce osob zaměstnaných ve službách (54,3 %), následoval průmysl (43,6 %) a jen minimum zaměstnanců našlo uplatnění v zemědělství.

Závěry vyplývající z dotazníků:

- lidé dojíždějí do zaměstnání zejména do Bruntálu a Rýmařova;
- z větších firem působí v obci Břidličná firma AL INVEST (výrobce obalových materiálů a válcovaných polotovarů z hliníku). Lidé dále nacházejí uplatnění např. ve stavebnictví, dřevozpracujícím průmyslu a zemědělství.

Míra podnikatelské aktivity

Míra podnikatelské aktivity vyjadřuje počet podnikatelů – fyzických osob připadajících na 1 000 obyvatel. Čím je míra podnikatelské aktivity v obci vyšší, tím lze obec považovat za hospodářsky silnější.

Od roku 2009 se ve správním obvodu zvýšil počet fyzických osob, a to hlavně podnikajících dle živnostenského zákona nezapsaných v OR. Přesto je podnikatelská aktivita ve většině obcí nízká. Nyní připadá 173 podnikatelů na 1 000 osob. Nejvyšší míru podnikatelské aktivity vykazují obce Malá Morávka (266), Stará Ves (220) a Rýmařov (183). Obcemi s nejnižší mírou podnikatelské aktivity jsou Malá Štáhle (126) a Tvrdkov (128).

Tabulka 33: Míra podnikatelské aktivity (údaje k 31.12.)

Obec	Celkem fyzických osob 2011	Míra podnikatelské aktivity		
		2007	2009	2011
Břidličná	474	132,9	132,8	138,5
Dětřichov nad Bystřicí				
Dolní Moravice	70	158,4	163,2	171,1

³ Medián je hodnota, jež dělí řadu podle velikosti seřazených výsledků na dvě stejně početné poloviny. Platí, že nejméně 50% hodnot je menších nebo rovných a nejméně 50% hodnot je větších nebo rovných mediánu. Jeho základní výhodou je, že není ovlivněn extrémními hodnotami (na rozdíl od průměru).

Horní Město	153	157,1	160,3	159,7
Jiříkov	48	204,2	154,6	158,9
Lomnice				
Malá Morávka	184	256,7	253,0	265,9
Malá Štáhle	19	100,0	106,0	125,8
Rýmařov	1574	176,7	177,0	182,8
Ryžoviště	87	145,0	138,1	140,1
Stará Ves	116	205,7	214,0	219,7
Tvrdkov	29	106,6	120,2	127,8
Velká Štáhle	63	159,9	164,8	176,0
Václavov u Bruntálu				
MAS Rýmařovsko	2817	167,0	166,7	173,1

Zdroj: ČSÚ

Problémové oblasti k řešení:

- Nedostatek pozemků pro výstavbu – Břidličná, Horní Město, Malá Morávka, Stará Ves, Velká Štáhle;
- nedostatek pracovních příležitostí ve všech obcích;
- existence brownfields:
 1. Rýmařov – objekty Hedvy na ul. Opavská, budovy bývalého Geologického průzkumu, „banka“ na ul. Husova
 2. Ryžoviště – bývalé ředitelství státních statků
 3. Horní Město – objekt bývalé Hedvy;

Malá Morávka – objekt bývalé žebříkárny-dřevosloh.

6.2.4.2 Cestovní ruch

Z hlediska cestovního ruchu náleží území MAS Rýmařovsko k turistickému regionu Severní Morava a Slezsko, která je členěna na jednotlivé turistické oblasti, z nichž Rýmařov spadá do oblasti „Jeseníky“. Obce v MAS Rýmařovsko jsou taktéž součástí Euroregionu Praděd.

K hlavním rekreačním funkcím Jeseníků patří především zimní sporty – běžkování, sjezdové lyžování a snowboarding, v posledních letech bylo investováno mnoho finančních prostředků pro zlepšení infrastruktury pro lyžaře. Co se týče letní turistiky, populární je pěší turistika i cykloturistika, rozvíjí se jízda na koni, pro kterou jsou zde velmi dobré podmínky. Rekrece u vody patří vzhledem k nadmořské výšce v řešeném území mezi málo významné sporty.

Vysokohorské lyžování má pro oblast Jeseníků z hlediska rekreace a cestovního ruchu stěžejní význam. Většina lyžařských areálů však leží v části Jeseníků spadající do Olomouckého kraje. Na území Moravskoslezského kraje jsou bezesporu nejatraktivnějšími lyžařskými středisky Praděd – Ovčárna a Malá Morávka – Karlov.

V Jeseníkách jsou velmi dobré podmínky pro běžecké lyžování. Slouží mu v podstatě téměř všechny letní turistické trasy (s výjimkou některých kotlin z důvodu lavinového nebezpečí). Území je protkáno velmi hustou sítí značených turistických tras, která je vyhovující a až na malé výjimky nevyžaduje rozšíření a doplnění. Také síť značených cykloturistických tras v oblasti Jeseníků je velmi hustá.

Rekreačně krajinné celky (RKC)

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

V rámci zpracování územně analytických podkladů Moravskoslezského kraje byly vymezeny na území MAS Rýmařovsko tyto rekreačně krajinné celky:

- **Malá Morávka – Karlov pod Pradědem** (Malá Morávka, část Světlé Hory)
- **Ždárský potok** (Dolní Moravice a Stará Ves)

RKC Malá Morávka – Karlov pod Pradědem

RKC Malá Morávka – Karlov lze považovat za nejtatraktivnější RKC v Jeseníkách. Leží v její jihovýchodní části a zahrnuje vrcholové partie Hrubého Jeseníku. V RKC jsou dva hlavní rekreační prostory – Praděd – Ovčárna a Malá Morávka – Karlov. Zároveň jde o území, které vzhledem ke svým přírodním podmínkám představuje těžiště zájmů ochrany přírody. Tento RKC je díky uvedeným zájmům z hlediska rozvoje rekreace a cestovního ruchu nejkonfliktnější a nejproblematictější.

RKC Ždárský potok

RKC Ždárský Potok leží v okrajové části Hrubého Jeseníku. Podhorský charakter území vyznačující se malebnou krajinou předurčuje orientaci jeho rekreačního využití na klidové formy rodinné rekreace. Rekreační vybavenost území je omezena zejména na ubytovací zařízení (podniková rekreace, penziony) a na objekty rodinné rekreace (rekreační chaty a chalupy), jsou zde také krátké lyžařské vleky.

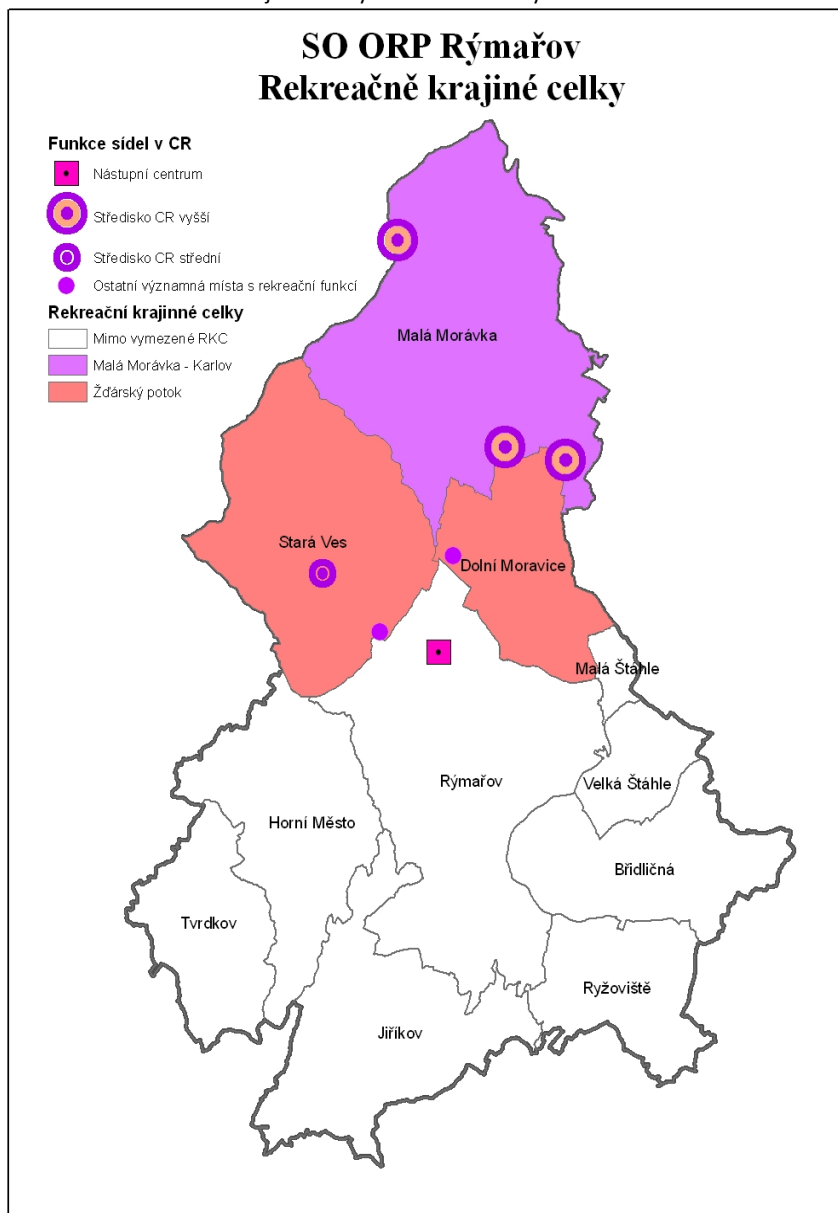
Zbývající část Rýmařovska

Prostor Rýmařovska není zahrnut do rekreačních krajinných celků v oblasti Jeseníků. Je však rovněž z hlediska rekreace a cestovního ruchu poměrně atraktivní oblastí. Leží v západní části Nízkého Jeseníku a zahrnuje severní část přírodního parku Sovinecko. Oblast je významná zejména z hlediska přírodně krajinářského, je využívána pro pěší turistiku, cykloturistiku a běžecké lyžování.

K významným atraktivitám patří:

- **Rešovské vodopády** – národní přírodní památka, kaňonovitá soutěska se zříceninou hrádku
- **Sovinec** – gotický hrad na skalním ostrohu
- **Rýmařov** – historické jádro, zámek v Janovicích

Obrázek 24: Rekreačně krajinné celky na území MAS Rýmařovsko

Zdroj: ÚAP Moravskoslezského kraje, 2008

Turistická atraktivita

Přírodní lokalizační faktory

Přírodní podmínky omezují rozvoj zemědělského a průmyslového hospodaření, avšak vytvářejí ideální podmínky pro cestovní ruch. Severní část území je součástí chráněné krajinné oblasti Jeseníky, v jižní části území se nacházejí přírodní parky Sovinecko a přírodní park Údolí Bystřice. Z turistického hlediska je zajímavých také řada maloplošně chráněných území (např. Rešovské vodopády). Horské podmínky v severní části území nabízejí vhodný prostor pro rozvoj sjezdového a běžkového lyžování (avšak také s ohledem na požadavky a omezení vyplývající ze zákona 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny).

Z turistického hlediska jsou nejzajímavější tyto přírodní lokality:

- **Přírodní park Údolí Bystřice** – přírodní park leží v Domašovské vrchovině na severním pomezí okresu Olomouc při hranici s okresem Bruntál. Osu území vytváří řeka Bystřice a její údolní niva.
- **Přírodní park Sovinecko** – posláním přírodního parku je zachovat typický ráz krajiny a lesní porosty s dochovanou strukturou a dřevinnou skladbou blízkou původním porostům, na které je vázána řada zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů. Na území přírodního parku je vyhlášena NPP Rešovské vodopády.
- **Rešovské vodopády** – v blízkosti osady Rešov protéká říčka Huntava, která tvoří ojedinělý přírodní krajinný segment – 200 m dlouhou a 6 až 10 m širokou soutěsku s kaskádami vodopádů, vývážšti, tůňkami a erozními tvary (obří hrnce). Jde o největší vodopád nacházející se v Nížkém Jeseníku.
- **Praděd** – rozlohou je největší rezervací, která vznikla spojením dříve vyhlášených rezervací Velká kotlina, Malá kotlina, Petrovy kameny, vrchol Pradědu, Bílá Opava a Divoký důl. V rezervaci jsou chráněny zachovalé původní subalpínské ekosystémy s významnými druhy rostlin a živočichů, které se nevyskytují nikde jinde na světě.
- **Vodopády Bílé Opavy** – jedno z nejromantičtějších míst v Jeseníkách vedoucí kaňonem horské řeky. Bílá Opava překonává velký spád mezi chatou Barborka, v jejíž blízkosti pramení, a Karlovou Studánkou četnými peřejemi a menšími vodopády. Jde o jednu z nejatraktivnějších a nejnáročnějších tras v Jeseníkách, na které musíte zdolávat dřevěné lávky, schody a náročná stoupání.

Pro zhodnocení potenciálu krajiny pro rekreaci a cestovní ruch je možné použít ukazatel podílu potenciálních rekreačních ploch (PRP). Tento ukazatel zobecňuje vliv celkových přírodních podmínek na současný stav a intenzitu funkčně prostorového využití území a podává pohled na souhrnný přírodní potenciál území pro jeho rekreační využití. Mezi roky 2009 a 2011 se podíl potenciálních rekreačních ploch zvýšil o 0,7 procentního bodu. Z tabulky níže je pak patrné, že nejvyšší podíl potenciálních rekreačních ploch mají obce Malá Morávka a Stará Ves, kde PRP tvoří téměř celé území obce. Naopak mezi obce s nejmenšími potenciálními rekreačními plochami patří Horní Město a Břidličná. U všech obcí však podíl PRP není menší než 75 %, a tak je možné je zařadit dle Atlasu cestovního ruchu České republiky mezi obce s velmi příznivými podmínkami pro cestovní ruch (viz klasifikace níže).

- Podíl PRP do 20,0 – zemědělsky velmi intenzivně využívaná venkovská krajina – pro cestovní ruch a rekreaci jen velmi málo vhodné přírodní podmínky;
- Podíl PRP 20,0 – 37,9 – většinou zemědělsky využívaná venkovská krajina v nížinách a pahorkatinách – pro cestovní ruch a rekreaci málo vhodné přírodní podmínky;
- Podíl PRP 38,0 – 56,9 venkovská krajina s průměrnými přírodními podmínkami pro cestovní ruch a rekreaci;
- Podíl PRP 57,0 – 74,9 – podhorská a vysočinná venkovská krajina s příznivými přírodními podmínkami pro cestovní ruch a rekreaci;
- Podíl PRP 75,0 a více – povětšinou horské oblasti s velmi příznivými přírodními podmínkami.

Tabulka 34: Podíl potenciálních rekreačních ploch v roce 2011 v jednotlivých obcích MAS Rýmařovsko

Obec	Podíl potenciálních rekreačních ploch (%)
Břidličná	80,9
Dětřichov nad Bystřicí	

Obec	Podíl potenciálních rekreačních ploch (%)
Dolní Moravice	92,3
Horní Město	79,4
Jiříkov	94,7
Lomnice	
Malá Morávka	97,6
Malá Štáhle	89,9
Rýmařov	82,7
Ryžoviště	84,4
Stará Ves	96,9
Tvrdkov	85,9
Velká Štáhle	82,3
Václavov u Bruntálu	
MAS Rýmařovsko	89,1

Zdroj: ČSÚ – Územně-analytické podklady, 2012

Společenské lokalizační faktory – zařízení a trasy pro sport v zimním období

- Sjezdové lyžování

Region poskytuje velmi dobré sněhové podmínky. Sněhová pokrývka dosahuje výšky 120 – 200 cm, na Pradědu průměrně 160 cm – ještě v květnu se dá na odvrácených svazích lyžovat. Nachází se zde několik významných lyžařských středisek, a to na Malé Morávce a její místní části Karlov, na Ovcárně (Pradědu), dále ve Staré Vsi, Nové Vsi apod.

V lyžařském středisku Malá Morávka – Karlov je uváděno 6 lyžařských areálů s celkem 13 provozovanými vleký a 17 sjezdovkami. Většina z těchto sjezdovek je zasněžována – viz tabulka.

Tabulka 35: Přehled vybavení lyžařského střediska Malá Morávka – Karlov

Areál – sjezdovky	Počet vleků	Počet sjezdovek	Jednotný odbav. Systém	Lyžařská škola	Zasněžování
Kazmarka	2	2	Ne	Ano	Ano
Klobouk	1	2	Ne	Ne	Ne
Myšák	2	3	Ano	Ano	Ano
Pawlin	4	4	Ne	Ano	Ano
Roháč	1	1	Ano	Ne	Ne
Ski Karlov	3	5	Ano	Ano	Ano

Zdroj: Sdružení obcí Rýmařovsko, 2012

Tabulka 36: Přehled vybavení lyžařského střediska Malá Morávka

Areál	Počet vleků	Počet sjezdovek	Jednotný odbavovací systém	Lyžařská škola	Zasněžování
Kopřivná	2	1	Ano	Ano	Ano
Čerták	1	1	Ne	Ne	Ano

Zdroj: Sdružení obcí Rýmařovsko, 2012

Tabulka 37: Přehled vybavení lyžařského střediska Ovčárna – Praděd

Areál	Počet vleků	Počet sjezdovek	Jednotný odbavovací systém	Lyžařská škola	Zasněžování
Ovčárna – Praděd	7	8	Ano	Ano	Ne

Zdroj: Sdružení obcí Rýmařovsko, 2012

Do obnovy lyžařské infrastruktury v Malé Morávce se v posledních letech mnoho investovalo a investuje – v roce 2012 by v lyžařských areálech obce Malá Morávka měly zahájit provoz kromě sedmnácti vleků také tři nové sedačkové lanovky a navíc, výstavba dalších je připravena na příští rok. Malá Morávka se tak svou kapacitou vyrovná i Špindlerovu Mlýnu.

Dalším lyžařským střediskem je i Skiareál Avalanche v Dolní Moravici. Skiareál je vybaven čtyřsedačkovou lanovkou pro sjezdovku o délce 1000 m resp. 1500 m. Dále je v areálu vlek POMA o délce 500 m. Areál také disponuje atrakcemi typu bowle, U-rampa, skokánek, big air, rail, side bedna apod.

Na Rýmařovsku se nachází i jiné lyžařské vleky (např. Stará Ves), ale již méně významné. Doprava do těchto lyžařských areálů je v průběhu zimní sezóny (tj. cca od 25. prosince do cca konce března) zajišťována také skibusy. Ty jezdí každodenně v období Vánoc a konce roku a během jarních prázdnin a o víkendech ve zbylém období z Ostravy, Opavy, Bruntálu a Krnova.

- *Běžecké lyžování*

V regionu jsou ideální podmínky pro běžecké lyžování. Ve vyšších polohách – Praděd, Ovčárna, Hvězda a okolí – je možno provozovat běžkové lyžování většinou během celého zimního období. Avšak i v nižších polohách bývá obvykle sněhová pokrývka během zimního období dostatečná. Pro běžkové lyžování je možno využít pěší turistické trasy, které jsou dobře značené. Ty pokrývají v podstatě celé území SO ORP Rýmařov. Mapy s vyznačením běžeckých tras a podrobné aktuální informace o nich je možno najít na www.rymarovsko.cz nebo jsou k dostání v informačních centrech.

K zimní aktivní rekreaci je také nutno zmínit Zimní stadion v Rýmařově, který slouží jednak pro lední hokej a také pro širokou veřejnost – tzv. bruslení veřejnosti.

Společenské lokalizační faktory společenské – zařízení a trasy pro sport v letním období

- *Pěší turistika*

Území je protkáno dostatečnou sítí pěších turistických tras, které procházejí většinou obcí správního obvodu. Přirozeným středem je město Rýmařov, které má díky své krásné rozmanité přírodě a dopravní dostupnosti výhodnou polohu pro podnikání výletů. Městem prochází červená značka dálkové evropské trasy E3 z Maďarska a Slovenska. Z Rýmařova značka pokračuje přes Starou Ves.

Na trasu E3 navazují další turistické trasy:

- Žlutá – Stránským a Rýmařovem v údolí Oslavy odbočuje žlutá značka k Rešovským vodopádům a od nich na Křížový vrch u Rudy a do Břevence.

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

- **Zelená** – z Rýmařova vede zelená značka přes Skály k Rešovským vodopádům a dál kolem Fialova mlýna údolím Huntavy k jejímu soutoku s Oslavou a do Dlouhé Loučky, na Sovinec a přes Křížov do Šternberka.
- **Červená** – značka ze Šumperka vede přes Kamenný vrch, Rabštejn, Bedřichov, Dobřečov, Tvrdkov, Rešovské vodopády, Rešov, Sovinec a Paseku do Šternberka.
- **Žlutá** – s trasou E3 se ve Staré Vsi kříží žlutá – doleva ke Škaredé jedli, doprava přes Novou Ves do Karlova a Malé Morávky. Od Škaredé jedle, kde žlutá značka končí, vede na severozápad **červená** ke křižovatce turistických cest a kolem motorestu Skřítek.
- Stezka Františka Vychodila – 12 km dlouhý vycházkový okruh vycházející z rýmařovského náměstí a směřující k Ondřejovu, Ondřejovský potok, podél Oslavy, Včelína a silnicí do Hornoměstské zatáčky a odtud zpět do Rýmařova. Stezka je trasována tak, že není nutné projít ji celou, na několika místech se lze vrátit do Rýmařova, třeba již po absolvování 5 kilometrů.

Na tyto trasy navazuje řada dalších. Pěší turistické trasy doplňují také naučné stezky, které dané území pro návštěvníky více ztraktivňují. V regionu se nacházejí tyto:

- NS Velkou kotlinou, která začíná v Karlově pod Pradědem a vede podél toku řeky Moravice přes nejvýznamnější části NPR Praděd, Velkou kotlinu. NS je totožná s turisticky značenou cestou (modrá) dlouhou 7 km, vyúsťující v prostoru nad Petrovými kameny.
- NS Vodopády Bílé Opavy – nejromantičtější NS v Jeseníkách vedoucí kaňonem horské řeky. Musí se zde překonávat dřevěné lávky, schody a náročné sestupy.
- NS Se skřítkem okolo Pradědu – 3,5 km dlouhá NS začíná na Ovčárně a končí na vrcholu Praděd. Je vhodná především pro rodiny s dětmi.
- Naučná stezka Strálek – od pivovaru Excelent v Rýmařově až na Stráleckou myslivnu, délka cca 4 km, 6 informačních tabulí.

- **Cykloturistika**

Územím prochází několik cyklistických tras, výchozím místem je převážně Rýmařov nebo Malá Morávka.

- Trasa č. 511 – Litovel – Jiříkov – Rýmařov
- Trasa č. 553 – Rýmařov – Dolní Moravice – Malá Morávka – Karlova Studánka – Ludvíkov – Vrbno pod Pradědem – Drakov,
- Trasa č. 6053 – Horní Město – Jiříkov
- Trasa č. 6077 – Rýmařov – Stará Ves – Karlov pod Pradědem.
- Trasa č. 6142 – Leskovec nad Moravicí – Břidličná – Velká Štáhle – Malá Štáhle – Dolní Moravice
- Trasa č. 6143 – Rýmařov – Stará Ves – Skřítek
- Trasa č. 6144 – Budišov nad Budišovkou – Jiříkov
- Trasa č. 6146 – Břidličná – Ryžoviště – Budišov nad Budišovkou

Cykloturistika prožívá dlouhodobý rozmach a nové cyklostezky a cyklotrasy jsou pořád nově budovány a projektovány.

Cykloturistika je podporována také přítomností cyklobusů, které jsou zde provozovány od června do září. Rýmařov není cílovým místem pro tyto spoje, konečnou stanicí jsou zejména Malá Morávka, Karlova Studánka a Ovčárna. Během července a srpna jezdí denně, v červnu a září o víkendech.

- **Koupání a vodní turistika**

Na území MAS Rýmařovsko nejsou vzhledem k vyšší nadmořské výšce a nižším teplotám a také díky malým průtokům ve vodních tocích vhodné podmínky pro venkovní koupání a vodní turistiku. Nachází se zde však několik významnějších krytých zařízení určených i pro koupání.

Tabulka 38: Vybavenost MAS Rýmařovsko z hlediska krytých bazénů

Obec	Stručná charakteristika zařízení
Břidličná	Krytý plavecký bazén, ul. Bruntálská 437. Rozměry bazénu 25x11 m s hloubkou 1,2-2 metry a brouzdaliště 6x3 m. Provoz plavecké školy.
Rýmařov	Plavecký bazén s protiproudem, dětské brouzdaliště, finská sauna, horká pára, perličková lázeň. Aquacentrum je součástí Hotelu Slunce.
Dolní Moravice	Bazén v hotelovém komplexu Avalanche. Kromě bazénu se zde nacházejí také sauny.

Zdroj: Sdružení obcí Rýmařovsko, 2012

Na katastrálním území obce Rýmařov se nachází rybník Edrovice. Tato koupací oblast leží v příjemném prostředí na západním okraji města, cca 750 m severozápadně od náměstí Míru (Sokolovská ulice). Pláž je travnatá s pozvolným vstupem do vody. Okolí je vhodné zejména pro pěší výlety a cykloturistiku. Rozmanitost služeb je menší, ale vhodná pro přírodní koupání.

Společenské lokalizační předpoklady – kulturně-historické památky

Rýmařov

Město Rýmařov má městskou památkovou zónu, kde se nachází:

- *Rýmařovská radnice* – starobylá dominanta kdysi středověkého rynku a celého města pocházející pravděpodobně z 14. století. Dnešní podoba zachovává tvář, kterou jí dal rok 1808, kdy byla obnovena.
- *Kostel Sv. Michaela* – římskokatolický farní kostel v severní části historického jádra města. Renesanční stavba se starším pozdně gotickým jádrem.
- *Muzeum města Rýmařova* – historická, geologická, hornická a textilní expozice dokládající vývoj Rýmařovska od pravěku do 19. století.
- *Pivovar Excelent* – minipivovar s restaurací a hotelem, jediný v okrese Bruntál.

Malá Morávka

Malá Morávka je vesnickou památkovou zónou. Vesnická památková zóna v Malé Morávce byla vyhlášena v roce 1995. Historická zástavba je tvořena 41 domy, převážně roubenými jednodomy východosudetského jesenického typu. V obci se v barokní kapli Nejsvětější Trojice nad zaniklou středověkou tvrzí nachází *Muzeum Kapličkový Vrch* s cennými archeologickými, paleografickými, etnografickými sbírkami, součástí muzea je také muzeum hornictví.

Stará Ves

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Vesnickou památkovou zónou je i místní část Staré Vsi – *Žďárský Potok* – kompaktní dochovaná zástavba jesenické vesnice ze 17. století a významný soubor lidové architektury s dochovanými roubenými stavbami a technickými památkami z 18. a 19. století.

Co se týče hradů a zámku za zmínku určitě stojí:

- **Hrad Sovinec** – původně gotický hrad byl mnohokrát přestavován (vrcholná a pozdní gotika, renesance). Hrad je veřejně přístupný, konají se zde historické soubory, výstavy, divadelní představení, řezbářské dny a sokolnické slavnosti.
- **Janovický zámek** – původní pozdně gotická tvrz z 16. století. Zámek je prázdný a se stopami necitlivého zacházení, ale suchý a nikoli v nevrátném stavu. Přes nemalé náklady není jeho revitalizace problémem.
- **zříceniny** – nepříliš dochované – Rabštejn, Strálek, Hrádek v Rýmařově, dále Wallhübell a Pustý zámek.

Z církevních památek je nutné zmínit:

- **Křížový vrch a křížovou cestu v Rudě** (místní část obce Tvrdkov) z roku 1760 se čtrnácti zastaveními, obsahujícími reliéfy pašijových scén.
- **Kaple Navštívení Panny Marie** – v Rýmařově, nazývána perlou severomoravského baroka.

Zajímavostí je také **Lafayetteův dům v obci Ryžoviště** – jde o budovu ve slohu Ludvíka XVI., kde byl držen generál Lafayette před předáním do olomoucké věznice. V obci Jiříkov se nachází **Pradědova galerie**, kde jsou vystaveny dřevěné sochy (mj. největší dřevěná socha Praděda a medvěda, obří Betlém zapsaný v Guinnessově knize rekordů apod.). V Obecním domě v **Malé Štáhli** je muzeum, které shrnuje historický vývoj obce a také její Inářskou minulost.

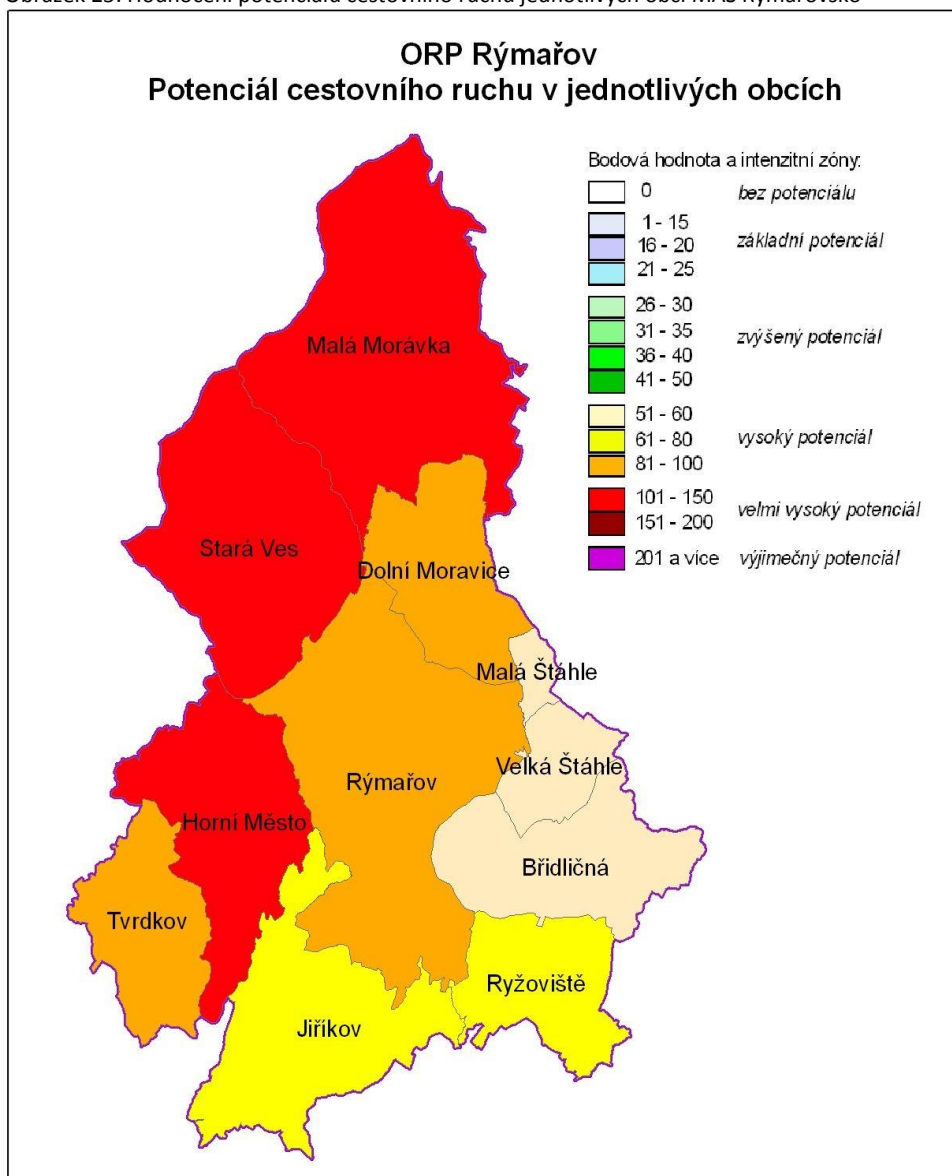
Co se týče rozhleden a vyhlídkových bodů:

- **Rozhledna na Pradědu** – 162 m vysoká televizní věž s restaurací a rozhlednou.
- **Vrchol Špičáku – Dobřečov** (místní část Horního Města) – výhledy na všechny strany – na jih k Hané, na sever na vrcholy Jeseníků.

Potenciál cestovního ruchu

Hodnocení potenciálu cestovního ruchu na území České republiky bylo zpracováno Ústavem územního rozvoje Brno pro MMR ČR v roce 2010 pro všechny obce v ČR. Hodnocení v podstatě shrnuje výše uvedené informace týkající se rekreačního potenciálu obcí na území MAS Rýmařovsko. V celé oblasti je identifikován vysoký rekreační potenciál, nejvyšší v obcích Malá Morávka, Stará Ves a Horní Město.

Obrázek 25: Hodnocení potenciálu cestovního ruchu jednotlivých obcí MAS Rýmařovsko

Zdroj: Ústav územního rozvoje, 2001

Ubytovací kapacity

Ubytovací zařízení můžeme rozdělit na dva základní typy – na hromadná ubytovací zařízení (HUZ)¹ a objekty individuální rekreace. Sledování jejich kapacity je však v obou případech velice náročné, protože neexistují konzistentní databáze o ubytovacích zařízeních. Ubytovací kapacity v území vytvářejí jeho realizační předpoklady rekreace, ale i celkovou zátěž území, která může negativně ovlivnit zejména vlastní přírodní předpoklady rekreace. Pro posouzení této zátěže jsou nezbytné úplné bilance ubytovacích kapacit.

Pozn.: ¹ o hromadné ubytovací zařízení s min. 5 pokoji nebo 10 lůžky sloužící pro účely CR, tj. poskytující přechodné ubytování hostům za účelem dovolené, zájezdu, atd.

Hromadná ubytovací zařízení lépe vystihují atraktivitu území pro cestovní ruch a rekreaci. Jejich rozložení v území je více variabilní a více koncentrované do nejatraktivnějších turistických oblastí, z důvodu vyššího tlaku na jejich rentabilní provoz v porovnání s objekty individuální rekreace. Objekty individuální rekreace (OIR) jsou dvojího druhu – jednak jde o chalupy (jejich původní funkcí byla funkce rekreační, až vlivem rozsáhlé migrace do měst a následného opouštění tohoto domovního fondu byla jejich funkce transformována na rekreační) a o chaty (jejich původní funkcí byla již od počátku funkce rekreační). V ČR je podíl domácností vlastnících rekreační bydlení (OIR) odhadován na 20–25 % domácností. Rozsah tohoto historicky a hodnotově vzniklého fenoménu je mimořádný i v mezinárodním srovnání. Druhé a rekreační bydlení je tak přirozeným projevem preferencí obyvatel podobně jako druhý automobil v rodině. Z hospodářského a sociálního hlediska (snižuje napětí na trhu bydlení, umožňuje velmi individuální formy rekreace, posiluje sociální soudržnost rodin) je tak v případě samotného předkládaného hodnocení vnímáno pozitivně.

Následující tabulka udává počet lůžek jak v HUZ (zdrojem byl turistický portál Moravskoslezského kraje, www.msregion.cz), tak i v objektech individuální rekreace za chalupy resp. dle definice ČSÚ rodinné domy sloužící k rekreaci (dle předběžných výsledků SLDB 2011) a za chaty dle dat z dotazníkového šetření (bohužel data za chaty nejsou kompletní, proto do celkového počtu turistických a rekreačních lůžek nejsou zahrnuta). Je předpokládáno, že v rámci kategorie rodinné domy sloužící k rekreaci jsou zahrnuty také nejrůznější ubytovací zařízení, které mají název apartmány, ubytování v soukromí či dokonce penziony (jejichž součástí však není stravovací zařízení).

Dlouhodobým cílem ÚAP obcí by měla být úplná a aktuální evidence objektů individuální rekreace. Tyto bilance jsou nezbytné i pro dimenzování vlastní technické infrastruktury obcí, posuzování přiměřenosti potřeby ploch pro novou výstavbu.

Tabulka 39: Ubytovací zařízení v obcích MAS Rýmařovsko v roce 2012

Obec	Hotely		Penziony		Ubytovn y		Kempy, RS		Chalupy, apartmány *		Chaty**		HUZ celkem	Lůžka v HUZ celkem	Počet lůžek celkem
	Celkem	lůžek	celkem	lůžek	celkem	lůžek	celkem	lůžek	celkem	lůžek	celkem	lůžek			
Břidličná	0	0	1	15	0	0	0	0	32	192	n.d.	-	1	15	207
Dětřichov nad Bystřicí															
Dolní Moravice	0	0	4	155	0	0	1	40	57	342	102	-	5	195	537

Obec	Hotely		Penziony		Ubytovn y		Kempy, RS		Chalupy, apartmány *		Chaty**		HUZ celkem	Lůžka v HUZ celkem	Počet lůžek celkem
	Celkem	lůžek	celkem	lůžek	celkem	lůžek	celkem	lůžek	celkem	lůžek	celkem	lůžek			
Horní Město	0	0	2	50	0	0	0	0	70	420	n.d.	-	2	50	470
Jiříkov	0	0	0	0	0	0	0	0	64	384	50	-	0	0	384
Lomnice															
Malá Morávka	4	307	18	661	8	274	0	0	9	54	n.d.	-	3	124	1296
Malá Štáhle	0	0	2	53	0	0	0	0	0	0	8	-	2	53	53
Rýmařov	3	165	2	63	1	100	0	0	81	486	n.d.	-	6	328	814
Ryžoviště	0	0	0	0	0	0	0	0	30	180	10	-	0	0	180
Stará Ves	0	0	3	145	1	18	0	0	89	534	25	-	4	163	697
Tvrdkov	0	0	1	19	0	0	0	0	77	462	111	-	1	19	481
Velká Štáhle	0	0	0	0	0	0	1	20	3	18	n.d.	-	1	20	38
Václavov u Bruntálu															
MAS Rýmařovsko	7	472	33	1161	10	392	2	60	512	3072	n.d.	-	5	208	5157

Zdroj: Turistický portál Moravskoslezského kraje, www.msregion.cz, 2012; SLDB 2011 – předběžné výsledky

*počet zařízení v této kategorii je určen na základě předběžných výsledků SLDB 2011 (rodinné domy sloužící k rekreaci), expertním odhadem byl průměrný počet lůžek na jeden apartmán, chalupu apod. stanoven jako 6

** počet zařízení v této kategorii je určen na základě dat z dotazníkového šetření; n.d. – nejsou data – počet chat nebyl v dotazníku uveden,

Na Rýmařovsku se dle Turistického portálu Moravskoslezského kraje nachází v nejrůznějších hromadných ubytovacích zařízeních nejrůznější kvality téměř 2 100 lůžek. Největší ubytovací kapacitu poskytuje Malá Morávka, kde je lokalizováno 1 242 lůžek v HUZ. Velké kapacity HUZ se pak nachází ještě v Rýmařově, Dolní Moravici a Staré Vsi.

V každé obci se pak nachází několik domů k rekreaci, které jsou využívány většinou k soukromým účelům, jen omezeně pak ke komerční rekreaci (jako ubytování k soukromí, nejrůznější apartmány, chalupy apod.). Absolutně nejvyšší počet těchto domů se nachází ve Staré Vsi (89).

Turisticko-rekreační funkce obcí

Dalším z ukazatelů prostorové diferenciací cestovního ruchu území na národní i regionální úrovni je turisticko-rekreační funkce obce, která vyjadřuje intenzitu turistické aktivity v dané destinaci. Tato funkce je vyjádřena poměrem počtu stálých turistických lůžek (v hromadných ubytovacích zařízeních a v objektech individuální rekreace) ku počtu trvale bydlících obyvatel (udávaná obvykle v %). Při hodnocení turisticko-rekreační funkce obcí bylo použito následujících údajů:

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

- počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních,
- počet lůžek v objektech individuální rekreace,
- počet trvale bydlících obyvatel.

Turisticko-rekreační funkce je v rámci celého území MAS Rýmařovsko rozvojová, nejvíce je koncentrována do obcí Tvrdkov (zde především tvořena chalupami) a Malá Morávka (zde naopak tvořena převážně HUZ), méně pak v obcích Stará Ves, Dolní Moravice a Jiříkov. Naopak nejmenších hodnot je dosaženo ve větších sídlech Břidličná, Rýmařov a také ve Velké Štáhli a Rýžovišti.

Tabulka 40: Indikátor – turisticko-rekreační funkce obcí v MAS Rýmařovsko

Obec	Počet turistických a rekreačních lůžek (2012)	Počet obyvatel (31. 12. 2011)	Turisticko-rekreační funkce
Břidličná	207	3 423	6
Dětřichov nad Bystřicí			
Dolní Moravice	537	409	131
Horní Město	470	958	49
Jiříkov	384	302	127
Lomnice			
Malá Morávka	1 296	692	187
Malá Štáhle	53	151	35
Rýmařov	814	8 609	9
Ryžoviště	180	621	29
Stará Ves	697	528	132
Tvrdkov	481	227	212
Velká Štáhle	38	358	11
Václavov u Bruntálu			
MAS Rýmařovsko	5 157	16 278	32

Zdroj: Turistický portál Moravskoslezského kraje, www.msregion.cz, 2012; SLDB 2011 – předběžné výsledky; vlastní výpočty

Problémové oblasti k řešení:

V rámci minulé aktualizace RURÚ byl proveden dotazníkový průzkum, jež se zaměřoval na problémy a záměry v oblasti rekreace a cestovního ruchu. Na tomto místě je tedy vhodné zrekapitulovat, jaká opatření již byla v tomto směru učiněna.

Mezi nejčastěji zmiňované problémy patří zejména nedostatek ubytovacích kapacit a stravovacích kapacit (v obcích Břidličná, Horní Město, Jiříkov a Ryžoviště, Tvrdkov) a jejich kvalita (obecně na celém Rýmařovsku). Absence ubytovacích a stravovacích kapacit představuje omezení pro rozvoj cestovního ruchu v obci. Problémem může být, že provoz těchto zařízení je neekonomický z důvodu nízké návštěvnosti obce, přesto je vhodné alespoň základní ubytování zajistit. Další zmiňované problémy se týkají vybavenosti obcí z hlediska sportovních (Břidličná, Malá Morávka, Malá Štáhle, Stará Ves a Tvrdkov) a kulturních kapacit (Břidličná, Dolní Moravice, Malá Morávka, Stará Ves). Obec Malá Morávka vnímá omezení ze strany SCHKO Jeseníky a Povodí Odry, s.p.

Jako další problémy se mohou jevit uvažovaná výstavba větrných elektráren (uvažuje se o jejich výstavbě ve Velké Štáhli), která by mohla narušit krajinný ráz a tedy i její atraktivitu pro cestovní ruch. Představitelé obcí sdílejí také určité obavy z možného vyhlášení národního parku Jeseníky.

Na druhé straně je pozitivním jevem, že pokračuje aktivizace místního obyvatelstva – důkazem může být např. obnova tradice masopustu ve Staré Vsi či v Ryžovišti.

Problémy k řešení:

- oddělení cyklistické dopravy od automobilové a dobudování doplňkových služeb pro cyklisty;
- vymezení ploch pro nově navrhované areály – sportoviště, hřiště, ...;
- koncepční řešení rozvoje rekreačních a lyžařských areálů;
- lokalizace záměrů uvedených ve strategických dokumentech mikroregionu Rýmařovsko;

- sladění zájmů mezi požadavky po rozvoj cestovního ruchu a ochrany přírody – nutná spolupráce se Správou CHKO Jeseníky;
podpora zlepšení kvality nabízených ubytovacích a stravovacích služeb.

6.3 Vyhodnocení rozvojového potenciálu území

6.3.1 Územní plánování

6.3.2 *Rozvojová území – definice území, na kterém může docházet k rozvoji (zanedbané plochy, památkové zóny, rekreační zóny apod.)*

6.3.3 *V kterých oblastech má území dostatek lidí (potenciál) zapojitelných do rozvoje území ... jsou v území podnikatelé, kteří mají potenciál rozvoje nebo zkvalitnění služeb; jsou zde spolky s potenciálem rozvoje své činnosti apod.*

6.3.4 *V kterých oblastech má území rozvojový potenciál (kde se může rozvíjet) – např. služby, doprava, občanská vybavenost atd.*

6.3.5 *Je možno v území využít vlastní prostředky (finance, věcné plnění apod.) k zajištění vícezdrojového financování rozvoje území?*

Lidské zdroje MAS

Místní akční skupina má následující pracovní obsazení:

Manažer společnosti: Petr Pecha zaměstnan na plný úvazek, vzdělání úplné střední s maturitou, předtím 12 let starostou obce Malá Morávka, zkušenost v komunální politice, absolvent postgraduálního kurzu v oboru veřejná správa a regionální rozvoj, absolvent kurzu Profesionální manažer.

Absolvování kurzu pro školitele v rámci II. Výzvy dotačního programu PRV a provedení školení pro oblast

Rýmařovsko a přilehlé okolí.

Účetní společnosti: Hana Krayzlová, zaměstnána na dohodu o provedení práce, hlavní profesí kontrolor organizací zřizovaných městem Rýmařov.

Odborný konzultant: Bc. Nikola Velebná DiS., manažerem Sdružení obcí Rýmařovska, vysoká škola hotelová a cestovního ruchu, vyšší odborná škola veřejné správy, komunikace v angličtině a ve francouzštině, absolventka kurzu předkladatelé projektů, profesionální manažer.

Manažer i odborný konzultant se aktivně zapojují do kurzů, které je připravují na čerpání finančních prostředků jak ze strukturálních fondů, tak z národních fondů, aby dokázali metodicky vést zájemce k přípravě projektů.

Technické prostředky

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Během předchozích let si zajistila MAS Rýmařovsko veškeré potřebné technické vybavení. Místní akční skupina má kancelář v prostorách Městského úřadu v Rýmařově a disponuje kompletním kancelářským vybavením jak pro práci, tak i pro zakládání veškeré dokumentace.

Provozní podmínky

MAS Rýmařovsko sídlí v budově Města Rýmařov, kde má dostatečné prostory a zázemí pro chod sekretariátu MAS Rýmařovsko. V rámci dotačních projektů v minulosti byly prostory kompletně rekonstruovány a nově vybaveny.

MAS Rýmařovsko pro školící a prezentační aktivity dále využívá prostory obcí s vybavením pro školy, sály a zasedací místnosti, které jsou pro potřeby MAS vždy plně k dispozici.

V majetku MAS nejsou přímo osobní automobily ani jiné dopravní prostředky. Doprava je však zajištěna osobními vozidly, které jsou pro služební potřeby využívány na základě „Dohody o použití osobního vozidla k pracovním cestám“.

Počítačové a programové vybavení

Sekretariát MAS má k dispozici velmi dobré vybavení výpočetní technikou, které bylo pořízeno v rámci dřívějších projektů a aktivit MAS Rýmařovsko. Sekretariát je vybaven 1x novým PC, 1x notebook, prezentační technika, kopírka, tiskárny, telefony, fax, skener a řada dalších doplňkových zařízení. Všechny počítače jsou vybaveny standardním kancelářským software (OS, OFFICE atd.). Pracoviště je 24 hodin denně napojeno na internet rychlým připojením. Pro mapování své činnosti byl pořízen fotoaparát.

Způsoby a možnosti informování členů MAS a obyvatelstva

- internet,
- e-mailová komunikace vývěsky OÚ,
- regionální a obecní periodika.

Finanční prostředky MAS

Finančně se snaží být MAS Rýmařovsko samostatná. Základním, ovšem určitě ne hlavním jak ve smyslu výše, tak i ve smyslu principu fungování MAS, zdrojem jejího financování jsou členské příspěvky členů společnosti. Dále je zajištěn provoz místní akční skupiny pomocí dotace z Moravskoslezského kraje. Organizační struktura a kvalifikační zajištění, odborné zázemí MAS Rýmařovsko umožňuje využití tohoto potenciálu ke generování dalších a pro region i smysluplnějších finančních zdrojů. Mezi tyto aktivity patří například přednášková, vzdělávací činnost, poradenství při zpracování projektů pro dotační programy apod. V rámci předfinancování projektů je rovněž hojně využívána spolupráce jednotlivých členů společnosti, zejména pomoc ekonomicky silnějších partnerů z podnikatelské sféry.

Hospodaření s finančními prostředky

Při zajišťování své činnosti se MAS Rýmařovsko může ucházet také o dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu krajů či obcí nebo ze státních fondů. Také může čerpat finanční prostředky z nadačních fondů či grantových programů. Společnost vytváří rezervní fond. Rezervní fond bude tvořen z hospodářského výsledku po zdanění v plné výši.

Hospodářský výsledek MAS Rýmařovsko nesmí být použit ve prospěch zakladatele, členů orgánů společnosti ani jejich zaměstnanců. Rezervní fond je vytvořen z hospodářského výsledku vykázaného v řádné účetní uzávěrce za rok, v němž byl poprvé hospodářský výsledek vykázán, a to ve výši nejméně 10 % z čistého hospodářského výsledku, avšak ne více než 5 % z hodnoty základního vkladu.

Tento fond se ročně doplňuje o 5 % z čistého hospodářského výsledku, až do dosažení výše 10 % základního kapitálu. Rezervní fond se začne opět doplňovat, poklesnou-li prostředky fondu pod 10 % základního kapitálu.

O použití rezervního fondu rozhoduje valná hromada prostou většinou všech hlasů a může být použit do výše 10 % základního kapitálu pouze k úhradě ztráty společnosti.

Kromě rezervního fondu vytváří společnost další fondy, na kterých se usnese valná hromada.

6.4 Analýza rozvojových potřeb území

6.4.1 SWOT analýza celková

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Poloha a význam mikroregionu pro jeho rozlohu	Poloha MR mimo hlavní obchodní a dopravní tahy mezinárodního a národního významu
Pestrá a relativně zachovalá krajina	Dopravní obslužnost a přístupnost MR
Vysoká zalesněnost území	Kvalita povrchů místních komunikací
Dobré sněhové podmínky pro zimní sporty	Chladné klima s vysokou celoroční hodnotou srážek
Potenciál pro celoroční rekreační využití	Nadprůměrné sněhové srážky, zvyšující náklady na zimní údržbu silnic
Hrad Sovinec – nejvýznamnější historická a kulturní atraktivita MR	Nedostatečné zajištění atraktivitami pro návštěvníky MR pro případ špatného počasí
Množství terénů pro běžecké lyžování	Nízká kupní síla obyvatel MR
Rozsáhlé kapacity pohostinských a ubytovacích služeb	Nepřipravenost MR na získávání vnějších investorů
Nízká cena pracovní síly	Vysoká a stále rostoucí nezaměstnanost
Rozsáhlý potenciál nevyužívaných objektů vhodných pro podnikání	Nízká daňová výtěžnost
Rozvinutá myslivost a vhodné podmínky pro honitbu	Úroveň vzdělanosti
Vhodné podmínky pro živočišnou výrobu (jatečný skot, ovce)	Nedostatek zkušeností a profesionality v řízení a provozování cestovního ruchu
Image regionu spojený s představou čisté a zdravé přírody	Migrace zejména mladých lidí s vyšším vzděláním z mikroregionu
Členství MR v Euroregionu Praděd	Vybavenost komunálními, zdravotnickými a opravárenskými službami
Prioritizace Jeseníků jako jedné ze 6 oblastí cestovního ruchu v ČR s mezinárodním významem	Úroveň propagace a informovanosti o nabídce MR pro cestovní ruch, podnikatele a pro investory.
	Nedostatečný počet IC
	Úroveň pronikání do celostátního a mezinárodního cestovního ruchu
	Nedostatek pracovních míst pro čerstvé absolventy
	Nedořešené některé ekologické otázky
	Podprůměrný poměr počtu MSP v porovnání s celostátní úrovní

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Dostupný (blízký) dostatečně velký trh pro cestovní ruch	Sílicí pozice a rozvoj konkurenčních regionů/mikroregionů ve vztahu k trhu cestovního ruchu
Charakter mikroregionu ve vztahu k možným národním a evropským dotacím	Růst konkurence mezi regiony při získávání investic
Zájem o „produktové balíky“ v cestovním ruchu	Citlivost sektoru cestovního ruchu na zvraty v malé ekonomice
Vhodné podmínky pro přípravu „nadmikroregionálních“ produktových balíčků v cestovním	Nekoncepčnost státní politiky v podpoře vybraných regionů.
Ruchu	Blížkost regionů s konkurujícími si programy (Beskydy, Orlické hory, Krkonoše, Slovensko)
Rostoucí poptávka v mezinárodním, národním i regionálním trhu volnočasových aktivit, po specializovaných produktových balíčcích (lyžování, cyklistika, pěší a horská turistika, agroturistika, letecké sporty, jezdeckví atd.).	Neharmonizovaný vstup ČR a Polska do EU

Na základě této zpracované a přijaté SWOT analýzy jsou určeny dlouhodobé principy rozvoje území:

Dlouhodobé principy rozvoje území

Mikroregionální principy rozvoje – principy rozvoje na území MAS

- Veškeré projekty propojovat s přínosy pro obyvatele mikroregionu, a tím přispívat ke stabilizaci populace a k rozvoji její vzdělanosti a ekonomické úrovně. Při navrhování, přípravě a realizaci jednotlivých aktivit a projektů zachovávat vazby na rozvoj jednotlivých obcí mikroregionu;
- zajistit jasné a konkrétní zaměření jednotlivých implementačních projektů strategie mikroregionu;
- vycházet z konsensuálního principu při přípravě, vývoji a realizaci projektů ve vztahu k jednotlivým geografickým částem mikroregionu (Rýmařov, Břidličná, Dětřichov nad Bystřicí, Dolní Moravice, Horní Město, Huzová, Jiřkov, Malá Morávka, Malá Štáhle, Ryžoviště, Stará Ves, Tvrdkov, Velká Štáhle) a k jednotlivým sektorům – veřejný a soukromý sektor;
- vzhledem k charakteru mikroregionu preferovat vzájemně vyvážená ekologická a rozvojová hlediska jednotlivých projektů;
- stanovení jasných a bezrozporných pravidel pro řízení, implementaci, akomodaci a inovaci jednotlivých projektů;
- vytvářet podmínky pro zajištění kontinuity procesu plánování rozvoje a přípravy a realizace jednotlivých akcí a projektů v rámci mikroregionu.

Vyšší regionální principy rozvoje

Vzhledem k úzké provázanosti s okolními mikroregiony s celým regionem Severní Moravy a Slezska, resp. s Moravskoslezským krajem (a jeho Programem rozvoje kraje) a následně s celorepublikovým rozvojem (a jeho Národním operačním plánem) jsou přijímány následující principy rozvoje, propojující mikroregionální charakter s rozvojem sousedních mikroregionů, regionů a celorepublikovým rozvojem:

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

- zajištění harmonizace rozvoje mikroregionu a komunikace se sousedními mikroregiony a s dalšími subjekty v rámci regionálního rozvoje Moravskoslezského kraje, sousedícího Olomouckého kraje resp. regionu Střední Morava (mikroregiony bývalých okresů Bruntál, Jeseník, Šumperk, Opava, úřady státní správy i samosprávy v Bruntále, Opavě, Jeseníku, Šumperku, ARR Ostrava, RARSM Olomouc, Euroregion Praděd), s blízkými regionálními subjekty příhraniční oblasti Polska, včetně možnosti využití členství v Euroregionu Praděd;
- zajistit a udržovat vazbu na subjekty, ovlivňující regionální rozvoj na národní úrovni (Ministerstvo pro místní rozvoj, Česká centrála cestovního ruchu, Ministerstvo životního prostředí atd.);
- vytvářet vazby na subjekty a instituce schopné přispět k rozvoji mikroregionu v oblastech rozvoje vzdělanosti a kvalifikační struktury, rozvoje podnikání, zajištění finančního a kapitálového posílení regionu a podpory zaměstnanosti v mikroregionu.

Rozvojové osy mikroregionu

Stanovení rozvojových os vychází ze Situační analýzy a SWOT analýzy mikroregionu a stanovují směry rozpracování strategie a priority pro jednotlivé projekty, které jsou hlavním realizačním nástrojem strategie mikroregionu.

Hlavní rozvojové osy

- rozvoj podnikatelského prostředí,
- rozvoj vzdělanosti a kvalifikační struktury,
- rozvoj malého a středního podnikání,
- rozvoj cestovního ruchu jako nosného rozvojového ekonomického sektoru mikroregionu,
- rozvoj připravenosti regionu pro vnější investory,
- rozvoj infrastruktury,
- rozvoj propagace a prezentace mikroregionu,
- růst kvality života stálých obyvatel mikroregionu,
- snížení migrace zejména mladé a dobře kvalifikované populace.

Doplňkové rozvojové osy

- rozvoj informačního zajištění,
- rozvoj komunikačních kanálů v rámci mikroregionu a mimo mikroregion,
- zvýšení ekonomické výtěžnosti mikroregionu,
- stabilizace charakteru venkovského osídlení.

Pro Mikroregion Rýmařovsko – území MAS byla SWOT analýza zpracována jako nedílná součást Strategie rozvoje mikroregionu firmou IRP – RPIC Jeseník. Tato strategie (i SWOT analýza) byla projednána na více schůzkách, odsouhlasena a přijata všemi partnery v mikroregionu.

6.4.2 SWOT analýza vybraných oblastí rozvoje

Lidské zdroje a vzdělávání

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Dostatečná síť zařízení školského typu (ZŠ, MŠ, ZUŠ, SVČ, Speciální ZŠ, SŠ)	Nepříznivý demografický vývoj
Dobrý technický stav budov školských zařízení a přilehlých sportovišť (neopravená školy a školky je pouze v obci Malá Morávka – umístění v památkové zóně obce)	Trvalý úbytek obyvatel
Existence center kulturního dění (chybí pouze v Malé Morávce)	Migrace zejména mladých lidí s vyšším vzděláním z regionu a migrace za prací
Muzeum Rýmařov a lokální muzea v okolních obcích	Absence jeslí v regionu – nedostatečná kapacita zařízení pro hlídání dětí do tří let
Aktivity obcí v oblasti kultury a sportu	Nedostatečná komunikace a spolupráce školských zařízení a příspěvkových organizací na Rýmařovsko
Existence spolků a široké spektrum kroužků	Absence komunikace mezi základními a středními školami a mezi úplnými a neúplnými základními školami
Intenzivně využívaná sportoviště	Absence provázanosti profilování výuky mezi ZŠ a SŠ
Dobrý stav plaveckého bazénu v Břidličné	Absence koncepce, záměrů budoucího vývoje všech stupňů škol na Rýmařovsku v návaznosti na vývoj obyvatelstva
Široké spektrum náplně činností SVČ, mateřské centrum (SVČ)	Nesoulad nabídky škol s kvalifikačními požadavky významných zaměstnavatelů regionu
Sociální péče diakonie Rýmařov, Břidličná	Volné kapacity základních a středních škol
Zájem měst a obcí o zkvalitnění sociálních služeb	Podstavy dětí v ZŠ – doplacení mezd učitelů z rozpočtu obcí
Fungující spolupráce v rámci mikroregionu	Inkluzivní vzdělávání – nedostatek asistentů
Mezinárodní kontakty (Polsko, Německo, Slovensko a další)	Nedostupnost kroužků a SVČ z finančních důvodů (finančních poměrů obyvatel)
	Nedostatečný OSPOD – nedostatek pracovníků
	Narůstající podíl žáků ze sociálně slabých rodin
	Nedostatek pracovních příležitostí pro zejména vyloučené skupiny
	Nedostatečná infrastruktura pro sportovní a volnočasové vyžití občanů
	Nedostatečná struktura kulturního a společenského vyžití pro adolescentní mládež, neexistence místa pro plnohodnotné trávení jejich volného času
	Nedostatečná prevence kriminality a drogové závislosti mládeže
	Absence bezbariérových úprav ve městech, obcích a okolí
	Nedostatečná dopravní dostupnost ve vztahu k volnočasovým aktivitám škol

	Snížení zdravotní dostupnosti v regionu
	Absence historických kořenů a tradic
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Výměnné / poznávací pobyty pro žáky i učitele financované z evropských dotací	Hrozba zrušení Gymnázia Rýmařov z důvodu jeho nízké naplněnosti
Sladění nabídky vzdělávacích oborů s poptávkou na pracovním trhu	Rozchod nabídky vzdělávacích oborů s poptávkou na pracovním trhu
Spolupráce s Úřadem práce při rozhodování o budoucím povolání žáků (prevence snižování nezaměstnanosti)	Narůstající problémy s financováním základního školství
Podpora poradenství ve školách, metodická podpora – zřízení dotačního manažera pro školy na Rýmařovsku	Alarmující působení sociopatologických jevů
Projekty z dotačních titulů	Zrušení podpory dopravního spojení do škol ze strany obcí, státu
Zkušenosti s realizací projektů financovaných z dotací	Demotivující sociální systém
Vytváření komunitních vztahů (otevřené školy)	Nedostatečná podpora venkova ze strany státu a kraje
Podpora komunitních aktivit	Nedostatek finančních prostředků uživatelů sociálních služeb
Podpora vzdělávání nejen pro děti, ale i pro širokou veřejnost	Nezájem malých obcí při koordinaci sociálních služeb
Zapojení škol do programu podpory zdraví	Zneužívání sociálních dávek
Podpora separace papíru a plastů ve školách v rámci EVVO	Negativní demografický vývoj a jeho vliv na zaměstnanost; odliv z regionu
Podpora čtení ve školách – podpora čtenářské gramotnosti	
Rozšíření sportovní a volnočasové infrastruktury na malých obcích	
Zřízení kabinetu neúplných škol nebo zapojení do již existujících na Šumpersku	
Nulté ročníky ZŠ pro posílení kapacit MŠ	
Vytváření a obnovování tradic	
Lepší spolupráce mezi poskytovateli sociálních služeb včetně zpětné vazby	
Společné plánování v rámci obecní spolupráce – pravidelná setkání	
Zakládání sociálních podniků	
Medializace a následné řešení sociálních problémů	
Využití místního tisku	
Větší zájem (snaha) o uplatnění absolventů (jak absolventů, tak firem)	
Podpora dobrovolnictví	

Zlepšení materiálního vybavení škol	
Inkluze – dostatečný počet asistentů	
Bezbariérová knihovna	
Elektronizace komunikace	
Pořádání pravidelných setkávání vzdělávacích zařízení	
Rozšíření aktivit obcí, kultury a sportu	
Taneční sál	
Zlepšení stavu bazénu v Břidličné	
Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků (místně)	

Infrastruktura

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Dostatečné plochy pro výstavbu BD a RD	Nedostatečná základní občanská vybavenost většiny obcí
Dostatečný bytový fond	Absence kanalizace, plynofikace, vodovodu v některých obcích do 2000 obyvatel
Obce nad 2000 obyvatel disponují potřebnou technickou infrastrukturou	Nepříznivý populační vývoj
Vodovod ve většině obcí	Nízká sídelní stabilita obyvatelstva
Dostatečné plochy pro rekreaci	Vysoká nezaměstnanost
Dostatečná kapacita ubytovacích ploch; zlepšení jejich kvality	Skladba ekonomické základny
	Odchod vzdělaných lidí z důvodu nedostatečného uplatnění
	Nedostatečná dostupnost z dálnice
	Nepříznivá dopravní dostupnost a stav komunikací v regionu
	Špatná dostupnost regionu z center
	Nedostatečná síť cyklostezek
	Absence páteřní cyklotrasy
	Špatné značení komunikací
	Nedostatečné pokrytí mobilními operátory, nedostatečný vysokorychlostní internet
	Nízké využití brownfields
	Neřešený stav zanedbaných RD a BD
	Nevyřešené restituční nároky
	Absence chodníků
	Nedostupnost státních pozemků pro přístup do krajiny; pozemky pro realizaci protipovodňových opatření, ÚSES a prvky ekologické stability
	Nevyřešené vlastnictví pozemků
	Využití objektů v soukromém vlastnictví pro ubytování sociálně slabých rodin – zneužívání sociálních systémů
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Nárůst obyvatel v postproduktivním věku vyvolá potřebu rozvoje a dostupnosti sociálních a zdravotnických zařízení a služeb zaměřených na problematiku starších lidí	Stárnutí populace a tím i další úbytek obyvatelstva
Rozvoj terciálních aktivit v cestovním ruchu	Pokračující vylidňování některých oblastí

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území**MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.****reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352**

Využití volné pracovní síly	Snižování podílu dětské složky obyvatelstva a tím i vznik problémů s využitím školských kapacit
Předpoklad pro vyšší využívání a rozvoj cyklistické dopravy pro každodenní i rekreační využití	Odliv vzdělaných lidí
Průmyslová zóna + brownfields	Zrušení dopravního spojení (vlaková a železniční doprava)
Ubytovací kapacita pro seniory	Úbytek pracovních příležitostí
Volné plochy pro developery, rekreaci	Církevní restituce
Zkvalitnění a rozšíření základní občanské vybavenosti	Vysoká investiční a provozní náročnost ČOV a kanalizací
Dostavba kanalizace, plynovodu, vodovodu v obcích do 2000 obyvatel	Zhoršující se úroveň infrastruktury
Výstavba a opravy chodníků	
Výstavba a oprava komunikací	
Rozšiřování sítě cyklotras a cyklostezek	
Vybudování páteřní cyklotrasy	
Zlepšení pokrytí mobilními operátory	
Vyřešení majetkoprávních vztahů k pozemkům	
Dořešení restitučních nároků	
Doplněné značení komunikací	

Podnikání a cestovní ruch

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Potenciál v rozvoji rekreace a cestovního ruchu pro horské oblasti Jeseníků	Administrativní rozdělení Jeseníků do dvou krajů
Poměrně rozsáhlá infrastruktura zařízení cestovního ruchu, zejména síť středisek zimní rekreace (lyžařské areály)	Menší kvalita ubytovacích kapacit
Dostatek ubytovacích kapacit	Chybějící navazující a doplňkové aktivity (hřiště, adrenalinové parky, wellness, bazény)
Klimatické podmínky pro zimní sporty	Strukturálně postižený region
Jedinečnost krajinářských a estetických hodnot, vysoce kvalitní přírodní podmínky a relativně malé civilizační zásahy	Málo kvalifikovaná pracovní síla
Střední škola se zaměřením na cestovní ruch	Rivalita a nespolupráce podnikatelů v cestovním ruchu
Letní turistika	Nedostatečná propagace
Moderní technická vybavenost lyžařských středisek	Nedostatečná spolupráce mezi podnikateli a veřejnou správou a samosprávou

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Existence průmyslových zón	Omezení podnikání chráněnými územími (CHKO, NATURA 2000) a památkovými zónami
Využití zdejších surovin	Nízký stupeň zpracování místních surovin (zemědělství a lesnictví) a produkce
Levná pracovní síla	Špatná dopravní dostupnost, zejména směr Olomouc pro nákladní dopravu
Špatné majetkoprávní vztahy	Malá kupní síla
Surovina s možným využitím (lesy)	Slabý signál – telekomunikace
	Špatná propojenost hromadné dopravy
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Sdružování podnikatelů za účelem získání synergického efektu v daných činnostech a oborech	Konkurence jiných lokalit (Beskydy) a velká vzdálenost od center velkých měst
Spolupráce podnikatelů, škol a veřejné správy ve vzdělávání (školení pro podnikatele) v návaznosti na uplatnění absolventů	Střety mezi různými způsoby využití krajiny
Zlepšení kvality služeb	Rozhodování o surovině pro dřevařství probíhá mimo region
Využití OZE	Klimatické změny ohrožující investice do lyžování
Doplnění sortimentu služeb	Byrokratická a legislativní omezení snižující podnikatelské možnosti
Podpora místních produktů a tradičních služeb	Odchod kvalifikovaných pracovníků
Rozvoj cykloturistiky, hippoturistiky, běžeckého lyžování, naučné stezky	Úbytek obyvatelstva
Propojení na atraktivitu regionu	Vysoké daně z pozemků
Využití historie hornictví	
Čarodějnické procesy, historie sudet	
Geocaching	
Dřevěné turistické známky	
Místní pivo Excelent	
Cyklotoulky, toulavá kamera	
Originální produkty	
Zámek, kaple oživení	
Využití brownfields pro podnikání	
Nízké ceny pozemků	
Databáze podnikatelských subjektů	
Podpora vzdělávání zaměstnanců	

Zemědělství

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Tradice zemědělského obhospodařování půdy i v méně příznivých podmínkách	Zhoršující se věková struktura obyvatel na venkově
Čistá ekologická krajina	Nedostatek kapitálu v zemědělství, ve venkovské ekonomice a u obcí
Nadprůměrné zastoupení ekologického zemědělství	Roztříštěnost a absence pozemkových úprav
Bohaté zdroje povrchových vod	Nízká konkurenceschopnost venkovské ekonomiky
Poměrně veliké zastoupení lesních porostů s deklarovanými zájmy ochrany přírody	Malé zapojení zemědělců do cestovního ruchu (tzv. agroturistika)
Soběstačné lesnictví	Nedostatek pracovních příležitostí na venkově mimo zemědělství
Ekologické produkty	Nízký podíl zdrojů energie ze zemědělské činnosti
Dobrá spolupráce s místní samosprávou	Nízký stupeň zpracování místních surovin (zemědělství a lesnictví)
	Nízké investice do půdy v rámci vápnění
	Zastaralé technické vybavení / budov (brownfields) zemědělských podniků
	Nedostatečné finanční zajištění údržby krajinných prvků
	Nefunkční meliorace, nedostatečná údržba břehových porostů a vodotečí
	Nedostatečně řešená protipovodňová opatření
	Nedostatečné využití zemědělské produkce pro nepotravinářské účely
	Špatná dopravní dostupnost
	Špatná komunikace mezi zemědělci (pouze v rámci agrární komory)
	Bioprodukty – nízká poptávka, ztrátový prodej
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Podpora extenzivních forem zemědělského hospodaření v méně příznivých podmínkách dotačních titulů EU – daňové úlevy i jiná zvýhodnění	Nerealizace komplexních pozemkových úprav
Započetí realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny, zvýšení její ekologické stability a retenční schopnosti	Úbytek obhospodařované zemědělské půdy
Využití přírodního potenciálu pro rozvoj alternativních forem zemědělství a venkovské turistiky ke zvýšení využívání alternativních zdrojů energie, zejména využití biomasy	Eroze půdy
Využití dotační politiky státu, strukturálních fondů	Expanze zavlečených živočišných a rostlinných

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

a iniciativ	druhů
Možnost podpory Leader	Škody způsobené zvěří a hmyzími škůdci
Využití externího poradenství, školení, přenosu informací a přípravy projektů	Vliv předpokládaných změn klimatu na ohrožení lesních porostů – teplotní výkyvy, bořivé a nárazové větry, přivalové srážky
Podpora zaměřená na zlepšení koordinace a spolupráce obcí	Celková změna chemismu půd může vést k predispozici lesních porostů k dalšímu poškození škodlivými činiteli a ke změně biodiverzity v lesních porostech
Rostoucí zájem o životní prostředí	Národní politika podpory zemědělců
Rostoucí zájem společnosti o rozvoj venkova, ochranu přírody a krajiny, celospolečenské vědomí udržitelného rozvoje venkova	Podfinancování zemědělství
Diverzifikovaná zemědělská produkce	Nekoordinovanost
Tržní potenciál pro bio-produkty	
Využití zemědělské a lesní půdy pro mimoprodukční funkce	
Zvyšování dřevinné, věkové a prostorové diverzity lesních porostů	
Spolupráce mezi zemědělci – sdružené projekty	
Spolupráci s obcemi	
Meziregionální spolupráce	
Marketing, propagace	
Farmářské trhy, prodej „ze dvora“	
Včelařství – příspěvky na léčbu	
Doplňková infrastruktura pro zapojení zemědělců do cestovního ruchu (minimuzeum apod.)	
Databáze zemědělců, podnikatelů, ubytovacích zařízení	
Podpora nového strojního vybavení	
Rekonstrukce a odstraňování brownfield	
Nové výstavby zemědělských objektů, stáje	
Obnova a opravy meliorací	
Údržba břehových porostů	
Rekonstrukce komunikací	

Životní prostředí

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
V části území relativně dochovaná krajina s přírodními a kulturně-historickými znaky	Pokračující snižování biodiverzity krajiny
Zejména ve zvláště chráněných částech přírody relativně vysoká druhová a ekosystémová různorodost a výskyt celé řady unikátních organismů	Snižující se druhová pestrost, vymizení řady původně hojných druhů
Koncentrace přírodních hodnot území, zvláště ve zvláště chráněných částech přírody a krajiny	V části území zničený původní mozaikovitý charakter krajiny (meze, remízky, mokřady)
Relativně kvalitní životní prostředí	V části krajiny chybí funkční ÚSES
Relativně kvalitní ovzduší	Napřímení a necitlivá úprava části významných vodních toků
Vysoký podíl lesů	Zejména drobné vodní toky a mokřady zničeny tzv. náhradními rekultivacemi
Významný zdroj povrchové vody	Snižující se retenční schopnost krajiny
Funkční systém zásobování pitnou vodou	Fragmentace krajiny, migrační bariery
Místní zdroje kvalitní pitné vody	Mizející hnízdní příležitosti, biotopy zejména pro ohrožené druhy
	Koncepce ochrany přírody založená přednostně na zvláště chráněná území (násobné překrývání ochrany – CHKOJ, NPR, CHOPAV, EVL...)
	Absolutní ochrana zvláště chráněných druhů živočichů bez zohlednění dopadu na ostatní druhy (např. vymizení lipana a fatální věková skladba populace pstruha potočního po reintrodukci vydry říční)
	Nízký stupeň ochrany obecných částí přírody
	Rozšiřování nepůvodních, invazních druhů (např. křídlatka sachalinská, norek americký, plzák španělský, psík mývalovitý...)
	Eutrofizace některých VN
	Nemožnost získat pozemky na opatření v krajině k zvýšení její biodiverzity
	Nemožnost dosáhnout komplexních pozemkových úprav, přičemž jsou prodávány i pozemky určené k opatřením v krajině
	Výskyt černých skládek
	Nedostatečná míra separace odpadů
	Nedořešená likvidace BRO
	Neřešený problém směsného komunálního odpadu mimo likvidace na skládky po legislativním zákazu
	Zastaralé zdroje tepla v RD i centrálních zdrojích

	Nedostatečná úroveň ČOV (chybí v obcích úplně, částečně, technologicky zastarávají)
	Spalování nekvalitních tuhých paliv v domácnostech i větších zdrojích
	Pokračující zábory ZPF namísto využívání brownfields
	Špatná politika MZE – nedostatečně využívány nástroje k dosažení větší druhové pestrosti a biodiversity
	Malá rozvinutost EVVO
	Špatná politika MZE a MŽP – nespolupráce a nekoordinovanost projektů a strategií, chybně strukturované dotace na obnovu a údržbu ekosystémů
	Místy nedostatečná protipovodňová ochrana
	Neřešený problém směsného komunálního odpadu mimo likvidace na skládky po jejich legislativním zákazu
	Pomalé zvyšování zájmu obyvatelstva o kvalitu života, zdravé životní prostředí
	Příliš velký podíl smrkových monokultur i s důsledky z toho plynoucími
	Snižující se diverzita kulturní krajiny (důsledek scelování, odvodňování a souhrnných pozemkových úprav, později pak nevhodný převod orné půdy na travní porosty (TTP) a pastviny osevem či přísevem bez použití biotechnických opatření)
	Mnohde nedostatečná úroveň zeleně v obcích (stejnověké stromy, nevhodná druhová skladba, nevyhovující zdravotní stav i provozní bezpečnost)
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Posílit zájem obyvatelstva o ochranu hodnot krajiny	Pokračující mizení volně žijících druhů, snižování biodiverzity, mizení biotopů
Obnova biodiverzity krajiny	Neprůchodnost dostatečných komplexních pozemkových úprav po prodeji pozemků k tomu určených
Realizace komplexních pozemkových úprav	Změna rázu krajiny v důsledku nevhodné výstavby, její fragmentace a neprůchodnost pro volně žijící živočichy
Revitalizace toků včetně odstranění migračních překážek	Pokračující nedostatečná ochrana obecných částí přírody, absolutní ochrana některých zvláště chráněných živočichů bez dostatečného zohlednění dopadů na další druhy

Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území

MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.

reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352

Budování mokřadů a dalších biotopů zejména pro zvláště chráněné živočichy, náhrada mizejících hnízdních příležitostí	Nevyhovující politika státu při prodeji půdy (nemožnost získat pozemky pro opatření v krajině)
Změna druhové skladby lesů ve prospěch původních druhů	Monokulturní skladba lesů, malá druhová pestrost TTP
Zvýšení druhové pestrosti, zejména trvalých travních porostů	Pokračující zábory ZPF
Zlepšení přístupu do krajiny	Neřešení retenční schopností krajiny, protipovodňové ochrany
Zvyšování retenční schopnosti krajiny	Další rozšiřování invazních druhů
Revitalizace nádrží	Nezájem obyvatelstva o životní prostředí vlivem nedostatečné informovanosti
Obnova a doplnění zeleně v intravilánech obcí	Neřešené vlivy změn klimatu na krajinu i obyvatelstvo
Ochrana krajiny pro umožnění rozvoje rekreace a cestovního ruchu – hodnoty území – přírodní, kulturně-historické a estetické	Absence řešení problematiky diverzity kulturní krajiny, a v důsledku toho nejen úbytek biodiverzity ale také snížení atraktivity krajiny pro rekreaci i trvalé bydlení
Spolupráce se zemědělci a lesníky na úpravách a využívání krajiny (eliminace překážek volného pohybu krajinou)	Neřešení problematiky odpadů, ochrany ovzduší
Prosadit změny v managementu ochrany přírody ve prospěch obecných částí přírody	
Zastavit pokračující úbytek ZPF	
Zastavit invazní druhy	
Ekonomické a ekologické využití OZE	
Rozvoj EVVO	
Dobudování ČOV	
Dobudování protipovodňové ochrany	
Výměna zastaralých zdrojů tepla	
Zvýšení separace a využití odpadů	
Likvidace černých skládek	
Zlepšení komunikace MZE a MŽP a vypracování společné strategie trvale využitelného hospodaření ve volné krajině.	
Eliminace legislativních a majetkoprávních omezení nezbytných úprav v krajině pro umožnění využívání krajiny	
Scházející koncepce protipovodňové ochrany a dobudování protipovodňové ochrany	
Dotace na nové kotle	
Řešení likvidace BRO	

Chybné koncepce v hospodaření (monokulturní skladba lesů, stav péče o zemědělskou půdu a z toho vyplývající negativní tendence)	
Řešení problému směsného komunálního odpadu po zákazu skládkování	

6.5 Zmapování strategií, jejichž realizace se odehrává na území

Na území MAS Rýmařovsko se v současné době odehrává několik strategií; ty jsou i s odkazy uvedeny níže:

1. Strategie mikroregionu Rýmařovsko, listopad 2007
<http://mas.rymarovsko.cz/uzemni-strategie>
2. Strategický plán LEADER Rýmařovsko (Program rozvoje venkova), prosinec 2007
http://mas.rymarovsko.cz/files/uzemni_strategie/Strategick_pln_LEADER_2007.pdf
3. Komplexní marketingová studie „RÝMAŘOVSKO – KOUZLO PŘÍRODY A HISTORIE“, 09/2007
http://mas.rymarovsko.cz/files/uzemni_strategie/Market_Studie_Rmaovsko_STRATEGIE_07_09_2007_Pracovn_AC__1_.pdf
4. Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města 2007-2020
5. Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje na léta 2009 – 2020, dokument je možné otevřít zde: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/assets/rozvoj_kraje/srk_2009_2020.pdf
6. Návrh řešení socioekonomicky znevýhodněných oblastí Moravskoslezského kraje: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/rozvoj_kraje/navrh-reseni-socioekonomicky-znevuhodnenych-oblasti-moravskoslezskeho-kraje-15905/
7. Strategické plány obcí, mikroregionů MAS Rýmařovsko

7. Strategická část

Definování MISE

Sdružení obcí Rýmařovska využije své zachovalé přírody, kulturních tradic, dobré dopravní polohy a stabilizovaného obyvatelstva k dalšímu ekonomickému a společenskému rozvoji a růstu kvality života občanů.

Spolupráce obcí zefektivní získávání veřejných zdrojů, povede k dobudování infrastruktury, optimalizaci zázemí pro ekonomické činnosti i ke komplexnosti služeb pro občany v mikroregionu jako celku.

Komunitně vedená strategie rozvoje Místní akční skupiny Rýmařovsko je zpracována jako ucelený rozvojový dokument, který spojuje nejen jednotlivé subjekty zapojené do MAS, ale především jsou na jejím základě propojeny jejich záměry, projekty a v neposlední řadě také zdroje, a to jak finanční a materiální, tak i lidské.

V rámci naplňování MISE, resp. celé strategie budou uplatňovány především následující **principy**:

- princip rovného přístupu k informacím pro všechny subjekty v území MAS Podbrdsko (veřejná správa, podnikatelé, neziskové organizace, veřejnost);
- princip občanské společnosti (aktivní zapojení obyvatel území do rozvoje MAS Podbrdsko);
- princip partnerství a spolupráce členů MAS Podbrdsko;
- princip udržitelného rozvoje (soulad přírodních, kulturních a historických hodnot za současného naplnění sociálních potřeb a dlouhodobé ekonomické prosperity území).

Dlouhodobá vize

.....

7.1 Definování z vize vyplývajících klíčových oblastí rozvoje území

Z výše uvedené vize vyplývají následující klíčové oblasti rozvoje území:

- lidské zdroje a zaměstnanost,
- infrastruktura,
- životní prostředí,
- podnikání v regionu a cestovní ruch,
- celkové řízení a správa.

7.2 V jednotlivých oblastech stanovené strategické (dlouhodobé) cíle s přiřazením strategických indikátorů

7.2.1 *Definování podoblastí v jednotlivých oblastech, specifických cílů s přiřazením realizačních indikátorů*

Lidské zdroje a zaměstnanost

-

Realizační indikátory:

- Infrastruktura pro seniory – počet
- Infrastruktura pro bydlení - počet
- Plocha pro bydlení – plocha v m²
- Dostupnost zdravotní péče –
- Kapacita mateřských a základních škol – počet umístěných dětí

Infrastruktura

Dopravní infrastruktura

Zajištění kvalitní dopravní obslužnosti je jedním z klíčových požadavků na udržitelný rozvoj venkovských regionů. Pokrývají se tím požadavky na mobilitu osob, které nemohou nebo nechtějí vlastnit soukromý osobní automobil, zároveň se tím dává možnost alternativní dopravy vůči environmentálně nejškodlivější individuální automobilové dopravě. Nebude-li nabídka veřejné dopravy (bez ohledu na to, zda jde o vlak či autobus) dostatečně široká po celou dobu včetně dnů pracovního volna a klidu, bude nuceně narůstat počet automobilů, intenzita silniční dopravy a všechny negativní jevy s tím spojené.

Navržený indikátor hodnotí počet spojů, které jsou z jednotlivých obcí k dispozici v typický pracovní den (označeny X) a v sobotu či neděli (označeno +) na trase do pověřené obce (Rýmařov) a krajského města (Ostrava).

V rámci ODIS je uvažováno i s možností přestupů, přičemž maximální čekací doba mezi dvěma návaznými spoji byla stanovena na 20 minut včetně event. nuceného pěšího přesunu mezi autobusovým a vlakovým nádražím.

Realizační indikátory:

.....

Cestovní ruch

-

Realizační indikátory:

.....

Životní prostředí

-

Realizační indikátory:

.....

Podnikání v regionu

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Realizační indikátory:

.....

7.2.2 Stanovení priorit

V rámci definovaných jednotlivých oblastí v regionu a jejich problémů, které je třeba řešit, byly stanoveny následující priority:

Prioritní oblast Lidské zdroje a zaměstnanost

- Priorita 1: Počáteční vzdělávání
- Priorita 2: Navazující vzdělávání
- Priorita 3: Další a specifické vzdělávání
- Priorita 4: Aktivní politika na trhu práce
- Priorita 5: Sociální péče a služby
- Priorita 6: Zdraví a zdravotnické služby
- Priorita 7: Kultura, památky, sport a volný čas

Prioritní oblast Infrastruktura

- Priorita 1: Zajištění dopravní dostupnosti a zvýšení bezpečnosti
- Priorita 2: Bydlení

Prioritní oblast Životní prostředí

- Priorita 1: Vybudování a rekonstrukce vodohospodářské infrastruktury a zadržení vody v krajině
- Priorita 2: Čisté ovzduší a snížení spotřeby energie
- Priorita 3: Zvýšení separace a využití odpadů
- Priorita 4: Rozvoj krajiny a vzhledu obcí

Prioritní oblast Podnikání v regionu a cestovní ruch

- Priorita 1: Podpora rozvoje podnikání
- Priorita 2: Prostředí pro podnikání
- Priorita 3: Zemědělství a lesnictví
- Priorita 4: Infrastruktura pro cestovní ruch
- Priorita 5: Marketing regionu a turistické oblasti
- Priorita 6: Venkovský cestovní ruch

Prioritní oblast Celkové řízení a správa

- Priorita 1: Veřejná správa a služby
- Priorita 2: Mezuregionální a mezinárodní spolupráce
- Priorita 3: Územní rozvoj a plánování
- Priorita 4: Marketing regionu

7.2.3 Návaznost na jiné strategické dokumenty

Integrovaná strategie území navazuje na celou řadu místních i regionálních dokumentů, se kterými je v souladu. Těmito dokumenty jsou např.:

Realizované strategie nadregionálního charakteru

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
INVESTICE DO VAŠÍ BUDOUCNOSTI

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

**Podpora vzniku strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území
MAS RÝMAŘOVSKO, o.p.s.
reg. č. CZ.1.08/3.2.00/14.00352**

Obnovená strategie EU pro udržitelný rozvoj
Evropa 2020
Územní agenda EU 2020
Politika územního rozvoje ČR 2008
Strategie regionálního rozvoje 2014-2020
Dopravní politika ČR 2005-2013
Národní strategie rozvoje cyklistické dopravy (2004)
Dopravní sektorové strategie – 1.fáze, horizont do roku 2013 (2010)
Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020
Strategie podpory dopravní obsluhy území (2005)
Koncepte památkové péče v ČR 2011-2016
Aktualizace Státní kulturní politiky na léta 2013-2014 s výhledem na roky 2015-2020
Strategie podpory využití potenciálu kulturního dědictví 2014+
Národní koncepte podpory rodin s dětmi (2008)
Koncepte podpory transformace pobytových sociálních služeb 2007-2013
Priority rozvoje sociálních služeb pro období 2009 - 2012
Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí 2013 - 2017
Národní inovační strategie ČR 2012 - 2020
Státní energetická koncepte ČR 2010-2030
Národní akční plán ČR pro energii z obnovitelných zdrojů 2010-2020
Koncepte podpory malých a středních podnikatelů 2014 - 2020
Národní politika výzkumu, vývoje a inovací 2009-2015
Strategie celoživotního učení ČR 2007 - 2015
Koncepte státní politiky pro oblast dětí a mládeže 2007 - 2013
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011 - 2015
Strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008-2015
Národní program rozvoje vzdělávání v ČR - Bílá kniha (2001)
Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže 2009 - 2012
Strategie prevence kriminality 2012-2015
Koncepte požární prevence ČR 2012 - 2016
Zdraví 21 - Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR
NEHAP ČR - Národní akční plán zdraví a životního prostředí
Strategie pro růst - české zemědělství a potravinářství v rámci Společné zemědělské politiky EU po roce 2013
Národní strategický plán rozvoje venkova 2007 - 2013
Strategie ochrany před povodněmi pro území ČR (2000)
Akční plán pro biomasu v ČR 2012 - 2020
Koncepte řešení problematiky ochrany před povodněmi v ČR s využitím technických a přírodních blízkých opatření (2010)
Zásady státní lesnické politiky (2012)
Politika ochrany klimatu ČR 2009-2020
Státní program ochrany přírody a krajiny ČR 2009-2020
Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR
Plán odpadového hospodářství ČR 2003 - 2012
Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR
Státní politika životního prostředí ČR 2012 - 2020
Rámec programů udržitelné spotřeby a výroby ČR (2006)

7.2.4 *Jak se podobné problémy řeší jinde, je možné je takto řešit i u nás, srovnání s „lepšími či nejlepšími“ regiony*

7.2.5 *Integrační prvky*

7.2.6 *Inovativní prvky, metody nebo způsoby řešení současných problémů přinášející zlepšení stavu nebo zkvalitnění situace*

- Radikální inovace – podstatná změna od současného stavu
- Přírůstková inovace – navazuje ve své podstatě na současný stav
- Zajištění udržitelnosti inovace
 - vybudování vztahů s širším okolím,
 - zajištění převoditelnosti, možnost aplikace v jiném kontextu nebo využití pro další pokračování,
 - nutnost neustálé spolupráce s ostatními subjekty. Inovace je interaktivní proces, který zahrnuje i zpětnou vazbu od expertů a od cílových skupin.

7.2.7 *Udržení stávající situace tam, kde to funguje*

7.3 Měřitelné indikátory přiřazené ke stanoveným cílům

7.4 Vytvoření finančního plánu a časového harmonogramu – popis možného způsobu financování a kofinancování jednotlivých opatření

Předpokládaný způsob financování projektů

7.5 Nastavení implementace strategie a jejího monitoringu